

KAYSERİ LİSESİ

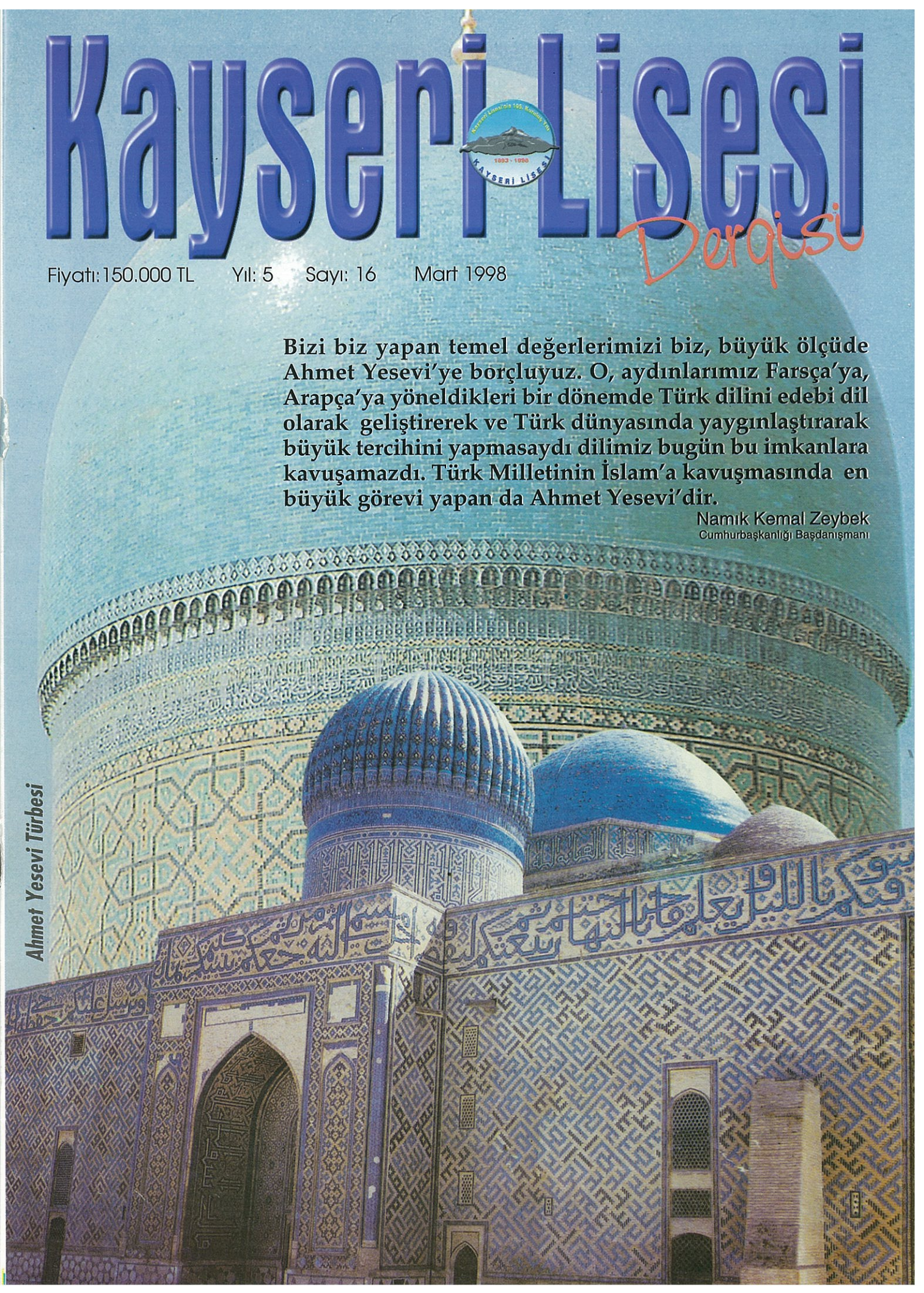
Dergisi

Fiyatı: 150.000 TL Yıl: 5 Sayı: 16 Mart 1998

Bizi biz yapan temel değerlerimizi biz, büyük ölçüde Ahmet Yesevi'ye borçluyuz. O, aydınlarımız Farsça'ya, Arapça'ya yöneldikleri bir dönemde Türk dilini edebi dil olarak geliştirerek ve Türk dünyasında yaygınlaştırarak büyük tercihini yapmasaydı dilimiz bugün bu imkanlara kavuşmazdı. Türk Milletinin İslam'a kavuşmasında en büyük görevi yapan da Ahmet Yesevi'dir.

Namık Kemal Zeybek
Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı

Ahmet Yesevi Türbesi

Kayseri Lisesi

Kayseri Lisesi Dergisi
Kayseri Lisesi Kültür Edebiyat
Kolu
Yayın Organıdır

Yıl: 5 Genel Sayı: 16
1997-1998 Öğretim Yılı
Sayı: 4
MART 1998
FİYATI: 150.000 TL

SAHİBİ
GENÇOSMAN MART
Okul Müdürü

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Yusuf ÖZMERDİVENLİ
Fizik Öğr. ve Müd. Yard.

YAYIN KURULU
Süleyman AYDIN
Edebiyat Öğretmeni
HARUN EMEKLİOĞLU 3-A
Yıldız AKDOĞAN 6-A
Ülkü KARAKOÇ 3-B
Kamile AYGÜN 3-A
Buket KİP 2-A

SECİCİ KURUL
Sedat KARAKOÇ
Edebiyat Öğretmeni
Şerife ÖZTÜRK
Edebiyat Öğretmeni
SEVİM ÇOBAN 4-B
HALE CİVELEK 1-C
HAYVA ÇOBAN 5-C
O.Veli ÇETİNDAG 3-B
Sibel ADUŞ 3-B

TASHİH BÖLÜMÜ
Nursun ALKAN
Edebiyat Öğretmeni
MERAL GÜNEŞ
Edebiyat Öğretmeni
MESUDE DURSUN 3-B
DENİZ ALTINKILIÇ 3-B
AYŞE KARA 3-A

REKLAM BÖLÜMÜ
H. AHMET ÇALKAP 3-B
Şaban ZORLU 6-K
Beytullah ASLANKAYA 6-K

HABERLEŞME ADRESİ
Kayseri Lisesi Dergisi
PK. 246 Tel: 232 89 04
KAYSERİ

Dizgi-Baskı

NETFORM

Matbaacılık Ltd. Şti

Tel: 320 92 64 - 65 - 222 22 63
Orta Sanayi Anatamir karşısı Tofaş Özarlar önü KAYSERİ

İçindekiler

Kayıt No.	Tasnif No.
TAKDİM	BİR SINAV DAHA GEÇTİ
s. aydın 2	Neslihan GÖKÇE 28
BAŞARI SÜRPRİZ DEĞİLDİR	NEVRUZ BAYRAMI
Gençosman MART 3	Rifat KEL 30
AŞIK VEYSEL	SESE BAYRAĞIMIZA...
Yusuf ÖZMERDİVENLİ 4	Fevzi ERSOY 31
YAŞADIKÇA	TANPINAR BİYOGRAFİSİ
Emel BIÇER 9	Yasin ÜSTÜN 32
ANA	HER ŞEYİMİZ VAR
Rıdvan AKŞAN 9	Fatma DELİCEOĞLU 33
NERDESİN?	ELLERİ AVUÇLARINDA
Tuğba DEMİRCİ 9	Hacer PEKER 33
ELVEDA	SOKAKTA
Hafize DOĞAN 9	Hafize DOĞAN 34
ÖĞRENME-DİNLENME-KAYGI	AĞLATIR BENİ
Osman GÖRGÜZ 10	Gamze Ölçüm 34
DUVAR	EĞİTİMDE BİLGİSAYAR
Görkem ÜSTÜNDAĞ 12	M. Kemal KILNAMAZ 35
İNSANOĞLU ÖZENİR	DÖNÜŞÜ OLMAYAN YOL
Buket KİP 12	Sibel ACAR 35
KAYSERİ TIPLERİ III	BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ? 36
Mustafa PARLAK 13	PAPATYA
FIRTINANIN SESİ	İrem Gül KAPLAN 37
Şenol YURDAKUL 19	ARAMA BENİ
GÜLÜMSEMEK	Kenan ARIK 37
Seyit TEKİN 19	MUTLULUK
VAZ GEÇTİM	M. Eda KÖKÇÜ 37
Hafize DOĞAN 19	HER ŞEYE RAĞMEN MÜZİK
AYRILAN YALNIZCA YOLLAR	Birsen KIZILKAYA 38
Hale CİVELEK 20	YASAK YASAK
YABANCI KELİMELERE KARŞILIKLAR	Zeliha AYDOĞDU 38
Tür Dil Kurumu 21	HÜZÜNLÜ KİŞ
NE GÜZEL BİR GÜN DEĞİL Mİ?	Hürmet SÖYLEMEZ 38
Esra AYATA 22	DUVAR
İSTİYORUM	Alparslan TAŞKIN 39
Emine İŞİK 22	TANELER
İŞIKLAR SÖNÜNCE	Görkem ÜSTÜNDAĞ 39
Sedat KARAKAYA 23	SON DEFA
SEVDALAR ARTIK SEVDALANMIYOR	Fatma TOK 39
Cennet TÜRK 23	NE ZAMAN?
ŞİİR	Emine AYDIN 39
Ayfer KARAKAYA 23	KAYSERİ'DE EN ÇOK SATAN KİTAPLAR
DAYAK	K. ÖZDOĞAN-O. AYHAN 40
Nursen YAŞLI 24	SÖZ OLA!
DÜŞ KIRGINLIĞI	Asuman ÇAKAR 41
Erhan CANSIZ 25	ENGLISH PROVERBS 42
BOZKIR BAKIŞLIM	OX'S OFFENCE 43
Ülkü KARAKOÇ 25	WHAT IS THE TRUTH? 43
SEVGİLERİ YARINLARA...	HOW LONG WILL IT TAKE 43
Pınar CERİT 25	BOILED EGGS 43
zaman/sızım	CLIMATES OF THE WORLD 44
s. aydın 26	DEDE KORKUT'S TAKE... 44
BİR TUTAM ATEŞ	A CROSSWORDPUZZLE 45
Kamile AYGÜN 26	DUVAR YAZILARI 46
HARP POEMİ 26	MİZAH 47
KIRK İKİNDİLERDE İNTİZARDAYIM	BULMACA 50
s. aydın 27	HABERLER 52

takdim

Bir yılın daha sonuna yaklaşıyoruz. Mevsim bakara döndü ve havalar iyice ısındı. Bu sıcaklık artışı önümüzdeki günlerde de devam edecek.

Böyle bir bahar gününde, tabiatın bütün güzellikleriyle kendini yenilediği bir zamanda, biz de yeni bir sayımızla yine sizlerin karşısındayız.

Okulumuzun bir yıllık çalışmalarının da sergilendiği/sergileneceği zaman dilimine giriyoruz. Tabii son sınıflarımızın ÖSS-ÖYS heyecanlarını da unutmamak gerek.

İşte bütün bu yoğunluk, telaş ve koşuşturmaca içinde eğer hoş bir sada bırakabiliyorsak, geleceğe bu günlerden bir iz, bir ses, bir renk verebiliyorsak ne mutlu bizlere.

Dergimizin her sayısı ayrı bir macera. Ayrı bir yolculuk. Başka bir heyecan.

15. sayımızda gösterilen ilgi, özellikle kapak tasarımının çok beğenilmesi bizleri elbetteki sevindirdi. Bununla birlikte muhtevaya dair, olumlu ve daha güzeli, daha iyiyi teşvik ve tavsiye eden eleştiriler de çalışmalarımızda birer itici güç, moral kaynağı oldu.

Her sayıda tekrara düşmeden ve niteliği kaybetmeden varlığı sürdürmek gerçekten zor. Ama öğrencileri arkadaşlarımızın kabiliyetleri ve göstermiş oldukları gayret her türlü takdirin üstündedir. Bu vesile için bütün öğrenci arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Kayseri Lisesi Dergisi'nin sadece okulumuzda değil diğer birçok yerde de takdirle karşılandığını, bugüne kadar okul dışından birçok tebrik aldığımızı belirtmek istiyoruz.

Bu sayımızda yine beğeneceğinizi umduğumuz çalışmalar var.

Ölümünün 25. yılında, büyük halk âşığı Aşık Veysel ile ilgili bir çalışmayı okulumuz öğretmenlerinden Yusuf Özmendivenli'nin kaleminden bulacaksınız.

Osman Görgüz hocamızın "çalışma" ve ÖSS-ÖYS ile ilgili bir değerlendirme ve incelemesini de dikkatle okuyacağımızı umuyoruz.

Okulumuz edebiyat eski öğretmenlerinden Dr. Mustafa PARLAK'ın değerli ve önemli bir çalışması olan, Kayseri Tipleri'nin bu sayımızda üçüncüsünü yayınlıyoruz. Böylece son dönem Kayseri kültür ve sosyal hayatının en renkli simalarını tanıtmış oluyoruz. Devamını da ilerleyen sayılarımızda bulacaksınız. Böyle bir çalışmanın da ilk kez dergimizde yayımlanıyor olması bizim adımıza sevindiricidir.

TDK'nın yabancı kelimeler için teklif ettiği karşılıkları ve Kayserimizde en çok satan kitaplar devam eden önemli bölümlerimizden.

Ayrıca bu sayımızda Türk Dünyası'nın önemli bir bayramı olan Nevruz'un, diğer Türk topluluk ve devletlerindeki durumu ile ilgili bir çalışma da mevcut.

Öğrencilerimiz, mezunlarımız ve değerli hocalarımızın, nesin, nazım türündeki çalışmaları, yabancı dil bölümü, mizah ve bulmacalarıyla dergimiz yine dolu dolu.

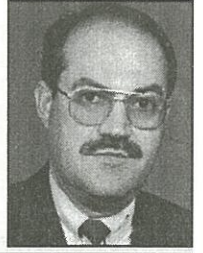
Sizleri Kayseri Lisesi Dergisi ile başbaşa bırakırken, hazınlıklarına başladığımız bir sonraki sayımız için çalışmalarınızı beklediğimizi belirtmek istiyoruz.

Bir sonraki sayımızda buluşabilmek dileği ve ümidiyle...

yayın kurulu adına
s. aydın

BAŞARI SÜRPRİZ DEĞİLDİR

Gençosman MART
Kayseri Lisesi Müdürü

Mevsimin bahara dönmesi, yıl sonunun bizdeki ilk habercisidir. Toprağa cemre düşer gibi, havaların ısınması da öğrencilerimizde, bir tatil hissi, dışarda olmak arzusu ve rahavet oluşturuyor.

Bu hâli görmek için çok iyi gözlemci olmaya gerek yok. Zira birçok öğrencimiz de durumun farkında olmalı ki, bunu itiraf ediyorlar.

Geçtiğimiz ay yapılan ÖSS sınavı ile ilgili ilk edindiğimiz bilgiler, ki yanılma paylarını da düşerek, oldukça iyimser. Hatta Kayseri Lisesi'nin son yıllardaki en yüksek başarı ortalaması yakalanacak gibi. Bu durum elbetteki hem okulumuz hem de öğrencilerimiz adına bizi sevindirir.

Ancak gelin görün ki; sanki ÖSS'ye girmek üniversiteye girmemiş gibi, öğrencilerimiz, bizim kendileri için büyük tehlike olarak gördüğümüz rahavet havası içine girdiler. Oysa ki; ÖSS'yi kazanmak ÖYS'yi kazanmak değildir. Daha önceleri de belirttiğimiz gibi bu bir maratondur. Yani uzun soluklu bir koşudur. Bu koşuda son düzlüğü girerken "Varış" çizgisini görmeniz oraya ulaştığınızı göstermez. Zira yarışı bitirmenin temel şartı o çizgiyi aşmaktır.

Değerli öğrencilerimiz; elbette ki, başarınız, başta kendinizi olmak üzere, ailenizi, çevrenizi, sevindirecektir. Toplumumuza, devletimize, milletimize faydalı birer insan olmak yolunda önemli bir mesafe kat etmiş olacaksınız. Son düzlüğüne girdiğiniz bu maratonda kendinizi bırakmanız; yine başta kendinize olmak üzere sırasıyla bütün çevrenize karşı yapacağınız en büyük yanlış, hata ve belki de gaflet olacaktır.

Hâl böyle olunca, sizlerden, mevsimin getirdiği bu rahavet havasından bir an önce kurtulmanızı, ve hiç olmazsa kısa bir zaman kalmış olan ÖYS sınavına kadar, kendiniz için, bir takım zevklerinize ve ihtiyaçlarınıza fedakarlık

etmenizi bekliyoruz. Bunun sonunda kârlı çıkacak olan direkt sizsiniz.

Şimdiki hâliniz sizin yarınınızı, dolayısı ile geleceğinizi göstermekte. Yarın iyi bir haber almak istiyorsanız kendinizi ve imkanlarınızı zorlamalısınız. Zira mutlulukların ve başarıların bedeli kolay değildir. Ve başarı; erteleyerek, boş vererek, vurdum duymazlıktan gelerek kazanılmaz.

Büyük Atatürk'ün de dediği gibi: "En yüksek makam çalışkanların olacaktır."

ÖYS'ye girecek öğrencilerimiz, gerek ÖYS tercihlerinde gerekse diğer meselelerinde mutlaka başta okulumuz rehber öğretmeni Osman Görgüz'den ve sınıf öğretmenlerinden yardım istemelidirler. Bütün arkadaşlarımız ellerinden geleni yapmaya hazırdırlar. Geçen yıllarda pekçok öğrencimizin tercih hatasından ÖYS'de açıkta kaldığını biliyoruz. Aynı yanlış bu yılki öğrencilerimizde görmek istemiyoruz.

Genelde son sınıflar için gözüken bu ifadelerimizden ara sınıf öğrencilerimiz de nasiplerini almalıdır. Zira onlar da gelecek olan sınavın adaylarıdır. Ve zaman çok çabuk geçiyor. Diğer bir yönden de sınav hiç bir zaman sürpriz değildir. Üç yıllık lise ve daha önceki yıllarınızın bir sonucudur. Dolayısı ile

dersler ve çalışmamardaki bütünlüğü korumanız gerekmektedir. Tedbirlerinizi şimdiden almak zorundasınız.

Bu mevsim okul faaliyetlerimizin de yoğun olduğu zaman dilimleridir. Öğretmen ve öğrencilerimizden bu faaliyetlere katılmalarını, katılımlarında ise okul düzenine, eğitim-öğretimin aksatılmadan yürütülmesine önem vermelerini istiyorum.

Baharın kendisini iyice hissettirdiği şu günlerde bütün öğretmen ve öğrencilerimize başarılar diliyorum.

Son düzlüğüne
girdiğiniz bu
maratonda
kendinizi
bırakmanız; yine
başta kendinize
olmak üzere
sırasıyla bütün
çevrenize karşı
yapacağınız en
büyük yanlış, hata
ve belki de gaflet
olacaktır.

Yusuf ÖZMERDİVENLİ - Kayseri Lisesi Müd. Yrd.

Ölümünün 25. Yıl Dönümü Münasebetiyle

DOSTLAR BENİ HATIRLASIN

ÂŞIK VEYSEL ŞATIROĞLU

(1894 - 1973)

Biz Türklerin eski ve zengin bir edebiyatımız vardır. Orta Asya'da sözlü olarak başlayan bu edebiyat, Türklerin battıya göçleriyle başta Anadolu olmak üzere geniş bir coğrafya üzerinde sözlü ve yazılı olarak süregelmiştir.

Orta Asya Türklüğünde yazı dili, konuşma dili gibi bir ayırım olmadığı için edebiyat bütündü. Türkler İslâm uygarlığına geçtikten sonra konuşma ve yazı dilleri ayrılmış, geleneksel şiirimiz de divan edebiyatı karşısında halk şiiri adı altında varlığını sürdürmüştür. Halk şiirimizin ölçüsü yüzyıllardır hiç değişmeyen millî ölçümüz, hecedir. Ancak, divan şiirinin etkisiyle bu alana divan, selis, semai, satranç, kalenderî, vezn-i ahar gibi aruzlu türler de girmiştir.

Halk şiirimizin ata şairleri çeşitli Türk şubelerinde değişik adlarla anılan ozanlardır. Onların başlattıkları bu edebiyat yüzlerce yıl gelişerek sürmüş ve edebiyat tarihimizde vazgeçilmez yerleri olan Pir Sultan, Kul Himmet, Kul Mustafa, Karacaoğlan, Köroğlu, Dadaloğlu, Sümmânî, Şenlik, Seyrânî... gibi önemli temsilciler yetiştirmiştir.

Şehir, köy, kasaba, aşiret ve ordu içinde varlıklarını sürdüren halk şairlerimiz bin beş yüz yıldır Türk'ün hayat anlayışını terennüm etmiş, Türk şiirine ve Türk musikisine büyük katkılarda bulunmuş önemli birer kültür taşıyıcısıdır.

1500 yıl gibi erişilmez bir zaman dilimi ve geniş coğrafyalar üzerinden akıp gelen kesintisiz bir sesin ve büyük bir birikimin ürünüdür halk şiirimiz.

Bu sesi Asya steplerinde bin yıl önce Çuçu, Arpınçur Tigin, Sungku Seli, Anadolu yaylalarında bin yıl sonra Karacaoğlan, Dadaloğlu, Ruhsati, Sümmâni, Veysel... terennüm etmişlerdir.

Bugün de bu soylu gelenek XX. yüzyıldaki güçlü temsilcilerinin sazında, sesinde ışık-ışık, renk-renk, hece-hece dokunmaktadır.

Edebiyatımızı zenginleştiren, taşıyan, yayan ve bu alana hiçbir karşılık beklemeden hizmet etmiş halk şairlerimize bir kaç sayfa olsun ayırmayı, bir kaç sayfada olsun anmayı bir görev ve vefa borcu kabul ettik.

Edebiyat tarihinde sanatkârın yerini daima zaman belirleyegelmiştir. Nice şairler, yazarlar vardır ki yaşadıkları çağda baş üze yer verilmişken sonradan adları anılmaz olmuş ve yine nice-celeri vardır ki hayatlarında kimse dönüp bakmazken öldükten sonra yere göğe sığdıramamıştır. Bunun kıstası elbette onların sanatkârlık yetenekleridir ve zaman, er veya geç, herkes için yarılmaz hükmünü verir. Şimdi sözünü edeceğimiz kişi ise bütün bu yaygın teâmülün dışındadır ve bir sanatkârı zamanın eline bırakmadan değerlendirmenin çarpıcı bir örneğidir.

Türk halk şiirinin en büyük temsilcilerinden biridir. Sivas'ın Şarkışla ilçesine bağlı Ağcakışla bucağının Sivrialan köyündü doğdu. Karaca Ahmet adı ile anılan babası, bu köyün eski ailelerinden Şatiroğulları'na mensup bir çiftçidir, annesinin adı Gülizar'dır. Sivrialan köyünde biri Veysel'in doğduğu, ikincisi yedi yaşına bastığı yıllarda iki defa çiçek hastalığı salgını başgöstermiş; Veysel bu ikinci salgın gözlerini kaybetmiştir. Şair, bu acı kaderini şöyle anlatır :

*Genç yaşında felek vurdu başıma
Aldırdım elimden iki gözümü;
Yeni geçmiş idim yedi yaşına
Kaybettim baharımı, yazımı...*

On yaşlarındayken, babası ona, canı sıkılmasın diye bir saz almıştı, Veysel'de şiir ve müzik merakı bundan sonra başladı. Bir ara Kangal'dan köylerine gelen Alâ adında bir saz-şairi ona ustalık etti.

I. Dünya Savaşı'nda artık yetişkin bir delikanlı olan Veysel'i en çok üzen olay, köydeki bütün akranelarının, akrabasının savaşa gitmelerine karşılık, kendisinin bu kutsal yurt görevinden yoksun bulunusudur. 1920'de annesi ve babasını kaybedince acısı daha da fazlalaştı.

Veysel, savaşın sonunda ağabeyisi Ali ile, bağ, bahçe işlerine başladı, bu arada Esmâ adında bir kızla evlendi. Bir süre sonra eşinin başka bir erkekle kaçışı ona çok acı geldi. Bu olaydan sonra şair, bütün çalışma gücünü kaybedip, kendini bütün bütün sazına verdi. 1931'de Sivas'ta düzenlenen Halk Şairleri Bayramı'na katıldı. Ondaki sonraki yıllarda ise artık tam bir "aşık" olarak, vefalı arkadaşı İbrahim'le birlikte, yurdu dolaşmaya başladı.

Tanınmasında Sivas Lisesi Öğretmeni ve şair Ahmet Kutsi Tecer'in büyük katkısı oldu. Cumhuriyet'in 10. yıldönümünde Ankara'ya getirildi (1933), kahvelerde şiirlerini saz eşliğinde okudu. Köy Enstitülerine halk türküsü öğretmeni olarak götü-rüldü. Arifiye, Hasanoğlan (1943-44), Çifteler Köy Enstitülerinde, halkevlerinde, radyoda şiirlerini okudu. Kendisine TBMM tarafından aylık bağlandı. Şiirlerinde dünyanın geçiciliğini, tek gerçeğin ölüm olduğunu, nefsin yenilmesi gerektiğini anlatarak geleneksel halk şiirine egemen düşünce ve inançlarını sergiledi.

Lirik, güçlü ve değişik konulardaki özlü deyişleri, saza hakimiyeti, güçlü irticalen ve ezgi yaratmaktaki ustalığı ile tüm Türkiye'de tanınıp sevildi.

Değişlerinde eşitlik, insan, doğa ve yurt sevgisi ve ahlâkçılık ağır basar.

Çoğu deyişleri bestelenmiştir. Ayrıca, insanlar arasında kin tutmanın kötülüğünü ve bir köy şairi olarak toprak sevgisini dile getirdi. Hayatı, Metin Erksan'ın yönettiği *Karanlık Dünya* adlı filme konu alındı.

Bir ozanın, bir yazarın, bir sanatçının kişiliği o ülkenin kimliğidir, kültürüdür. Kimlikler, kişilikler kültürel oluşumlardan soyutlanamaz. Ozanın yaşadığı gerçek, ülkesinin gerçeğidir. Aşık Veysel'in yetmiş dokuz yıllık yaşamı Türkiye'nin bir kesitidir.

Aşık Veysel Şatıroğlu Türk Halk Şiiri zincirinin son halkasıdır.

Şatıroğlu'nun şiirini incelediğimiz zaman şu temel öğelerle karşılaşırız:

- A) Tasavvuf şiirleri.
- B) Doğa ve insan sevgisi.
- C) Öğretici, eğitici şiirler.

Veysel'in şiirlerinde, genel olarak, üç tema hâkimdir: yurt ve toprak sevgisi; aşk; pek küçük yaşından beri görememesine rağmen, zengin ve renkli bir doğa sevgisi... Onun bir özelliği de, gerek sazında gerek sözünde, halk şairlerinin çoğunda görülen, basma kalıp duygulara, alışılmış söyleyişlere rastlanmayışıdır. Kendi yolunda araştırmacı, düşüncü, duyucu bir özelliği vardır; bunun sonucu olarak da Halk şiirine yeni bir zevk ve çeşni getirmiştir. Alabildiğine zengin bir iç dünyası olan şair, bu iç dünyasından sızan hassas, lirizmle dolu ilhamlarını, insanların geniş ışıklı dünyasına, kendini yadırgatmadan, aktarabilme hünerine ulaşabilmiştir.

Veysel, ruh, kafa ve duysallık gözleri ile dünyaya bakmış ve dünya görüşü felsefesini ortaya koymuştur. Değişlerini yanık ve içli ağıt şeklinde halk felsefesi ile hem çalmış, hem söylemiştir.

Veysel, Cumhuriyet kuşağında, ilk ulusal ve gerçek saz şairi, sanatçılarımızın öncüsü, köklüsü ve unutulmazı olmuştur.

Aşık Veysel, adı, eserleri, ezgileri ve deyişleri Türk ve Anadolu olan yüce bir varlıktır. Daima doğa, çiçekler, hasret, acı, yurt, manevî varlık, ilâhî ve cismanî sevdâyı, insan ve insanlığı vb. gibi değerleri sazi, sözü ile yıllar boyu biktirmeden, aynı canlılık ve değerle dile getirmiştir. Bizi sağa sola sapmadan bir mızrak ve ok yolu gibi dosdoğru yolda aydınlığa, iyiye doğru götürmüştür.

Aşık Veysel'in sürdürdüğü türkölü ve telli saz şairi-âşık dediğimiz halk san'atı geleneği sadece Türk Anadolu'da değil, doğuda, örneğin Moğolistan'da bile folklor ve halk şairleri sanatı olarak hâlâ devam etmektedir.

Bunlar içinde en ünlüsü "Efsane Anlatıcısı" ad ile nitelendirilmektedir.

Efsane anlatıcısı, ulusunu ünlü, övgülü, geçmişine bağlıyan, yücelten ve bunu halk sanatçısı olarak türküleyip dile getiren geçmişlerde şaman denen ve bir bakıma seçik ve mitolojik kişidir.

Veysel, türkülerini ve deyişlerinin tümünü belleğinde tutacak kadar büyük bir hafıza ve sanat gücüne sahipti. Bütün külliyatını ezbere okuması bunu ispatlar.

ATATÜRKÇÜ OZAN

Türk halk şiirinin ilk Atatürkçü, İnkilâpçı ozanıdır. Aşık

Veysel Atatürk'e yaptığı ağıtlar, döktüğü övgüler, gözleriyle göremediği yalnız sesini duyduğu, insancıl kokusunu aldığı İnkilâplarının etkisi yüzündendir. Ondan sonra Türk halk şiirinde ulusçuluk duygusu, gerçekçi insan sevgisi, toplum saygısı başlamıştır. Hikmet'in, Orhan Veli'nin, Dağlarca'nın Türk şiirinde yaptığını Veysel de kendi ölçüleri içinde halk şiirinde başardı. Bu özellikler yüzünden halk şiirinde bir aşamadır, ileriye, geleceğe doğru fışkırmadır. Bir bakın günümüzün şu halk ozanlarını, hangi Veysel gibi toprağını, Atatürk'ün, halkını, köyünü sevmiş, şiiri sokmuş?

Âşık Veysel'in "ATATÜRK AĞITI". Bu ağıt sadece şiir şeklinde değil, bir nağme, bir ses olarak da Âşık Veysel'in sesinden ve sazından yıllar boyu 10 Kasım 1938'den beri söylenile gelmekte, çalınagelmektedir. Bu sadece "söylemek için değil" yüreklerin ve kalplerin derinliklerinden gelen seslerin, acıların ve özlemlerin, duyguların bir yankılanması, yurt semalarında çınlaması ve ebediyen susmayacak olan bir yangın ve yankılanmadır. Karşılıklı, tekrarlanan, ses veren bir ateşlemedir bu.

AĞLAYALIM ATATÜRK'E,

*Ağlayalım ATATÜRK'e
Bütün dünya kan ağladı.
Süleyman olmuştü mülke,
Geldi ecel can ağladı.*

*Doğu, batı, cenup, şimal,
Aman Tanrı bu nasıl hâl.
Atatürk'e erdi zevâl,
Memur, mebusan ağladı.*

*İskender'i Zülkarneyin,
Çalışmadı buncalayın.
Her millet Atatürk deyin,
Cemiyet Akvam ağladı.*

*Atatürk'ün eserleri,
seylenecek bundan geri.
Bütün dünya'nun her yeri,
Ah çekti, vatan ağladı.*

*Fabrikalar icad etti,
Ata'lüğün isbat etti.
Bütün dünya'nun her yeri,
Ah çekti, vatan ağladı.*

*Fabrikalar icad etti,
Ata'lüğün isbat etti.
Döndü çark devran ağladı.
Eren hattı tayyareler,*

*Türkler giydi hep karalar,
Semerkant'la Buharalar,
İştitti her yan ağladı.*

*Siz sağ olun Türk gençliği,
Çalışanlar kalmaz geri,
Mareşal'in askerleri,
Ordular teğmen ağladı.*

*Zannetme ağlayan gülmez,
Arslan yatağı boş kalmaz.
Yalnız gidenler gelmez,
Her gelen insan ağladı.*

*Uzatma Veysel sözü,
Dayanmaz herkesin özü.
Koruyalım yurdumuzu,
Dost değil, düşman ağladı.*

Hangi halk ozanı köyün gerçeklerine onun gibi inanmış, görmediği dünyayı, insanları onun gibi özünden kavramış, yüreğinin derinliklerinde duymuş? Bir övgü değil bu söylediklerim, Veysel'in şiirlerinden edindiğim izlenimlerdir düpedüz.

Yirminci asrın Yunus Emre'si Âşık Veysel'in ünü bütün Türk'lük âlemini sarmıştır. Bu milli Ozanımız Âşık Veysel'le ilgili olarak pek çok makale ve yazı yazılmış, şiir kitapları yayınlanmıştır.

İleride şüphesiz milli Ozanımız Âşık Veysel'i daha bilimsel olarak yazacak bilim, san'at ve düşünce adamları mutlaka çıkacaktır.

Âşık Veysel sadece saz çalan, türkü söyleyen, şiir yazan alelâde bir ozan değil, milli kültürümüzün, milli birliğimizin, kurucusu Aziz Atatürk'ün O'nun ilke ve inkılaplarının, yani Kemalizm'in san'atçısıdır.

O sadece geleneklerin değil, atılımın, gelişmenin, akılcılığın Ozanıdır.

Âşık Veysel Türk birlik ve bütünlüğünün, Türk yurdunun bölünmez bütünlüğünün, Türklük aşkının sevdalısı Ozandır.

Yahya Kemal, milli şairimiz M. Akifi eskiye bağlanıp kalmakla itham eder ve yazdığı şiirinde "harabisin Harabatı" der. Üstad M. Akif hiç bu sözün altında kalır mı?

*"Ne harâbiyim ne harabâtî
Kökü mâzide olan âtiyim"*

Mehmet Âkif bu suretle mâziyi, yani geçmişi unutmadığını, aslını inkâr etmediğini, ama hedefin ve gözlerin, gönüllerin gelecekte, atılımda olduğunu ne güzel ifade ediyor. Türk edebiyatının ve siyasal tarihinin unutulmaz şahsiyetlerinden olan Ord. Prof. Fuat Köprülü Türk Halk edebiyatı ile ilgili olarak çok çarpıcı sözler söylüyor. Çok dikkatli, özenli, hassas ve her fikri ölçerek ortaya koyan bu bilim adamı... "Bütün Türk ve batı edebiyatını terazinin bir kefesine, diğer kefesine de Türk halk edebiyatını koysanız, Türk halk edebiyatı ağır basar" diyor.

Yüzyılların, bin yılların birimi halkın yarattığı bir edebiyat ve müzik. Bir kültür birikimi. Milletın birbirinden haberli veya habersiz içtımaf bir mukavelesi olan derin bir kültür.

İşte Onun için Atatürk "Türk'ün milli musikisi köylü musikisidir" demişlerdir.

Yine aziz Atatürk. "Lâlettayın bir yabancı bir kültür, şimdide kadar izlenen yabancı kültürlerin neticelerini tekrar ettirebilir. Kültür zeminle mütenasiptir. O zemin milletin seciyesidir."

Bir milletin dil'i ve müziği O'nun karakteridir. Yüzyılların en ince zevk ve duygu, düşünüş ve estetiğinin kültür havuzunda birikmesi, yıllanmış değerlerin ilim ve teknikle yine milletin fertleri tarafından değerlendirilmesi ne büyük nimet.

Yine bu birikimlerle, milletin yarattığı değerlerin birikimi ve değerlendirilmesiyle ilgili Atatürk'ün çok çarpıcı ve uyarıcı sözlerini, sadece başka milletlere özenen ve kendi milletini geri ve çağdışı gören kişilere hatırlatmak için burada tekrar etmekten zevk duyuyorum. Bir milletin mutluluk saydığı şey, diğer bir millet için felâket olabilir. O halde bir millet, kendine göre mutluluk sayacağı bir şeye erişebilmek için başyurduğu gerek ve vasıtalar kendi ruhundan çıkarsa o vakit maksada varabilir.

Üstelik Ziya Gökalp'in fikirleri Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'e çok tesir etmiştir. "Atatürk, benim ruh bedenimin babası Ali Rıza Bey, heyecanımın babası Namık Kemal Bey, fikirlerimin babası Ziya Gökalp'dir." demişlerdir.

Atatürk İzmir'de değerli eğitimci Selim Sırrı Tarcan'ın bulunduğu bir kız lisesinde halkla birlikte zeybek oynamış, Artvin'de "Bar" oynamış ve Artvinliler bu "Bar" havasına "ATABAR" adını koymuşlar, Yurdumuzun birçok yerlerinde Atatürk'e türküler yakılmıştır. Hatta Atatürk gençlik yıllarında ve sonra bizzat Rumeli türkülerini hasretle ve içtenlikle söylemişlerdir.

Ata'nın manevi kızı Prof. Dr. Âfet İnan Atatürk'ün bilhassa Rumeli türkülerini özlemle, söyleyip, duyulandığını ifade etmişlerdir.

Atatürk akılcı idi. Müsbet ilime derin bağlılığı vardı. Ankara Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesinin alınca çakılan, hakkedilen "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir" vecizesi bunun en büyük göstergesidir.

Âşık Veysel'e tanınmış bir Türk san'atçısı (Hafif Batı Müziği) kendi sazını akort etmesi için ricada bulunuyor. Sen nasıl yapıyorsun sazının düzenini aşık diyor. Ozanımızın cevabı c kadar güzel ve anlamlı ki: "Ben milletimin duygularına göre sazıma düzen veririm, akort ederim" şeklinde cevaplıyor.

ÂŞIK VEYSEL'İN ŞAIRLİĞİ ve YAZI HAYATI

Önceleri usta malı alıp satan, sazıyla türkülerini, beldenin mahalli türkülerini söyleyen Âşık Veysel yazı hayatına 1933 tarihinde başladı. İlk şiiri "ATATÜRK DESTANI" idi. Diğer şiirleri bunu takip etti.

Âşık Veysel'in 157'ye yakın şiiri vardır. Bunların kimi Atatürk'e, kimisi birlik ve beraberliğimize yardım eden, tarikat ve mezhebe ait şiirler, diğerleri de aşka, cehalete ve sosyal konulara ait eğitici ve nasihat edici, açıklayıcı şiirlerdir.

Âşık Veysel ömrü boyunca cehaletle mücadele etmiş, ilmin, atılımın, müsbetin yanında olmuştur daima.

Kâmil insan, olgun insan, düşünen ve oturup kalkmasını bilen insan Türk töresinde büyük bir değerdir. Zorluklar karşısında söylenen "Var bir kâmile danış", Ârife tarif gerekmez" gibi sözler, bilgeliğin ve akılcılığın deyimleridir.

Vatan sevgisi Âşık Veysel'de bir ibadet gibidir. Kültür tarihimizde yer alan tanınmış vatan şairi Namık Kemal. Türklük fikriyatının kurucularından Gökalp, hertürlü cehaletin ve zulmün karşısında olan milli şair M. Âkif Ersoy'da bulunan fikirler, bunun dilinde ve düşüncelerinde sade ve akıcı bir üslûpla dile getirilmiştir.

Âşık Veysel, iki gözü de göremediği için, o zamanlar şimdi ki gibi görme özürlüleri ait okullar olmadığından için, okuyamadığına hayıflanmaktadır. Anadolu'da cehaletin açtığı derin yaralar onun yüreğine oturmuştur.

"Aldanma cahilin kuru lafına,
Kültürsüz adamın küllü yalandır.
Hükmetse dünyanın her tarafına,
Arzusu, hedefi, yolu yalandır.

Kar suyundan süzen çeşme göl olmaz,
Gül dikende biter, diken gül olmaz,
Dız dız eden her sineğin bal olmaz
Peteksiz arının balı yalandır.

Cahil okur ama âlim olamaz,
Kâmillik ilmini herkes bilemez.
Veysel bu sözlerin halka yaramaz,
Sonra sana derler, deli yalandır.

Âşık Veysel, "tahsilin cehli (cahilliği) izale ettiğini, eşekliğin bâkî kaldığı" hususundaki söze nazire yaparak, âlim ve kâmil olmanın yiceliğini ne güzel anlatıyor. Cahilin, kültürsüz insanın söylediklerinin tamamının yalan, yanlış olduğunu vurgulayan Âşık Veysel, yalan'ı da horluyor, kötülüyor.

"İnsanoğlu, doğru yoldan şaşmazdı,
İşte hiyle, sözde yalan olmasa,
Türlü türlü felâket düşmezdi,
İşte hiyle, sözde yalan olmasa.

Ortadan kalkardı, günâh mü-
sibet,

Âşikâr olurdu hak ve haki-
kat,

Herkes için açık olurdu cen-
net,

İşte hiyle, sözde yalan olma-
sa.

Türklük şuur ve gururu bir abide-
dir Veysel'de. O, Türk milletinin bir
ferdi olmaktan mutludur ve gurur
duyar. Bu iftiharına eş başka bir de-
ğer yoktur.

"Dünya dolsa şarkıyılan,
Türkü türkü çağırırız.
Yola gitmek korkuyulan,

Türkü, türkü çağırırız.
Türkü, Türklere yoldaşımız,
Hesaba gelmez yaşımız,
Nerde olsa savaşımız,
Türkü, türkü çağırırız.

Bayramlarda düğünlerde,
Toplantılarda yığınlarda,
Sıkılınca dar günlerde,
Türkü, türkü çağırırız.

Su başındaki sulaklarda,
Türk'ün sesi kulaklarda.
Beşiklerde, beleklerde,
Türk'üz, türkü çağırırız.

Bu cinash kâfiyelerde, hem türkü söylemeyi, hem de bütün Türklere birlik ve beraberlik mesajını ne güzel veriyor.

Türklüğü Âşık Veysel'in en büyük iftiharıdır. Bu adım babasından kendisine miras kaldığını, dünya saltanatını, arap atını, şöretini, serveti elinin tersiyle iter. En büyük varlığının Türk milletinin bir ferdi olduğunu övünçle söyler. Âşık Veysel şiirlerinin çoğunda Türklük isim ve sıfatını en büyük kıymet, paha bizilmez değerler bütünü olarak sık sık tekrar etmekten ayrıca zevk ve heyecan duymaya daima devam etmiştir.

ÂŞIK VEYSEL'İN ÖLÜMÜ

"Ölüm asude bir bahar ülkesidir rinde,
Ruhu bir buhardan gibi tüter..."

Allah'ın emri, "her canlı ölümü tadacaktır." "Ölüm haklıdır. Her insan gibi zamanı gelince, Hak vaki olunca Âşık Veysel'de Hakk'a teslim olmuş ve Hakk'a yürümüştür. Yaşamı boyunca Türklüğe, Türk insanına, vatanına, milletine aşkla ve sevdâyla hizmet eden bu milli ozanımız arkasında çok güzel fikirler, güzellikler, düşünceler, duygular, san'at yapıtları bırakmıştır. Unutulmazlığı bundandır.

Hayat öyküsünü, uzun olması düşüncesiyle vermeye çalıştığımız ozanımızın doğumu bir yayla yolunda (yayla dönüşü-eylül sonu) olmuştu. Dünyaya gözlerini yayla yolunda açan bebek Veysel, Türk Ozanı, Milli ozan olarak da yine yayla zamanı, baharda, Türklerin Nevruz'un da, çok sevdiği çiğdemler açtığında Tanrıya kavuştu.

Onun deyişiyle, "Gubarmış dağlarda kar çiçekle-
ri".

"Yeni mektup aldım gül yüzlü yardan,
Gözetme yolları gel deyi yazmış,
Sivralan köyünden bizim diyardan,

Dağlar mor menevşe, gül deyi yazmış? diyen Veysel sevgiliye kavuşur gibi,

"Her nesne de mevcut, her cesette can,
Ânun için biz ona dedik cânan.

*Evvel-ahir O'dur; O'nundur ferman,
Ne sen var, ne ben var, bir tane Gaffar."
"Can kafeste durmaz uçar,
Dünya bir han, konan göçer,
Ay dolanır, yıllar geçer,
Dostlar beni hatırlasın."*

Âşık Veysel'in ölümü, Tanrıya yürüyüşü bütün yurttan ve san'at kültür çevrelerinde derin üzüntüye neden oldu. Kolay mı bir Veysel'in yetişmesi.....

Tanrıya yürüyüşünde de yine aile efradına çocuklarına iyilik ve güzellik dolu nasihatlarını söylemeden yapamadı. Gönülden bağlı olduğu Yüce Mevlâya dualar etti. Sonra, oğulları kendisine bir diyeceği olup olmadığını sorduklarında, "Ne diyeyim oğlum emir Haktan.... Birbirinizle ve komşularla, insanlarla iyi geçinin gibi sözler söyledi. Komşu hakkını ölüm halinde bile düşünmekten büyük olgunluk. Arif insan. kâmil insan ozanımız hiç unuttur mu?..."

Ölüm tarihi 22 Mart 1973. Toprağa verilmesi mütevazı bir törenle yapıldı. Köylüleri yine onu doğduğu zaman anasının kucağında yaylâ yolundan eve geldiği gibi yine Tanrıya kavuşmasında da aynı yol takip edildi.

Torunlarından birisi dedesinin sazını elinde tutarak ve taşıyarak köy mezarlığına kadar yürüdü. Köylüleri, konu komşu Yüce Mevlâya emaneti teslim ederek, melûl mahzun köye döndüler. Can kafesten çıkarken, "Külle şeye kaadirsin, Ya Rab-bim Sen Bağışlayıcısın. Ya Rabbim sen affedicisin Ya Rabbim. diye son görevini de yerine getirdi.

79 yaşında hayata gözlerini yuman ünlü halk ozanımızın iki oğlu, dört kızı, 18 torunu vardır. Son sözü, "**Dostlar beni hatırlasın**" olan ozanın bir heykeli yapılarak Gülhane Parkı'na dikilmiştir.

Âşık Veysel'in ölümünden sonra birçok yazılar yazıldı. San'at adamları, edebiyatçılar, şairler, düşünce adamları bu büyük Ozan'ın şahsiyetinden, fikriyatından, san'at ve san'atçılığında bahsettiler.

Bunlar, genellikle Veysel'in "Toprak şiiri" üzerinde durdular. onu işlemeye gayret gösterdiler.

*Dost dost diye nicesine sarıldım,
Benim sadık yârim kara topraktır!
Beyhude dolandım, boşa yorulduğum,
Benim sadık yârim kara topraktır!*

*Nice güzellere bağlandım kaldım,
Ne bir vefa gördüm, ne fayda buldum,
Her türlü isteğim topraktan aldım,
Benim sadık yârim kara topraktır!*

*Koyun verdi, kuzu verdi, siit verdi,
Yemek verdi, ekmeği verdi, et verdi;
Kazma ile döğmeyince kit verdi.
Benim sadık yârim kara topraktır!*

*Âdem'den bu deme neslim getirdi,
Bana türlü türlü meyya getirdi,*

*Her gün beni tepesinde götürdü,
Benim sadık yârim kara topraktır.
Karnım yardım kazmayınan, belinen;
Yüzün yırttım turnağınan, elinen,
Yine beni karşıladı gülünen,
Benim sadık yârim kara topraktır...*

*İşkence yaptıkça bana gülerdi,
Bunda yalan yoktur, herkes de gördü,
Bir çekirdek verdim, dört bostan verdi,
Benim sadık yârim kara topraktır.*

*Havaya bakarsam hava alırım,
Toprağa bakarsam dua alırım;
Topraktan ayrılısam nerde kalırım,
Benim sadık yârim kara topraktır.*

*Dileğin varırsa, iste Allah'tan,
Ahmak için uzak gitme topraktan;
Cömertlik toprağa verilmiş Hak'tan,
Benim sadık yârim kara topraktır!*

*Bütün kusurumu toprak gizliyor,
Merhem çalıp yaralarım düzlüyor,
Kolun açmış yollarımı gözlüyor,
Benim sadık yârim kara topraktır...*

*Her kim ki olursa bu sırta mazhar,
Dünyaya bırakır ölmez bir eser,
Gün gelir Veysel'i bağrına basar;
Benim sadık yârim kara topraktır!*

KAYNAKLAR:

ESERLERİ:

Değişler (1944), Sazımdan Sesler (1949), Âşık Veysel Hayatı ve Şiirleri (1963), Dostlar Beni Hatırlasın (toplulu şiirleri, hazırlayan : Ümit Yaşar OĞUZCAN, 1970-71).

Fransızca'ya çevrilen şiirleri: Anthologie de la Chanson Pulaier Turque (n. Arzuk, 1963, s. 98 - III)

Hakkındaki eserleri: *Âşık Veysel Şanroğlu (Hz. Y. Köksal, 1958); Âşık Veysel, Hayatı ve Şiirleri (Önsöz: A. K. Tecer, 1953, 1956, 1958, 1963, 1966); Âşık Veysel (1953, 1957, 1958); Âşık Veysel (İ. Arslanoğlu 1964, 1967); Âşık Veysel (T. Saraç, 1965).*

Âşık Veysel (Niyazi Yılmaz 1994); Âşık Veysel Antolojisi (Gülleğ Öz); Âşık Veysel Hayatı ve Şiirleri 1960 (İstanbul Maarif Kitaphanesi); XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri (Emir Kalkan Kültür Bakanlığı Yayını); Yelken 194 (14.4.1973); Ord. Prof. Fuat Köprülü, Türk Edebiyatı Araştırmaları; Âşık Veysel Y. Bü-lent Bakiler.

YAŞADIKÇA

*Bir gün;
Karşılaşacağız seninle,
Kim bilir belki bir otobüs durağında,
Belki de ansızın bir yol kavşağında,
Gözlerimiz bakakalacak...
İşte orada, o anda,
Sanki yıllar öncesini yaşarcasına
Sonra cevapsız kalmış sorular
Yaşadığımız ortam gelecek aklımıza
Öne eğilecek başımız,
Gerçeği kabullenmişçesine
Tesadüfler devam edecek
Sen ve ben burda yaşadıkça...*

EMEL BİÇER / 5-F 5858

ANA

*Uykum gelmiyor ki bak kaçtı yine,
Şu benim hâlîme baksana ana.
Ateşlere düştü yanıyor sîne,
Su olup gönlüme aksana ana.*

*Beynim çalkalanır bu neyin nesi,
Beynimde gezenler bu neyin sisi,
Dışardan geliyor bir baykuş sesi,
Ne olur ışıkları yaksana ana.*

*Sanki bir el iğneliyor derimi,
Bilemedim bunlar cin mi, peri mi,
Kalk şu yatağı ıslatan terimi,
İyice yıkayıp sıksana ana.*

*Azrail hayatı böldü diyorlar,
Düşüncesi derin göldü diyorlar,
Ana sen ölmedin, öldü diyorlar,
Artık şu kabirden çıksana ana.*

RİDVAN AKŞAN / 2-C 265

NERDESİN?

Yıllardan beri gözler yollarda
Çağırır türküler seni neredesin?
Gözler vuslatını her an kollar da
Kalpler her an ağlar neredesin?

Sen gittin gideli yazlar kış oldu
Çiçekler sarardı yapraklar soldu
Yurduna yuvana baykuşlar doldu
Bülbül ötmez oldu, sordu neredesin?

Sensiz sinelerde artık takât yok
Neredesin anneciğim söyle neredesin?
Ağlarım, ağlarınız bekleyenin çok
Burdayım demez mi o güzel sesin?

TUĞBA DEMİRCİ / 6-D 8551

ELVEDA

Elveda dostum,
Anılarım...
Anılarımı bıraktığım saatler.
Saatlerin hayırsızlıkları.
Yalnızlıklarım...
Yalnızlıklarımı paylaşamadığım,
Dostlarım ve onların acıları.
Elveda evim...
Her kuytusuna geçmişimi,
Gömdüğüm...
Fakat hep anımsadığım
Anımsamaktan azap duyduğum
... demlerim
Elveda dünyam,
Hep yaşamadığımı sandığım,
Ama yaşadığım ve
Ölümü beklediğim...
Gözlerini okşamayı düşündüğüm
Aşkım,
elveda gözüm,
Gözlerim...

HAFİZE DOĞAN / 2-F 241

Osman GÖRGÜZ
Kayseri Lisesi Rehber Öğretmeni

Öğrenme - Kaygı - Dinlenme

Derse çalışmadan öğrenmenin olmayacağını her öğrenci bilir. Yeterli derecede çalışıyorsa öğrenme gerçekleşir. Öğrenci tesbit ettiği hedefe ulaşır. Yeteri kadar çalışmıyorsa, öğrenme metodunda bir aksaklık varsa, veya hedefi gerçekçi değilse ulaştığı puanla amaçladığı puan arasındaki fark büyüktür. Öğrenci bulunduğu durumla hedefi arasındaki farkın büyüklüğünü görür. Amaca ulaşamama düşüncesi kaygıya, korkuya dönüşür. Bu da günün deyimiyle stres yapar.

Öğrenme için kaygının az miktarda olanı tercih edilir. Bu da bütün öğrencilerde vardır. İnsanı hedefe ulaşmak için motive eder (yönlendirir.) Kaygı çok olursa, amaca ulaşmayı çok zor veya imkansız görürse, amaca ulaşmadan vazgeçme başlar. Ya lise mezunu olarak kalma, üniversiteye gitmekten tam vazgeçme şeklinde beliriyor, (üniversiteyi biz mi kazanacağız?) gibi. Ya da istediği fakülte ile şu anki durumu arasındaki farkı görüp, farkı kapatmaktan ziyade, "Bu farkı kapatmak zor, ben daha çok gerideyim." düşüncesiyle çalışmaktansa kara kara düşünmeyi yeğliyor. Öğrencilerim de bilirler ki lise dengi okul öğrencilerinin %22'si doğrudan üniversiteye atılıyor. Geri kalanı 1-2 sene hazırlıktan sonra üniversiteli olabiliyor.

Belli bir düzeye gelmiş öğrencilerimiz aldığı yola bakıp moral bulacağına, alacağı yola bakıp moralini bozuyor. Moralini bo-

zacağına, "Şu konuları da öğrenir netimi şu kadar artırırsam şu duruma gelirim. Bir net on bin kişiyi geride bırakmaktır." düşüncesiyle hareket ederse kendisine çalışma şevki gelir. Koyduğumuz hedefe varabileceğimizi düşünmemiz hedefe varmamızı kolaylaştırır. Yeter ki sizler kararlı, gayretli ve çalışkan olunuz.

Her öğrencim benden dinlemiştir ki öğrenci yaz tekrarını yapmadıysa sözel veya sayısal da olsa 110 ÖSS puanı civarında net yapar. Konuları tekrar eder, testlerini yapar ve soru kökünün anlamını da kavrar-sa bir anda sıçrama yapar. Bunları bilmeyen öğrenci "Ben halen 110 puan dolayındayım. nasıl 150-160'lara çıkacağım," diye kaygıya kapılır.

Lise 1'lerde yaz tatilini en az üç otuz dakika, en fazla dört kırk dakika ders çalışarak değerlendiren, önce konuyu anlayıp sonra test yaparak ders çalışan öğrencilerin tatil sonunda en az 120 puan aldıklarını görmek de öğrenciye çalışmanın önemini kavratır zannediyorum.

Öğrencilerimiz hedeflerini belirlerken kendileri için 4 yıllık fakültelerden büyük, orta, küçük hedefler belirlemeli. Gerekiyorsa 2 yıllık yüksekokullardan da belli yüksekokullar yedekte tutulmalı. Yerine göre yeteneklerimize uygunsuz açıköğretim fakülte ve yüksekokullarının da iyi birer imkan olduğu düşünülmesi.

Dinlenmeye gelince, çoğu kitaplarda çalışmanın gereği, nasıl anlatılır da dinlenmeden söz edilmez. Dinlenme de çalışma-

**Koyduğumuz
hedefe
varabileceğimizi
düşünmemiz
hedefe
varmamızı
kolaylaştırır.
Yeter ki sizler
kararlı, gayretli
ve çalışkan
olunuz.**

nın ve hayatın bir parçasıdır. 20-40 dakika arasında ders çalıştık, sınavınızı da yaptık sıra dinlenmeye geldiyse 10-15 dakika kadar aile bireylerinden anne, baba veya kardeşlerle içeriği olmasa da biraz gevezelik yapılırsa iyi bir dinlenme yapılmış olur. Sizler gençsiniz, hayale dalmayı seversiniz. Dersinize çalıştıktan sonra 10-15 dakikalık bir hayali kendinize ödül olarak veriniz. Yine derse çalıştıktan sonra masa başından kalkmayacaksınız kitabı kapatınız.. Gözlerinizi ufka doğru çevirip dinlendiriniz. Dersinize çalıştınız. Kalkınca şöyle bir gerinmek ihtiyacı hissettiniz. Dışarı çıkmak mümkünse 10-15 dakikalık gezinti iyi gelebilir. Veya vücudunuz oturmaktan tutulmuşsa, parmak uçlarında yerinizde oda içi koşusu ve basit jimnastik hareketleri kanınızı hareketlendirmeye yetecektir. Yorulduysanız, su iyi bir yorgunluk ilacı ve dinlendiricidir. Yüzünü yıkama veya duş şeklinde alınması faydalıdır. Yorulan beyninizi taşıyan kafanızı suyla masajınız bile dinlenmenizi sağlayacaktır. Esenlik dolu çalışmalar dileğiyle...

SAYILAR KONUŞUYOR "BEN NEREDEYİM?"

Öğrencilerimiz, bizim lisemiz dışındakileri pek çalışkan, zeki görüp kendilerini geri plana çakmelerini haklı görüyorlar. Biz öğretmenler, "Çalışın, başaracaksınız!" dedikçe, "Ne yani, biz mi başaracağız?" demeye getiriyorlar. Bizim sadece kuru kuruya moral verdiğimizizi, pohpohladığımızı zannediyorlar.

Ben desem ki fen liselerinde her yıl 3.500 öğrenci alınıyor. Bunların 1.000 tanesi hiçbir yükseköğretim kurumuna giremiyor. Toplam özeliyle resmisiyle 421.232 öğrencinin girdiği yükseköğretim sayısı içinde Türkiye'nin "en iyileri," diye seçilen öğrencilerinden 1.000 tanesi liseyi bitirince şu veya bu sebeplerden yarım milyon öğrenci içine giremiyor dersem... Sizce yüksek tahsilde azmin, çalışmanın gayretin yerini belirtmiş olur muyum?

1997 yılında 105 ÖSS puanıyla öğrenci

alan maliye, muhasebe, işletme, ebelik, hemşirelik, turizm ve otelcilik, mahalli idareler, yönetim ve organizasyon, halkla ilişkiler ve satış yönetiminin bulunduğu açıköğretim fakültesi bölümlerine 575.000 kişilik kontenjan varken bu bölümlerin hepsine 178.766 öğrencinin kaydını yaptırdığını söylesem siz, "Öğrencilerin haberi yok," mu? Yoksa, "Bu bölümleri beğenmiyorlar." Bu bölümlerin Eskişehir'deki Anadolu Üniversitesine bağlı olduğunu biliyor musunuz?

Sayılar Konuşuyor

1997 ÖSS NETLERİ (LİSE SONLAR)

Net Sayısı	Sayısal	Sözel
88 net yapan	6	23
85 ve üstü	216	440
80 ve üstü	1.908	4.168
75 ve üstü	5.035	12.279
70 ve üstü	8.976	23.132
65 ve üstü	13.384	35.613
0 net yapan	81.256	7.788
0'ın altında	88.503	8.897
(-) 10 net yapan	232	64
En düşük net	(-) 20	(-) 18

Tabloda görüldüğü gibi sayısalda 4'den az net öğrenci sayısı 169.991 kişi olduğunu görünce sen yaptığın netlere göre "Desene ben fena değilim!" demen gerekmez mi?

Sözelde bile (4'den az net yapan 0 net kabul edilir.) 0 ve altında net yapan kişinin 16.749 olduğunu bilmeniz, "Bunlar herhalde lise dengi okul okumamışlar." diyebilirsiniz gelmiyor mu?

Sayısalda 65 ve üzerinde net yapan lise sonların 29,525, sözelde 65 ve üstünde net yapan lise sonların toplam 75,655 olduğunu görmek, çalışkan öğrencilerin o kadar fazla olmadığını size söylemiyor mu?

Osman GÖRGÜZ / Rehber Öğretmen

DUVAR

Damar damar ellerin başında yine... Benzin soluk, kupkuru, kavlak kavlak resimlerimde gezinen dudakların... Teninde nefes nefes oyuklar... Nasıl da parlardı oysa tenin bir zamanlar. Kanyor duman duman göğsünde sarılmamış yaralar... Ağrıyor başını büsbütün bunalan havalar. Gözlerin sarhoş, bakışların perişan. Kim bilir ne süslerdi hayallerini... Belki de benli anılar... Hâlâ bir ucu sarkarak duruyor gerdanına yapıştırdığım kağıtlar...

Unutma ki sen emdin nefesimi, sende söndü hıçkırıklıklarım, dalga dalga sende yandı darmadağın saçlarım... Dal dal yankılandı sersem başında anlamsız kahkahalarım... Sen gördün, sen aldın payını tatlı çocukluk keşfi oyunlarından ve ağlarken bir sen izledin beni...

Seninle kutladım yeni yaşlarımı ve de canımı yakanlara kin tutmayıştım. Daraldığımız vakitlerde yüreğimize serpecek suyu beraber aradık. Koklanmamış çiçek tozları yayılırken etrafa, söylenmemiş sözlerle süslü akşamlarda, yaşarken ve yaşatırken onca sırtı ücretlerinde, bir göz yaşlarındı saklamayı beceremediğin, toz toz ufanan göz yaşlarındı dökülme diyemediğin...

Yüreğini deşerdi de arsız çivi başları, sesini çıkarmazdın. Ağ ağ öksüz örümcekleri sıcağında kucaklardın...

Belki senden öğrendim nedir aydınlığın ortasında kapkara kesilmek, ne aydınlık yüzü ne karanlık, lânet olası alaca karanlığa bürünmek.. Ama bilirim bu sert görünümlü taş bedeninin altında incecik bir ruh yatar... Yine de duymak istediklerini söyleyenlerden bin kat iyisin...

Gündüzlerimin kuşu, gecelerin canavarı...

GÖRKEM ÜSTÜNDAĞ / 3-A 2

*Kitap, mektup, kâtip benimdir.
Ketebe, yektübü, Arabındır. Türk halk dilinde ve yaşayan edebiyatında bulunan kelimeler Türkçedir.*

Mustafa Kemal Atatürk

İNSANOĞLU ÖZENİR

İnsanoğlu, başkalarına özenir. Kendisinde olmayanları onlarda buldukça, hem büyük bir merakla incelemek, didiklemek ister, hem de üzülür, kahrolur...

İnsan, insanı kıskanır. Kadın, kadını daha bir kıskanır. Çirkin kadın, güzel kadını dayanılmaz kıskanır.

Giysileri yıpranmışsa erkeğin, jilet gibi ütülü, şık bir kostüme özenir. Ve konuşur kendi içinden: "Ben de giyseydim senin giydiğini, böyle kasılarak oturup sigara içmeyi ben de becerirdim. Çok şükür, benim kafamın içindekiler bana yeter... Marifet, o kafayı doldurabilmekte..."

Erkek kadını, kadın erkeği süzer... Bazısı pek belli ederek, bazısı da sezdirmemeye çalışarak... Erkek gözü için kadın, bitip tükenmek bilmeyen görüntü hedefidir. Nerede görse bakar. Ve bakacaktır. Aksi halde doğa kurallarına ters düşer.

Memur tüccara, işi ters giden tüccar ise her ay belirli bir kazanca özenir. İşçi işverene, işveren ise işçiye özenir. Hiç değilse özenmiş gibi konuşur.

Tembel çalışkana, çalışkan tembele özenir. "Nasıl yapıyorlar?" der. "Nasıl boş oturabiliyorlar öyle? Şu tembelliğin tadına bir kez olsun varabilsem." Oysa tembellik sonradan kazanılacak bir yöntem değildir. Kişilik özelliklerine sınırsız yapışıktır.

Yolda yürüyen kişi, arabaya, arabada giden kişi de yolda yürümeye özenir. Kotra ile giden, denizde yüzmeye, yüzmekte olan kişi ise kotrada gitmeye özenir.

Bekâr evliye, evli bekârlığa özenir. İkisinin de dertleri, tasaları vardır oysa. Elinde olmayan, bulamadığına ya da yitirdiğine özenir.

Elindekiyle yetinen, başkasına özenmeyen çok az kişi vardır dünyada. Oysa sahip olunan değerlerdir mutluluğumuzun kaynağı. Var olanı bilinçle ve doyasıya yaşayabilmektir. Yine de özenir insanoğlu.

Karşıtına özenilmeyen tek duygu ve tek değer: Özgürlüktür.

BUKET KIP / Yab.D. 2-A

KAYSERİ TIPLERİ 3

Dr. Mustafa PARLAK
Erciyes Üniversitesi Öğretim Üyesi

Ahmed Nazif Efendi (1860-1914)

Daima vicdanının sesini dinleyen, hiçbir zaman kanunlar dışına çıkmayan bir bürokrattı. Mesaf arkadaşlarıyla uyum sağlamaya gayret gösteren Nazif Efendi, yalan ve rüşvetten sakınmasını bildi. Mesleki ve özel hayatında ahlak kurallarını ve şerefini ön plânda tuttu. Görevine müdrik, vazifesini herşeyin üstünde görür ve kutsallığına inanırdı. Ömrü boyunca doğruluk ve sebat gayretinden ayrılmadı. Bu yüzden, amirleri tarafından takdir ve terfi ettirildiğinde sevinmedi, tenkid ve tecziye karşısında sarsılmadı. Hakikat bildiğini söylemekten zarar görse bile ümitsizliğe kapılmayan bir karakterin insanıydı. San'at ve edebiyat meraklısıydı. Sikke biriktirme tutkusu herkes tarafından bilinirdi. Bu kolleksiyonun içinde İslâmi ve gayr-ı İslâmi nadir sikkelerin olduğunu Kayseri adliyesindeki yed-i eminde görme fırsatını yakaladım.

Ahmed Remzi (1877 - 1944)

Çevrede bir Osmanlı efendisi ve mevlevî şeyhî olarak tanınır ve hürmet görürdü. Cumhuriyet döneminin sosyal hayatına ayak uydurmaya çalıştı. Latasını, şalvarını ve sikkesini bir tarafa bıraktı, sakalina ve bıyığına yeniden bir düzen verdi. Yeni hayatın gereği olarak başına "melon", şapka koydu, ayağına sedre pantolon geçirdi, sırtına jaketatınyı giydi. Bu tavır ile muhitinde ve üst kademe memmürin arasında önderlik yaptı. Bir yandan da sosyal ve bürokratik hayatına kendini hazırlarken, diğer taraftan da, örf, adet ve geleneklerine sıkı sıkıya bağlı olduğunu her vesile imâ etmeyi elden bırakmadı.

Aksebzecinin Hacı Seyit Ağa (1218/1803-1308/1890)

Hayır ve hasenat sahibi olup, kusur ve hatalardan son derece çekinen, güzel sıfatlı kâmil bir insandı. Bu dünyanın mihnet ve firar evi, meşakkat ve helâk yeri olduğuna inanırdı. Ezâ ve cefâ yüklü âleme güvenen zelil, onda dünyalığıyla övünen aldanır derdi. Fâni ömrün zinet ve alayışı az zamanda yok olabileceğini söylardı. Akıllı olan kimse; onun hayat bahçesindeki dünyalıklara pek kapılmaz, mal ve mülkün çokluğuna, yaşamanın uzunluğuna kıymet vermez, "akibet felâketlerinde nefsi ni kurtarmaya çalışmalıdır" ikazını sık sık tekrarlardı. O elinde olanı hayır yolunda sarfeder, hayata gözlerini kapamadan önce ahiretini mamur ve tenvir etmeye çalışırdı. Bu maksatla hayır ve yardımlarının dışında vakıflar kurar ve kurdurmaya teşvik ederdi. Müesseselerin devamı için, faydası her zaman olsun diye akretler bırakır veya bıraktırırdı.

Evlâd-ı ayalin insana soyunu sürdürmede, servetin dünyada mad-den güçlü kılmaktan başka fayda vermeyeceğini öğütlerdi. Kalbi selimle Allah'a varmanın yolunu şöyle açıklardı: Kemâl-ı akıl ve sıhhat halinde iken en halis maldan ve en temiz kazançtan sadakalar verilmesini, evkaf kurarak topluma hizmet etmenin yaradana yaklaşırken yollardan biri olduğunu vurgulardı. Ancak bu hizmetlerle ahiretin imâr ve aydınlık olacağını açıklardı. Bizat kendi geleceğinin nefakasını, ticaretinin sermayesini ayırdıktan sonra, geri kalanları bu uğurda harcayarak toplum içinde isbat-ı vücud ederdi.

Akşehirlizâde Osman Efendi (1734 - 1811)

Her zaman göğsü kabarık, başı dik yürürdü. Yaşı 70'i aşkın olmasına rağmen, 60-65 yaşlarında tıknaz, güvenilir yüzlü, yiğit görünüşlü bir insandı. Toplum içindeki mevkii; ahlak ve fazilet yönler yansıtılarak halk, "Kağıt gibi beyaz", "Kalem gibi doğru" benzetmeleriyle portresini çizirdi. İnançlı, ilimde rüşûhî, maddî ve manevî fedakarlığıyla tanınırdı. Onun mayasının hamuru; pîr, eren ve alp ruhlarının senteziyle yoğrulmuştu. Bundan dolayı da beklenmedik olaylar karşısında aniden gerilime girmez ve feveran etmezdi. Önce sabrın ve şükrün galebesine boyun indirir, sonra akıl ve mantık ölçüleri içinde mes'eleye yaklaşımda bulunurdu. Bu tavrından dolayı da işin içinden az zararlar veya zaferle çıkardı.

Alınıyarık İbrahim Efendi

Başından hiç eksik etmediği vişne çürüğü dal fesi, daima kalıplı, ucu sırmalı püsküllü yenilenmiş gibi dururdu. Solgun ve avurtları çökük, yüzünü her sabah sinek kaydı usturayla traş ederdi. Bıyıklarını fazla uzatmaz, her traştan sonra, makasla alttan üstten bir tertip ve düzen verirdi. Mevsimine göre renk ve hafif desende bacak bileklerine kadar inen bilezikli tumanının üzerine yırtmaçlı entarî, bunun üstüne de kolsuz ve uzunca yelek giyerdi. Kılık ve kıyafetindeki hassasiyetiyle bilinirdi. Bu giyim ve kuşam büyük bir hoşgörü içinde, o günlerin geleneklerine uygundu. Yazın, baş gönünden mamûl yemeni, kışın çerkez mesti giyerdi. Yürürken ölçülü adımlarıyla tanınır, çamur, çirkef ve su birikintisine basmamaya özen gösterirdi. Gözü daima düzgün ve rahat yürümek için güzergâh arardı. Sohbetlerine başlarken "Efendim!" sözünü söylemekteki maksadı, kendini kemâl-i edeble dinleyenlere olan muhabbetinin mesajını yansıtır gibiydi.

Askerlik sırasından, üstlerinin verdiği görev ve emirleri dikkatle dinler, emir tekrarından sonra saygıyla boyun kırıp komutanlarının huzurundan ayrılarak görevin ifası için çaba gösterirdi.

Bozahmet'in Osman

Kayseri'nin önde gelen delikanlılarından biri olan Bozahmet'in Osman, iri cüsseli, sert ve haşin hareketleriyle tanınırdı. Belindeki kuşağının arasındaki tesbih, tütün kesesi, çakmak takımı ve para keselerinin dışında tabanca, saldıma gibi çeşitli silahlarla dolu, yürüyen cephanelik görünümündeydi. Son derece temkinli hareket eder ve kendine güvenen, inandığı dava uğruna üstlendiği misyon icabı, gözünü budaktan esirgemeyen bir kişilikli sergilerdi. Elini her zaman lüverinin üzerinde veya yakınında tutardı. Havaya atılan "Metelik'i yere düşürmeden mihlayan keskin bir göz, vurucu nişan kabiliyetine sahipti.

Bacaklarına kadife kilot pantolon, ayaklarına pantolonun renk armonisine müteneşip siyah ya da kahverengi, gümüş mahmuzlu, körüklü çizme giyerdi. Elinde hiç eksik etmediği gümüş saplı sahtiyan kamçısı dekoratif unsurdan çok, onun hükümrânlığının bir nişanesi gibiydi.

Muhitin hanedanlarından olup, konağının çata kapısı muhteviyatındaki "Yavru kapının cızırtısı günün her saatinde hiç eksik olmazdı. Ken-

dine başvuruları büyük bir dikkatle dinler, imkânları ölçüsünde onlara yardım ederdi. İnancı, namuslu, devletine ve milletine sadıktı, ancak haksızlık ve kanunsuzluklara geçit vermezdi. Delikanlılığının temel şartlarının özünde olan "uçkur"unun dizginlerini iz'anla elinde tutmak, namusa bozulmamaya inanırdı, mert ve sözünü esirgemeyen mizacın insanıydı.

Çakmakçı

Kayseri ve çevresinin oturak âlemlerinin ünlü müdavimlerindedir. Geniş düşünceli ve ileri görüşlü babası, oğlunun bu halini sevmeyi ve müsaade etmezse de, o çeşitli entrikalarla çözüm bulurdu. Çakmakçı, babasının kendini kısıtlayıcı tavırlarını tasvip etmezse de karşısında hiç konuşmazdı. Geçmişe ve hale kayıtsızdı. Eyyamcı bir hayat anlayışı vardı. Kâmil bir yaşa gelinceye kadar bohem hayatı yaşadı. Değişik çevre ve mahalli kültür ortamında bulundu. Hoyrat hayatının çoşkusu sakinleşmesine rağmen, eski babayana tavrını genel olarak korumasını da bildi.

Çitoğlunun Ahmed Cevdet

İhtiyat zabiti olarak Kafkas cephesinde Ruslarla savaşırken esir düştü. Buradan Asya'nın doğu ucu olan Viladovostok şehrine kadar süren üç yıla yakın esaret ve sürgün hayatı yaşadı. Sibiry'a da Yenisey kenarında Kranoyark hapishanesinde bir müddet kaldı. Burada aynı kadere paylaştan Avusturya'lı mühendis Klavsen'den pancardan şeker ürettiği, Alman muvazzaf subaylardan Almancayı öğrendi. Bir ara Kayseri Lisesinde öğretmenlik yaptı.

Gavremoğlunun Kadir Ağa

Ağırbaşlı, nezaket kuralları dahilinde selâmlaşma merasimlerine büyük bir titizlik gösterir ve uygular. Tabiatı çok severdi. Kayseri çevresindeki bağlarında babadan kalma yazlığı vardı ki, eski bir konak yavrusu bakiyyesiydi. Binada bölgenin mimarî özelliklerinin birçokları vardı. Yazlığı, kafasına göre yeni ilâvelerle bu yapıyı daha da zenginleştirdi. Her yıl haziran ayında büyük bir özenle taşınır, "Çıra yandıktan" ya da cevizler çırpıldıktan sonra, aynı tavırla dönüş yapılırdı. Bu yer değiştirmeden maksat; ahlakî kriterlerin tabii ve sağlıklı bir şekilde oluşmasına ve sıhate dikkat yükümlülüğünden kaynaklandığına parmak basardı.

Göncüzade Ahmed Remzi

Kayseri'nin ilim, kültür ve san'at hayatında tanınan iki Ahmed Remzi'den biridir. Her ikisi de mevlevî tarikatı müntesibidir. Halk bunları birbirine karıştırmamak için isimlerinin sonuna ve başına intisap ettiği tarikatı ekleyerek kimlik tesbiti yapardı. Bunun için de birinci Ahmed Remzi "Mevlevî şeyhîzâde" olması sebebiyle bu sıfat isminin başına, diğerinin isminin sonuna getirilirdi.

Moral yapısı olarak, uyanık ve iyi bür gözlemciydi. Zihni kuvvetli ve hassas bir âlimdi. Toplumda gördüğü her güzel tavrı, zihninin disketine ya da günlüğüne kaydeder, bunlardan yararlanır ve hayatına tatbik çalışırdı. Tecrübe sahibi olmanın yeterli olmadığına inanırdı. Bu işte elde edilen tecrübelerden yararlanarak kendine hisse çıkarabilmek, ondan örnek almak hüner olduğunu savunurdu. Fazıl, tehib-i ahlâka önder olmuş mütevazî bir eğitimciydi.

Gözlüğün Osman

Kayseri'de 1950-1970 yıllarının bisiklet tamircisidir. Dükkânı Saha-biye Medresesi kuzey-doğu cephesinde küçük bir barakaydı.

Orta boylu, iri yapılı, alnı yuvarlak ve biraz dışarı çıkık, saçları yarı yarıya ağarmış ve kıvrık, şakakları hissedilir derecede sivri, gözleri

küçük ve çekikti. Bu yüzden de fazla işiğe bakamaz gözlük kullanırdı. Güneşe bakamayan çipil kirpiksiz gözlerini belirsiz bir noktaya çevirir, derin felsefe mes'eleleri çözüyormuşçasına alnını kırıştırırdı.

Kayseri ağızıyla güzel konuşurdu. Sohbetlerinde başkalarını anlatırken veya sözlerini yansıtırken bahis konulu olan şahsın tavrı ve üslûbuyla yansıtmasını iyi becerirdi. Çocukluğunda bir Osmanlı hanımı olan büyükannesinin yanından hiç ayrılmadığından, mahallî kadın ağızının taklidini mükemmel yapardı. Sohbetlerindeki teşbihleri kaba, fakat mizah yüklüdür. Onun her sözüne ve tenkidine gülünürdü. Bu onun hayat biçimiydi. Bol ahenk ve pes bir sesi vardı. Bu yüzden bozlak ve uzun havaları çok okurdu. Kayseri mahallî halk türkülerinin melodi (usul ve makam) lerini çok iyi bilir, fakat hiçbirini de tam okuyamazdı. Bir nevi potpori yapardı. Ellerini ve parmaklarını iyi kullanırdı. Neş'eli olduğu zaman eline geçirdiği her şeyi vurmali çalgıya dönüştürürdü. Sandelye, sehpa, tepsi vs. onun enstrümanıydı. Oyun havalarında kendine has çıkardığı ses ve küçük ifâdeler, dinleyicileri kendinden geçirirdi. Bu yüzden bağ âlemlerinde aranılan tipdi. Özel olarak böyle meclislere sık sık davet edilirdi.

Gübrece Veli

Yüzünde şefkat ve sevgi aydınlığı pek seyrek görünürdü. İri açık kahverengi gözünü ayırıp, avurtlarını şişirerek konuşurdu. Çevresi onu sevmekle birlikte zaman zaman takılırdı. O buna sakin ve sabırla karşılık verirdi. Takılmaların dozu artıp alaycı bir renge büründüğü zaman sigortası atardı. Yakası açılmadık laflar, akla gelmeyen benzetmelerle sin-kaf literatürünü zenginleştirici katkılarda bulunurdu. Bu yönden bazıları onun için; "Herif deli, ne söyleyeceği belli olmaz" diye çekinir, bazıları da:

"Başı ağır, kulağı sağır, lafı demir gibi" deyip pek ilişmezdi. İş süresince iltifatlarla gübrecelerini naklettirirlerdi.

Emek karşılığı, pazarlıksız istediği ücret verilirdi, zira onun yaptığı işi kimse yapmazdı. O da hak karşısında haddini aşmaz, helâle haram karıştırmazdı. Hakettiğini koltuğunun altından çıkardığı çabut kesesine kor ve ona iyi sahip çıkardı. Her para harcamasından sonra, keseye üst üste üç düğüm atmayı ihmal etmezdi. Yatarken yastığının altına kor, bir eliyle de onu sabaha kadar tutardı.

Güpgüzadenin Sami

Her sohbetine küçük bir nükleyle giriş yapardı. Bu girizgâhı dinleyen dost ve ahbablarını hem güldürür, güldürürken de düşündürür bir mantığın sahibiydi. Birçoklarının saçma sapan naklettiği edep dışı nükle ve fıkraları o, kendine has dil ve üslup ölçüleri içinde nezaket ve zerafet kumpasının uçlarından geçirerek takdim eden Kayseri'nin nadir evlatlarından biriydi.

Ahsuvata (aheze eta)nın sakinleştiği zamanlarda gönül dostlarından bazıları işyerinin içindeki küçük camlı yazıhanesine tıkış tıkış dolarlar, onun tatlı, çarpıcı ve mesaj verici anlatımının dinleme zevkine erişir, doya doya tat alırlardı. Hele sohbetin koyulaştığı bir anda tezgahların karanfil kokan çiçek ıhlamurunu takdim etmesi, hem damağı hem di-mağı bayram ettiren demlerdendi.

Hamdi Baba (Omuzlu)

Kayseri'nin mazide kalan ünlü tiplerinden biridir. Fizik, moral ve sosyal yapısıyla şehrin her meclisinde hatırlanan ve anılan meşhurlardandır. İlin eski ismiyle Nafia (Bayındırlık) Müdürlüğü'nün postası veya odacısıydı. Yaşı geçkince olup, beli biraz kamburdu.

Be yaz tenli, kır bıyıklı, oldukça iri bir fiziğin insanıydı. Başını yaz kış usturaya vurdururdu. Mevsimine göre temiz giyimiyle dikkatleri çekerdi. El ve ayaklarının iriliği insanın alakasını çekecek derecede olmasına

rağmen vücut yapısına göre oranlıydı. Bir hayli yaşlı olmakla beraber toka yaptığı samimi insanların ellerini sıkmasıyla güç ve kudrette olduğunun mesajını verirdi. O ayakkabısını kavaflar çarşısında özel diktirirdi, zira hazır hiçbir ayakkabı ayağına olmazdı. Ayakları için "Çocuk mezarlığı kadar vardır" derlerse de biraz haksızlık ederler. Bağa giderken ona ya katır veya beygir refakat ederdi, çünkü kimse ona eşeğini kiralamazdı.

Bir sonbahar mevsiminde köypazarından aldığı pekmezi Lâle Mahallesindeki evine götürürken, her molada tadına bakar, eve gelip kapının kitli olduğu anlaşılınca mal sahibi telaşlanır.

- Bre Baba!... İşim acele!. Pekmezi bir kaba dök de güğümümü ver! der.

Hamdi Baba, sakın bir tavırla kapının bir köşesindeki binek taşına oturur ve güğümü tepesine diker. Biraz sonra;

- Al evladım!... Kabını. der ve elini kesesine atar. Mal sahibi şaşırır ve dona kalır. Kendine geldikten sonra:

- Helâl olsun Hamdi Baba!.. Senden para pul istemiyorum der ve gider.

Hasoğlunun Mehmed Efendi

Orta boylu, geniş omuzlu, iri siyah gözlü ve gür sesli bir zat-ı muhteremdi. Az ve öz lakırtı ederdi, ama doğru, güzel ve inandırıcı konuşurdu. Keyfine düşkün biriydi. Akşam yemekten sonra taze kahve ister, durmadan nargilesinin ateşini yenilerdi. İri sayılı gözlerinin içinde devamlı gülücükler parıldardı. Dükkan tezgahının gerisindeki küçük şilte ve berdi yastığına yayılır, bir tarafına koltuk yastığı çekerdi. Oturduğu yerde derin düşüncelere dalar, uyanırken bile şekerleme yapıyor intibainı verirdi. Gelip geçen ahbap ve dostlarıyla yarenlik eder, onlara önünde eksik etmediği mangalından çiçek boyalı, karanfil kokulu ıhlamur ya da kül kahvesi ikram ederdi.

İş hayatında disiplini önde tutardı. Emrindekileri ciddi ve düzenli, fakat merhametli çalıştırmasını iyi bilirdi. Uşaklardan veya tezgaharlardan birinin görevini ağır aldığı görünce işten çekilmesini, yumuşak, fakat manidar ifadelerle duyururdu. Onlar da bu imalı sözler karşısında hareketlerine hızlılık getirirdi.

İbrahim Hakkı

Devlet düşkünü bir ailenin iyi eğitilmiş ve yetiştirilmiş çocuğudur. Dar ve kapalı bir çevrede büyümesine rağmen, bu sınırı aşmasını bildi. Ticari hayattan ziyade okumayı ve mülkiyeli olmayı tercih etti. İstanbul'a gidip eğitimini tamamladı ve devlet yönetimine girdi. Bir ara Urfa Valiliğinde de bulunan İ. Hakkı, son derece dürüst ve namuslu bir devlet bürokratyı. Bulunduğu makam ve mevkinin yetkilileri iyi kullanırdı. Yönetimde iktidar etme sosyolojisini iyi bilirdi. Yetmiş eylemanla çalışmayı, devlet nakdini yerli yerinde harcamaya dikkat eder, yapılacak hataları asla tekrar ettirmezd.

İzzet-i nefis sahibi olduğu için, uğradığı haksızlıklar karşısında halden hiç şikayet etmedi, derdini kimseye açmadı. Ahlâk ve dürüstlük ölçüleri içinde, mes'elelerini hakkaniyet usulleriyle çözmeyi başardı.

İsmail Göver

Boyu iki metreye yakındı. Beyaz tenli, kara kaşlı, kara gözlüydü. Gözleri iri ve içe göçüktü. Davudî bir ses tonuna malikti. Başında saçları yoktu. Fiziki iriliği, çağdaşları arasında "Gölgenden bize de yer ver" ifadesiyle ima edilirdi. Lüzumlu hallerde kalabalık içinde onu aramaya gerek yoktu, hemen farkedilirdi.

Yakınları tarafından "boyu" bahane edilerek işe yaramaz "İskarta" olarak görülürse de, uzun müddet mali müşavirlik, onsekiz vakıf, kurum ve özel kuruluşun başkanlığını, mes'ul müdürlüğünü yaparak büyük ba-

şarılar elde etti. 1960'ları izleyen yılların birinde onun bu yapısını yansıtan Mahmut Sabah'ın kaleminden Hürriyet Gazetesinde bir de haber yayınlanmıştı.

Karabilâl'in Şaban

Gür, siyah ve iri kaşlı, yuvalarına çökmüş iki iri siyah gözlüydü. Tütün kesesini önüne alıp, ince uzun parmaklarıyla sarmasını zarif bir şekilde yuvarlarken, bir başka alemi seyrederek gibi dalar giderdi. Oturduğu yerden hemen kalkmaz, tütün faslı, kahve keyfi olmazsa olduğu yerde bir heykeli hatırlatırdı. Hiçbir kimseyle pek alışverişi olmazdı. İçine kapalı bir hal sergilerdi. Bundan dolayı da çevre ondan çekinir ve saygılı davranırdı. Herkes ona "Dayı" diye hitap ederdi. Lagar bir beygir veya Kıbrıs eşeği üzerinde iki yana sarkan bacakları neredeyse yere değecek uzunlukta idi.

Karakimseli Mehmed Efendi

Merkezzâde Şükrü Efendi gibi birçok alimin hocasıdır. Sahasında tek kabul edilen Karakimselîzâde, himmeti, dirayeti ve mesleğindeki derin bilgisiyle çevresinde büyük takdir topladı. İyi bir fıkıh otoritesi, ilminde alim ve amil bir zattır. Ariz ve amik bilgisiyle meslektaşlarının takdirini kazandı. Hadiseler karşısında kararlı, hak dağıtmada adaletli oluşu ve çevresiyle ün buldu. Ahlâk ve fazilet mükemmelliğinin yanın-da haya abidesi olarak bilinirdi. Cömert ve tevazu sahibi biriydi.

Katırcıoğlu Hulki Bey

Vilayet mektupçuluğunda bulunmuş muhterem bir insandı. Olur olmaz her şeye sesini çıkarmaz, vazifeşinas gayretli bir bürokrattı. Çalışkan ve uysaldı. Kavga ve nizahtan kaçınırdı. Usulsüzlük ve kanun tanımaz davranışlar karşısında feveran etmezdi. Vak'anın gelişmesinin seyrini büyük bir sabırla takip eder, olayı enine boyuna inceler, vesikalar toplar, adaletsizliğin doruk noktaya ulaştığı an sabrı taşar, gürültü ve patırtı yapmadan hadiseye neşterini sessizce indirip mes'eleyi kökünden hallederdi. Devlet yönetimindeki hakkı tecelli ettirmede hep isabet-i icraat ederdi. Bu yüzden de bulunduğu makamlarda fazla kalmadı, bir müddet terfileri gecikti. Meslek hayatına başlarken ettiği yemine ölünceye kadar sadık kalmada direndi. Vatan ve millete dürüstçe hizmet etmede hiçbir kuvvet kendini yolundan döndüremedi. Saray ve çevresi onun iş ahlakını anladıktan sonra, devletin gözde memurları arasına girdi. İlkelerinden taviz vermeyen bürokrat olarak her zaman ve her yerde saygı gördü. İdarecilik sırasında yönetim sistematığına getirdiği düzenlemelerle devlet çarkının sağlıklı işlemesine zemin hazırladı.

Kayıoğlu'nun Burunsuz Hoca

Tij işi takkesi başından hiç eksik olmazdı. Çatık kaşlarının altındaki donuk gözleri onun alamet-i farikasıydı. Nazarlık (Cevşen) muskasını boynundan hiç eksik etmezdi. Somurtkan bir hali vardı, ama bütün insanlar gibi, o da gülünecek komik sahneler karşısında tebessümünü gizlemezdi. Şair yaratılışlı, duygulu çok kibar bir insandı. Sohbetlerini manidar ve toplumu şekillendiren ifadelerle bitirirdi. Gelecek nesle bırakılacak maddi ve manevi değerleri şöyle özetlerdi:

"Bir babanın evladına bırakacağı en iyi miras temiz bir isim, zengin bir kütüp hane." derdi. Yaşının ilerlemesi sebebiyle kalbinin fazla gerilimi (stres) kaldıramıyacağını herkes gibi kendi de iyi bilirdi. Buna rağmen zaman zaman öfkesini frenleyemezdi. Bir şeye hiddetlenmeye kalkınca, hemen etrafındakilere bir:

- Ama Efendi!. Sakin olunuz. Sekte-i kalbiniz emr-i Hakka vesile olur ha!.. ikazı karşısında hemen susar, hareketsiz kalarak sakinleşmeye ça-

Işırdı.

Keçeci Muharrem Efendi

Gönlü insan sevgisiyle dopdolu olmakla beraber, haşmetli bir duruşu, mütebessim olmayan yüzü vardı. Mizahsız üslubu garnitürsüz sofraya benzerdi.

Kendini cemiyete adayan fedakar bir hemşehrimizdir. Yakın çevresinde veya şehrin bir semtinde görülen olumsuzlukları düzeltmek onun temel prensiplerinden biriydi. Kendi gücünü aşan durumlarda da azimliyd. Konuyu mahalli veya mülki erkana götürür, takipçisi olur, muhakkak halkın menfaati doğrultusunda vuzuha kavuştururdu. Bu başarısını yakınlarıyla paylaşırken o kadar mutlu olurdu ki, gözlerinin içi kiskanılacak bir keyif duymanın sevinci ile parıldardı.

Kıranatlı Seyit Efendi (1256/)

Daima şeref ve haysiyeti ön planda gören dindar, namuslu bir devlet memuruydu. Keseden çok gönül insanıydı. İçinde yaşadığı toplumun sosyal yapısı, onun kalbini istirahatını, ruhunun hürriyetini bulmaya mani olurdu. Katıldığı söz ve saz sahibi meclislerde sabaha kadar süren candan sohbetler ile musiki fasılları Seyit Efendi'nin stresini atmasına, açık ve aydınlık bir gün geçirmesine vesile olurdu. Bu bakımdan ehibba-yı kadime meclislerinin müdavimiydi.

Kırmızı deri yüzlü, içi sarı, pembe, mavi, kırmızı ve beyaz renklerden oluşan ithal malı bir hatıra defteri vardı. Gerek kendi ve aile hayatı, gerekse çevre kültürü açısından bir hayli malumat yüklü. El yazma eser mirasçılarının elindedir.

Köprülerin Cemal Emmi

Tabiri caizse sulak yerde büyümüş çam yarması gibi bir Anadolu delikanlısıydı. Boynu ve suratı esmerdi. Çevresindekilere öfkeli ve kuşkulu bakışlarla süzerken yüzündeki kaslar oynasır dururdu. Büyük bir titizlikle burulmuş bıyıkları ve kökük avurtlarıyla dikkatleri toplardı. Kendi kendine durmadan mırıldanırdı. Askerdeki birliğini komutanlarını ve askerlik hayatını günü gününe yanlışsız ve net bir şekilde anlatırdı. Çanakkale Savaşı hatıralarını nakletmekte ustaydı. Müsademeleri ve süngü hücumlarını naklederken hislenir gözünün kıyıcığında bir iki damla gözyaşı düşerdi. Anlatımını muharebenin en dehşetli sahnesinde keser, dinleyenleri merak içinde bırakırdı. Tahkiyesine devam için zorlanınca da kaşlarını çatar, öfkeli sesinin tonunu yükseltir, devamını yarın deyip meydanı terkederdi. Harpte bir şarapnel parçası kafatasından küçük bir parça koparmıştı. Bu yüzden de devamlı keçe külâhını başından eksik etmezdi. Gücü ve kuvveti yerindeydi. Baş kütüklerini iki eliyle dengeli bir şekilde tutar, ayırk söker gibi çeker alırdı.

Mehmet Fevzi Kumbaracı

Dürüstlüğü, fikri namusu ve itikatlarını dünya hayatına tatbikatta inadı ve sebatıyla tanınırdı. Melankoli, iç sıkıntısı, tamah, hırs,, kıskançlık, iptila ve benzeri kötülüklerden insan, ancak güçlü iradesiyle kurtulabileceğini savunurdu. Mektep müdürlüğünde bulunmuştu. Milli Mücadele'de meclis'in bazı evrağını Kayseri'ye naklinin kurye sorumlusu olarak görev yaptı.

Merkezzade Şükrü Efendi (1853-1916)

Ârif ve fazlı olan Şükrü Efendi, iri yapılı uzun boylu biridir. Akların hâkim olduğu saçları her zaman uzun ve temizdir. Değil hızlı yürümek, aheste adımlarda bile saçları dalgalanırdı. Bunun için evde takke, dışarıda "inadiye" denilen serpuş giyerdi. Gür ve siyah kaşlarının altında küçük ve çekik gözleri, yüzündeki asalet, insana korkudan ziyade güven verirdi. Gerek bekarlık hayatında, gerekse dest-i izdivacıdan sonra harem-i ismetinden başka bir kadının yüzüne bakmadı. Uslu ve sadık

bir koca (eş) örneğini gösterdi. Hayatında her sahada ve her işinde meşruiyetten ayrılmadı. Ömrü boyunca kanını ve canını korumasını iyi bilirdi.

Muin Fevziöğlü (1922-1983)

Boyu ortadan biraz büyüktü. Fizik olarak biraz zayıf olduğundan, uzaktan insana uzun boylu görünürdü. Buğday tenli, ela gözlü, çabuk çabuk konuşan biriydi. Onu ilk tanıyan konuşmalarını anlayamazdı, ancak birkaç defa dinleyip dil ve üslubundaki fonetik tekniği öğrendikten sonra hitabet ve sohbetlerinden haz alırdı. Sakin, çevreye uyum sağlayan, mes'eleler karşısında sabırla susmayı ve zamana bırakmayı bilen, sonunda kazançlı çıkan bir portrenin insanıydı.

Ağırbaşlı, sakin ve mütevaziydi. Gülerken ağlamayı, neş'elenirken hüznü düşünen felsefesi onun hayat biçimiydi. Tarih ve kültürümüze bakış ve yaklaşımıyla münevver bir insan tipini çizerdi. Bahadır, merhametli ve şefkatliydi. Millî ve dinî kültürümüzü hazmetmişti. Bütün medeniyetlere karşı gönlü muhabbetle dolu olmakla beraber, mensubu olduğu medeniyete karşı büyük bir hayranlık ve sevgi besleyen bir kalemdi. Daima Doğu-Batı medeniyetlerinde Türk-İslam medeniyetinin, Batı medeniyeti karşısında hiç de geri olmadığını bazı tarihi hakikatla isbata çalışırdı.

Mümin Hafız

Orta boylu, iri yapılı fizigi, beyaz teni ve aydınlık bir yüzü vardı. Sesi gür ve berrak, kıraatı mükemmel, makamı bol ahenti. Kayseri'de Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini "vücut" usulüyle okuyan iki hafızdan biriydi. Meslek hayatı boyunca mihrapta iken ne bir esneme, ne duraklama ne de unutmama olmamıştır, ancak mihrap köşesine konan ses cihazına rağmen, ilk defa mikrofonla tanıştığı dilinde sürçme olduğu halkın önüne geçip, mihrabda kıyam ettiği zaman yalnız müşterileriyle değil, gönlüyle de cemaat olmasını bilirdi.

Vakit namazlarına yakın ya da sonra, Hunat Camii ile Taşçıoğlu Hafız Okulu arasındaki güzergahta sık görünürdü. Başında lacivert beresi, mevsimine göre sırtında pardesü veya benzeri bir kıyafetle, hafif başı öne eğik, adımlarında ayağının basacağı mekanı tasarrut eder bir tavırla yürürdü. Gayet ciddi, yüzü hafif asık, fakat gönlü herkesi kucaklayan bir duyguyla yürürken, yolda karşılaştığı, dükkan veya cemekan önünde oturan esnaftan dost tanıdık ve ahbablarından kendine gösterilen muhabbet ve hürmetleri göz ucuyla görür, sağ elini alnına götürerek selamlarını alma nezaketinde bulunurdu.

Taşçıoğlu Hafız Okulundaki görevini ölümüne kadar sürdürdü. Yüzlerce hafız, onun rahle-i tedrisinden geçti. Uzun müddet Hunat Camii şerifinin imam-ı evvelliğinde bulundu. Cuma günleri çevre köy ve kasabalardan alışveriş için gelenler cuma namazını daha çok şehrin selatin camilerinden Hunat'ta eda ederlerdi. Bunu bilen Mümin Hafız da, daima hutbeyi kısa tutar, namazda fatihadan sonra Kevser ve İhlas surelerini koşarak zaman tasarrufu yapardı. Bu yüzden müşterisi bol olurdu. İçerişarlı ulemadan bazıları, kinaye yolu; "Mümin Hafız da Kevser ve İhlas surelerinden başka sure bilmiyor. Her cuma aynı sureleri okuyor." diye lâtife yaparlardı.

Nuri

Keçecizade olarak tanınan Nuri, medreselerde müderrislik, 1314-1319 (1896-1901) tarihleri arasında Kayseri İdadisi'nde muallimlik yaptı.

Dürüstlüğü, fikri namusu, itikatları, dünya hayatına tatbikatı adeta mutaassıp inadı ve sebatıyla tanınır ve bilinirdi. Sık sık toplum ve memleket mes'eleleri üzerindeki sohbetlerinde "İnanımızı dürüst ve iyi eğitmeli, yetişmiş insanın cemiyeti nasıl değiştirir terakki ettirdiğini

görmeli." dardı. Fitne ve tefrika düşmeden, aydınların bir araya gelmesiyle faydalı işlerin yapılacağına, aşılması imkânsız gibi görünen mes'eleleri nasıl aşılabileceklerini tarihi delillerle anlatırdı.

Nuri Efendi Hoca

Tecvidi, usûlü ve kiraati ve hitabeti pek mükemmeldi. Gür ve kulağı okşayan tatlı bir sedası ve hoş dinî sohbetleri olurdu. Makam ve usûl bilgisiyle mevlit, hatim ve nikâh merasimlerinde görünen ve değişmeyen kide mlilerdendi. Piknik yapılı, kara kaşlı, kara gözlü, çember sakallı ve kalın enseliydi. Yaşına göre dinç ve çevikti. Oturduğu yerde birkaç dakikadan fazla durmazdı.

Sarraf Ali Ağa

Kısa boylu, şişman, iri kemikli ve esmer tenliydi. Çevresinde hiçbir kimseye benzemeyen, sanki ayrı bir dünyanın insanı olarak yaşadı. Duygusal yönü ağır basan, yeni oluşan cemiyetin sosyal hayatına ayak uyduramayan biriydi. Hep hayatın güzel ve olumlu yönlerine bakardı. Herkese iyilik yapmak isterdi. Bilhassa çevresinde tanıdığı insanlara kefil olup, onların problemlerini çözerdi. Bu işten zaman zaman zarara uğradığı olurdu. Herkes alacaklılarından kaçarken, bu borçluların dükkanlarının önünden geçmezdi. Ruh ve insanîyet bakımından zerafet ve inceliğin sembolü gibiydi. Hayatı boyunca ağırbaşlılığını muhafaza etti, dünya malına tenezül etmedi.

O hızır bakışlı, Musa yürüyüşlü, Mesih nefesli bir sevgi ve muhabbet zirvesiydi.

Selim LÜTFİ (ERCIYAS)

Cüsseli yapısı, gür sesiyle hoş sohbet bir matbaacıdır. Meslek hayatında yaşadığı nükteli olayları hafızasının günlüğüne geçirir, yeri geldiğinde onları çevresine naklederek, bu tecrübeden başkalarının da yararlanmasına fırsat verirdi. Tok gözlü ve eli açık olan S. Lütfi, meslektaşlarına yardımcı olmaktan zevk duyar, fakat bunun da bir iş ahlâkı olduğunu sık sık vurgulardı. Matbaasında branşı ile ilgili her esnafın ihtiyacını karşılayacak alet ve edavat bulundururdu. Komşularına verdiği araç ve gereci, mutlaka özel bir deftere yazar, akşam üstü gelip geldiğini kontrol ederdi. Getirmeyen veya işi savsaklayanlara bir daha emanet alet ve malmeme vermezdi.

Aslen "Kayseri'li bir Ermeni olup, eşi Rum asıllıdır. İstanbul'da üç büyük yayınevinden birisi S.L. Erciyas'ın Tefeyyüz Kitabevi'dir. Diğerleri ise, Garbis Fikri'nin hâlâ devam eden İnkılâp Kitabevi, İlyas Bayar'ın Kanaat Kitabevi'dir." (Taş Mektepten Sahaflara, Zaman Gzt. 28 Haziran 1997, s.14)

Sadri E.Ertem'in "Fikir ve San'at" (1939) başlıklı eserinin dış kapağın alt kısmında yayınevi sahibi olarak aynı isimden (S.L.E.) bahseder. İç kapağın aynı mekanında kuruluş olarak "Suhulet Kitabevi" (1938) notu düşülmüştür. (Amazon) kompozisyonu ile 1906 tesis tarihi verilmiştir. Acaba bu yayınevi S.Lütfi'nin bir yan kuruluşu mu, yoksa o tarihlerde müessesenin ismi mi değiştirilmiştir, bunu tesbit edemedik.

Tefeyyüz Kitabevi, Necip Fazıl'ın kitaplarının büyük bir kısmının ilk baskısını hazırlayarak piyasaya arz etmiştir.

SÜSLÜ AHMET

Kendisi aslen Talas'lı olup, Samuroğulları kabilesindedir. Giyim ve kuşamda tertibi, hoş vakit geçirmede eğlenmeyi çok severdi. Son derece sert mizaçlı, temiz kıyafetli ve disiplinliydi. Lacivert yelekli takım içinde görünme onun tutkularından biriydi. Yeleğinin cebinde ve küçük bir ilâç kutusunda "Kirtik" (Sabun parçası) hiç eksik olmazdı. Bu yüzden etrafındakilerin "İki dirhem, bir çekirdek" iltifatlarına bayılırdı. Kalabalık ve eskiye bağlı bir ailenin içinde yetişti. Çevresinde yeni neslin ölçüsüz

ve sorumsuz hareketlerine tahammül edemez, asabî bir tavırla ve bütün gücüyle karşı çıkardı. Bu da onlarla şiddetli çatışmalara sebebiyet verirdi. Gençlerle ağız dalaşmalarında bulunur, muhataplarına: "Davranışlarınız sebeb-i felâketiniz olacaktır." diye avaz avaz bağırdı. Bunu bilen yakınları Süslü Ahmet'i daima genç kuşaktan uzak tutmaya çalışırdı.

ŞAKİRE HALA

Beyaz, geniş yüzlü, çakır gözlü, ufak pembe ağızlı ve kınalı saçlıydı. Kağıt içi baskı yemenisinin üzerine, zarif işlemeli tülbentini başından hiç eksik etmezdi. Koyu renkli bir elbise giyer, entarisinin beline şark mamulü Lahor şal bağlar, üzerine pirinç tokalı sahtiyan kemer takardı. İş görürken kollarına kolçak takmayı, önüne yarım önlük bağlamayı ihmal etmezdi. İmkânlarıyla geçinen Şakire Hala, elinde olanın fazlasını, ihtiyaç sahiplerine sessizce dağıtırdı. Çok kadınla evlenme (Poligami) geleneğine kendi aile hayatında ilk bayrak açanlardan biriydi. Aile ekonomisine destek veren, ve üretici kabiliyetini kuvveden fiile koyan Osmanlı Hanımı bakiyelerinden biriydi. Bütün bunların yanında çevrenin baskısını her an üzerinde hisseden ve geleneklere bağlı bir Anadolu insanıydı.

TABİBYAN EFENDİ

"Fransaya tehcir etmiş, Osmanlı tebasının Ermeni asıllılarından biri olan T.Efendi, aslen Kayseri'lidir. Şâir ve musikîşinas bir karakteri vardır. Şiirlerinin tamamına yakını Osmanlıca olarak bir defterde topladı. Kendisi meslek olarak; iyi bir kasap olup, pastırma açmada hüner sahibiydi, aynı zamanda mükemmel ud çalardı. T. Efendi, Prof. Dr. Orhan Okay ailesiyle 1963 yılında Paris'te buldukları sırada tanıştılar. Onlara bir akşam 'Gesi bağlarında bir top gülüm var' türküsün sazı ve sözü ile icra ederken, Okay ailesine gurbet duygularını unutturdu. Gayrı-müslüm olmasına rağmen, eşinden hep 'Rahmetli karım' diye söz etmesi, hocayı hayrete düşürdü, zira Orhan Bey, böyle bir ifâdeyi ilk defa bir Ermeninin ağzından duydu. Oysa bu sıfat daha çok müslümanlar için kullanılırdı. Bu durum da gösteriyor ki, müslüman toplumlarla yıllarca iç içe yaşayan azınlıkların ne kadar Osmanlı kültüründen etkilenmiş olduklarının bariz bir örneği" olmasından dolayı buraya istisnah etmeyi uygun bulduk. (Orhan Okay'a Armağan, dergâh Yayınları, Haziren 1997, s.31)

ZAVZACI MEHMET AĞA

Sessiz, sakin, uzun boylu, etsiz, yağsız, kavruk biriydi. Çember sakallı, sıkma burunlu, nereye baktığı kestirilemeyen, sualler karşısında kısa, net; bazan da "Evet!, Hayır!, Bilemem!" gibi ifadelerle cevap verirdi. Ahsuvatanın az olduğu zamanlar, zeytin tanesi ebadında, tek devir, krem renkli ve damarlı akik tesbihini alır, köşesine çekilir, periyodik olarak "şakırdatarak" çekerdi. Günlük ticaretteki kazancı maksimum seviyeye ulaştığında, ilk fırsatta ya tütün sarmaya oturur, ya da dükkan sekisine çekilir, nargile tokurdatırdı. Bu tavır onun ticaret hayatındaki başarısının keyif çıkarmasıydı. Gayretli ve dürüst çalışmasıyla da bir hayli dünyalık edinmişti. Nakdini dört grupta toplardı. Sermayesi, masrafı, yedek akçesi ve iş bitirme nakdi. Komşu esnaftan kısa vadeli borç para istemeye gelenlere hiçbir menfaat beklemeden, tereddütsüz kasayı açar eline mecdiyeleri, bu dördüncü grupta topladığı nakitten sayar, emanet defterine bilâhare geçirirdi. Ödeme gününde emaneti getirmeyenlere veya gecikme sebebini haber vermeyenlerin isimlerinin altına cetvelle paralel iki kırmızı çizgi çeker ve onları yeni başvurularında atlatır, hep yan çizirdi.

ZEKERİYE EFENDİ

Aranıp, sorulmaya muhtaç komşularını uçaylar kandil, bayram ve

benzeri kutsal günlerde ziyaret etmeyi, gönüllerini alıp, onları hoş tutmaya, imkân ve adap ölçüleri dahilinde görüp gözetmeyi kendine mecbur sayardı. Herşeyin kısa, öz ve kolayını tercih ederdi. teferruattan son derece kaçardı. Her namazının sonunda Hz. Musa'nın "Rabbim!.. Göğsümü ferahlat, işlerimi kolaylaştır." duasıyla seccadesini toplardı.

Çocuklara karşı şefkat ve merhamette bir anne kadar titizdi. Onları ruhen okşamasını bilir, arkadaş gibi davranırdı. Sert ve haşin mizaçlı olmakla beraber, nezaket ve nefasetiyle çevre üzerinde otorite kurardı. torunlarına karşı büyük bir sevgi besler, onları elinden tutup sokağa çıkarır, adımlarını adımlarına akort ederdi. Yorulduğu zaman kucağına alır parka, bahçeye veya yazlık kahveye götürürdü. Yanına oturtup, sanki kâmil biriyle konuşuyormuş gibi, sohbet ederdi. Seveceği şekerlemeleri alır, çocuğa moral ihtiyacı olan sevgiyi verirdi.

AHMET HİLMİ KALAÇ (1888-1966)

İnsanlara, bilhassa çocuklara şefkati pek fazlaydı. Ruhunda kin ve nefretten ziyade, yumuşaklık ve müsamaha hâkimdi. "Bu milletin töresinde, inancının şeraitinde nefret ve vahşetin yeri olmadığını" söylerdi. Evinin gerek mimarîsi, gerekse iç dekorasyonu ne kadar muhteşem olursa olsun, onun hayat tarzı, kılık ve kıyafeti, halkın hayat tarzından kıyafetinden farklı değildi. Ömrünün vakt-i asrında ibadet ve taata ağırlık verdi. Çok az uyur, çok konuşmaktan uzak dururdu. Dinlemeye ve okumaya düşkünlü. Cesur ve mahir bir nişancıydı. İş yapmada ve toplum yönetiminde emsalsiz bir idareciydi. Sosyal bilimlerde tarih, felsefe, edebiyat, tasavvuf, filolojide Arapça ve Farsça ile meşgul oldu. Yatmadan önce birkaç saat okurdu. Konağındaki çalışma odası saadet odasının altındaydı. Kütüphanesi zengin ve zamanına göre araştırma merkezi gibi kitaplarla doluydu.

MEHTERİN YUNUS AĞA

Özel hayatında utangaç, alçak gönüllü ve gösterişten hoşlanmayan özelliği vardı. Türkçeyi, yazılarında ve konuşmalarında mükemmel kullanırdı. Çok güzel hitap etme ve etkileyici konuşma yeteneğine sahipti. Üslubu akıcı, hitabeti tesirli, sohbetleri dinlendiriciydi. Bütün bu sıfatlar onun hitabet gücünde muktedir olmasına ve çok okumasına bağlanırdı. Konuşmalarında Türkçenin kıvrak ve musıkî zenginliğinden yararlanmasını iyi bilirdi.

KARAAHMETZADE AHMET EFENDİ

Geceleri dahî çalışma hücrelerinde ibrik ve leğeni hizmete hazır bulurdu. Abdest tazeleyip, huzur odasına geçer, teheccüdünü eda ve Kur'an tilâvet ederdi. Peykenin mukabilindeki erkân minderine oturur, sahtiyan ciltli mesneviyi rahlesine usulca ve itina ile kor, kaldığı yerden okumaya devam ederdi. Okuduklarının bir kısmını zihnine nakşeder, bir kısmını da günlüğüne geçirirdi. Nerede bir güzellik görse imrenir, hangi eserde insanı vecde gark edecek bir cümleyle rastlasa içini çeker, okumaya ara verir ve şöyle bir duada bulunurdu:

"İlâhî!.. Mevlâyî!.. Rabbî!

Bu aciz kuluna da ihsan eyle!" temennisinde bulunurken, his ve duygu unsuru ağır basar, zaman zaman gözlerinden birkaç imrenme yaşları dökülürdü.

Dostluk görmediği insanlara bile, sırf beşerî münasebetlerin zaafa uğramaması için, güler yüz gösterir, iltifatlar ederek, muarızlarının gönüllerini yumuşatmaya, kin ve haseti kaldırıp, muhabbet ortamını kurmaya çalışırdı. Bu tevazulu tavrından dolayı da herkes ona hürmet ve saygıda kusur etmezdi.

NUH NACİ YAZGAN

Görevine sadakatla bağlıydı. Hiçbir kimsenin entrika ve şiddetine

boyun eğmezdi. Rakiplerinin hile ve desiselerini kolayca defetmesini bilirdi, fakat karşı karşıya gelmemeye özen gösterirdi. Bu tavrı onun iş gücünü ve dirayetini günbegün artırırdı. Mesleğini icra etmede büyük bir performans gösterirdi. Hiçbir zaman yapacağı işi gözünde büyütmez, sadece vazifesini ifâ etmenin huzurunu yaşardı. Çevresi onu bu başarısının temel kaynağı olarak, çalışkan ve tevazu dolu bir gönle sahip olmasına bağlardı.

Gönlü bol, eli açıktı. Yardım isteyenleri hiç boş çevirmezdi. Karınca kadarınca tasaddukta bulunurdu. Kazancının bir miktarını ayırır ve belli bir fonda toplar, işyerine gelen esnaf taifesinden ihtiyaç sahiplerine karşılıksız kredi cinsinden yardımda bulunurdu. Hesap fazlası paralar, fakirin hakkı deyip, ihtiyaç sahiplerine verirdi.

Heybet ve hey'et sahibiydi. Edepsizliği asla tasvip etmez, iyi, doğru ve güzel için elinden geleni yapardı. Çirkin veya gayr-ı edebî olaylara karışmamak için, çalılı dolanmayı ehven-i şer sayardı. Bu tavrı onun korkaklığından ya da sindirilmişliğinden değil, papucunu edepsizlik çamuruna buluşturmama prensibinden gelirdi.

İNCE ARAP

İyi bir eğitim ortamında bulundu, ancak devam ettiremedi. Bu yüzden belli bir dinî ve edebî kültüre sahipti. İrticalen şiirlersöylerse de kendini şair değil "Söz ustası", manzumelerini şiir değil "Doğmaca" olarak nitelerdi. Aynı zamanda devrine göre sazı ve sözü tesirli olan bir mahallî san'atkârdı. Sahabiye Mahallesi'nde mukim, şarap imalatıyla uğraşan bir esnaftı. İmalathanesi zamanın tekniğine göre kurulmuş, meslekteki üretim kalitesi bakımından emsallerinin üstündeydi. Siyah ve beyaz şarap üretiminin dışında, özel siparişler ve bazı akşamcılar için "Boğma" adı verilen şarap üretimi yapardı. İmalathanesinin üretim kapasitesi, merkez ve çevre ihtiyaçlarını karşılayabilecek randımanındaydı.

Kayseri gibi muhafazakâr bir çevrede, böyle bir mesleği yürütmesinden dolayı da dinî muhitler tarafından tecrid edildi. Gördüğü bir rüya üzerine terk-i san'at etti, imalathaneyi dağıttı.

Ekonomik gücü yerinde olan İnce Arap, kâmil yaşa ulaştıktan sonra, Hacca niyetlenirse de yakalandığı "illet-i vahime" hastalığı yüzünden vekil göndermek istedi. Kimse ona bu hayırlı iş için vekil harç olmadı. Sebep olarak da, kazancının İslâmca yasaklanmış bir ticaretten elde ettiği söylendi O da etrafına kırılır ve içine kapanır. Bir müddet sonra bütün gücünü toplayarak tek başına Antep'ten bu hayırlı yolculuğa çıkar ve başarıyla sonuçlandırır.

Gerek Hicaz'daki tavrı ve hareketleri, gerekse dönüştüğü mütebedeyyin hal ve adabı, kendini "Makarr-ü İlema" halkına affettirmesini bildi. Güçlü iradesiyle muhitinde hem emsal, hem de sevgi odağı oldu.

HAYRIYE HALA

Dağlıhafız Hacı Hasan Efendi'nin kızıdır. Kalemkırda mahallesi'nde dünyaya gelmiş, babasının rahlesinde tedaris görmüş, kırk gün çileye kapandıktan sonra, şiirler söylemeye başlamıştır. Şiirlerini bir mecmua-da toplamışsa da kayıptır. Kadınların sosyal ve dinî hayata ayak uydurmasında onlara vazû nasihat eden, nakşibendî tarikatının mensubudur. Cambazzade Ali Efendiyle evlenen Hayriye Hala'nın iki oğlu vardır.

Zeki, dürüst, nüktedan, hazır cevap ve haksızlığa tahammülü olmayan bir karakter insanıdır. Bu mizaç ona, aile ve çevresinde birçok dostlar kazandırmışsa da, bir o kadar da muhalefet grubu oluşmasına sebep olmuştur. Sosyal münasebete bulunduğu çevresindekilerin erkeğine hanımına, gencine ihtiyarına, âlimine cahiline bakmaksızın bir usulsüzlük gördüğü zaman onu hicvetmeden duramaz. Hicivlerindeki üslubu, edeb vadisinde kalarak zarif, ince nüktedan bir karakter gösterir.

Fırtınanın Sesi

Fırtınalar diyarımdan geldim, bu şehre
Karanlık yollardan, sarp kayalardan
Biraz masum biraz çocuksu çehre
Göz yaşı tufanlarında açıldım denizden denize...

Ne zaman poyraz çıksa hatırlarım o an
Göz yaşı tufanlarındaki fırtınalı hayatımı
Demir atmak istesem de gönlümdeki limana
Dur diye haykırır umudun limanı...

Tayfunlar geçit vermese de
yelkenlilere

O zaman ölüm çalacak olur ölüm
kapımı

Ve yosun dolu bir denize karışır ölüm
Bir an için dökülür gözümden sevinç yaşları...

Volkan gibi patlamaya hazırlansa da ruhum
O zaman dile gelir belki ölüm
Mırdansa da en hüznü türküleri
Bitmeyecek sanırım hoyrat fırtınaları...

Her gece duyulsa da fırtınanın uğultulu sesi
Bastırır onu aniden gelen ölümün sesi
Korku dolu dağlar ses verir karanlıktan
Bir balıkçının türküsü duyulur uzaktan...

Hüznü saklasam da okyanuslardan
Bir mektup gelir kutuplardan
Kurtulmak istesem de tufanlardan
Yankılanır vahşi bir kurt sesi yollardan...

Koparmak istesem de gönlümdeki zincirleri
Tufanlar yalnız bıraksa da beni
Ağır ağır bir bakış sarar dünyayı
Hızır bekler yanı başımda ölüm cellatları
O an dökülür dilimden en acı şiirlerim...

ŞENOL YURDAKUL / 6-C 5992

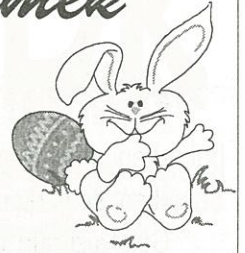
VAZGEÇTİM

Vazgeçtim camlara yazı yazmaktan
Büzularımı silip karalamaktan
Küstüm camı delik akşamlara,
Küstüm feleği çarpık hayata...

HAZİRE DOĞAN / 2-7 241

Gülümsemek

Ne bulduk asık yüzden
Öfke kahrını çekmek
Dostları gücendirir
Yalandan gülümsemek.

Nedir bizden istenen
Ne aş, ne su, ne ekmeç
Herkesi mesut eder
Samimi gülümsemek.

Gülmek ne suç, ne vebal
Değil günah işlemek
Usandırır şeker, bal
Biktırmaz gülümsemek.

Avuç açıp yalvarmak
Hak'tan murat dilemek
Her muradın sonunda
Beklenen gülümsemek.

Nedir güle yakışan
Eğip boynunu bükmeç
İşte gurur, işte şan
Uylaşan gülümsemek.

Karanlığı kim kovar
Aydınlığa yol vermek
Her gönülde bir nur var
Lambası gülümsemek.

Hayat bazen gam verir
Bazen göz yaşı dökmek
İnsan insanda erir
Çaresi gülümsemek.

Bu gün varız, yarın yok
Bunu iyice bilmek
Cebin dolu karının tok
Eksiğin gülümsemek.

SEYİTTEKİN

Müdür Yardımcısı / Fizik Öğretmeni

Ayrılan Yalnızca Yollar

Kalpler aynı çarparken, gözler aynı yere bakarken, hisler, gülüşler, göz yaşları aynı iken... Severken, sevilirken ayırdı yollar...

Gök yüzünün en mavisini, denizin en temizini, yeşilin en güzelini, insanın en sevimli hâlini, yıldızın en parlağını, güneşin en güzel ışığını, sevgimi, sevdami gördüm. Her şeyin farklıydı yaşananlar. Belki ilk defa yaşadığı için bu kadar saf, ürkek, bu kadar güzeldi. Belki saf ve güzel olan bizdik. Zaman en büyük düşmanınız derken düşünmedik yolları...

Her şey sevmek, sevmek, sevgimizdi. Kördük, sağırdık kendimizden başka her şeye. Yaşamın en güzel zamanıydı bu zaman. Zaman bu kadar hızlı akarken biz bunu boşa harcamamalıydık. İki gönül dolusu severken hiç ayrılmamalıydık. Sevdamız, hiç bitmemeli, bir ömür boyu sevmeliydik. Söz vermiştik bir birimize ama hiç yolları düşünmemiştik...

Unuttuk dünleri ve düşledik yarınları. Dünde ayrı bizler, yarında beraber olmalıydık. Bu kadar uymuşken bir birimize ihtimalini bile ihtimal saymadık ayrılığın. Çünkü biz günahsız, suçsuz saf ve içten seviyorduk. Suçumuz yokken ayrılamayız, suçumuz yokken ayıramazlar diye düşünürken, düşünmedik yolları...

Duyduğumuz tek şey bir birimizin sesi, konuştuğumuz tek şey bizdik. Rüyalarda hep birdik. Ve biz rüyaları gerçek yapıyor, rüyaları gerçeklerde yaşıyorduk. Seviyorduk. Ölümsüzlüğe inandığımız için, yıllarca arayıp da bulduğumuz bir birimizi yeniden kaybetmeyeceğimiz için, sonu gelir diyenleri duymamazlıktan geliyorduk ve yolları hiç düşünmüyorduk...

Biz acıları içinde tanımiştık birbirimizi. Yasaklar içindeydik. Yalnızdık. Aynı yerlerden ayrı zamanlar

geçmiş, aynı şeylere ağlamıştık. Ve artık bu yolda beraber elele yürümeli, beraber ağlamalı, yalnız olmamalıydık. Gözlerimizi kapattık ve düştük yollara, bu yollara umutla çıkarken, onların bir gün ayrılık sebebimiz olacağını düşünmedik.

Önce çiçekli bahçelerden geçti yollar. Soluduğumuz hava mis kokuluydu. Gül mutlu, bübül şakıyordu orda. Nefes aldık doyasıya, beraber o ılık havayı. Ama aldığımız her soluğun sonumuza doğru attığımız birer adım olduğunu düşünmedik. Koşarak yürüdüğümüz yolların sonunda, ayrılık olduğunu bilemedik. Mutluluğa koştuğumuzu zannettik.

En güzel sözler fısıldanırken kulaklara, şarkılar söylenip, oyunlar oynanır, gülerken... Mevsim bahar, her şey bizden yanayken, dünya bizim için dönerken, aniden bir çatırtı, bir patırtı kim bilir bir kıyametti kopan ve...

Bir an göremedik bir birimizi, sustu sözler, şarkılar. Oyunlar, gülüşler bitti. Hava soğudu. Dünya durdu. Şaşırdık aniliğe, şaşırdı her şey adiliğe. Şaşkın, suskun, çaresizdi her şey. Sonunu göremediğimiz yollarda son yok zannemiştik. Oysa ki...

.....

Kalpler aynı çarparken, gözler aynı yere bakarken, hisler, gülüşler, göz yaşları aynı iken, severken, sevilirken ayırdı yollar, ayrıldı yollar. Binlerce şükür ki ayrılan yalnızca yollar. Elbet ayrılan yolların birleştiği bir köşe başı vardır. Bil ki yollarımız ayrılrsa bile, ayrılmaz ruhlarımız.

HALE CİVELEK - YAB.D. 1-C

Okulumuz memurlarından Yazar GENÇ'in, AHMET adını verdiği bir oğlu olmuştur. AHMET'e uzun ve hayırlı bir ömür diliyor, anne ve babasını tebrik ediyoruz.

KAYSERİ LİSESİ

Dilimize Sahip Çıkıyoruz

TDK

YABANCI KELİMELERE TÜRKÇE KARŞILIKLAR

konsept: Fransızca concept (kavram). Bu kelimenin dilimizde güzel bir karşılığı vardır: **kavram**. Kavram sözü dilimizde uzun zamandır kullanıldığı hâlde bazı aydınlarımız maalesef konsept sözünü tercih etmektedirler.

marj: Fransızca marge (kenar, pay, bölüm). Kağıt kenarında bırakılan boşluk anlamı için de, ticaretle kullanılan maliyet ile satış arasındaki fark için de teklif edilen karşılık: **pay**.

marjinal: Fransızca marginal (kenarda olan; sıradan, basit). Siyasette kullanılan "aşırı uçta bulunan" anlamı için teklif edilen karşılıklar: **uç, uçta, sıra dışı**.

misyon: Fransızca mission (özel görev). Teklif edilen karşılık: **(özel) görev, amaç**.

by-pass: İngilizce by-pass (atlama). Tıptaki by-pass için teklif edilen karşılık: damar aktarma. Siyasette kullanılan by-pass için teklif edilen karşılık: **devre dışı bırakma**.

metro: Fransızca metropolitain (ana kente ait) sözünden kısaltma. Teklif edilen karşılık, "denizaltı" örneğine uygun olarak **yeraltı (treni)**.

partner: İngilizce partner (eş, arkadaş, ortak). Kurumun da aynı karşılıkları teklif etmektedir: **eş, ortak, arkadaş**.

likit: Fransızca liquide (sıvı, akıcı, nakit). Likit için dilimizde zaten karşılık vardır: **sıvı**. Bir ekonomi terimi olarak "kullanılması hemen mümkün olan para" anlamında yaygınlaşmıştır. Bu anlam için teklif edilen karşılıklar: nakit, akışkan. Likidite için ise; **akışkanlık**.

hit: İngilizce hit (darbe, vuruş; isabet, başarı). En başarılı film ve müzik parçası anlamında kullanılan bu kelime için teklif edilen karşılık: **gözde**.

handikap: İngilizce handicap (engel). Bu kelime için dilimizde zaten **engel** sözü vardır.

forum: Lâtincede forum (Eski Roma'da belli işleri görüşmek üzere halkın toplandığı alan, belli bir konu üzerinde düzenlenmiş ve dinleyicilerin de söz alabildiği toplantı, tartışma alanı). Teklif edilen karşılık: **meydan, söz meydanı**.

kongre: Fransızca congres (delegelerin katılımıyla yapılan toplantı, kurultay). Dilimizde zaten güzel bir karşılığı vardır: **kurultay**.

panel: Fransızca panel (dinleyiciler önünde yapılan tartışmalı görüşme, açık oturum). Bu kelimenin de dilimizde karşılığı vardır: **açık oturum**.

star: İngilizce star (yıldız). Ünlü sanatçılar için kullanılan star yerine bizde de **yıldız** kelimesi kabul görmüştür.

fiktif: Fransızca fictif, İngilizce fictive (hayalî, yudurma, sahte). Teklif edilen karşılık: **kurmaca**.

fikşin: İngilizce fiction (hayalî olay ve kahramanlardan oluşan eser, kurmaca eser). Teklif edilen karşılık: kurgu. Science-fiction için **bilim-kurgu** karşılığı dilimizde zaten yaygınlaşmıştır.

back ground: İngilizce back ground (arka plân, zemin, fon). Teklif edilen karşılıklar: **arka plân** (mekân için), **geçmiş** (zaman için).

antre: Fransızca entree (giriş). Bu kelime için dilimizde güzel bir karşılık vardır: **giriş**.

done, data: Fransızca donnee, İngilizce data (veri). Bu kavramlar için güzel bir karşılık bulunmuş ve söyleyişte yerleşmiştir: **veri**.

prestij: Fransızca prestige (itibar, güvenilir olma, saygınlık). Bu kavramın da dilimizde karşılığı vardır: **saygınlık, itibar**.

prodüksiyon: Fransızca production (gösterme; ortaya koyma; oluşum; üretim; yapım). Daha çok sinema ve televizyon terimi olarak kullanılan bu kelime için teklif edilen karşılık: **yapım**.

prodüktör: Fransızca producteur. Karşılığı: **yapımcı**.

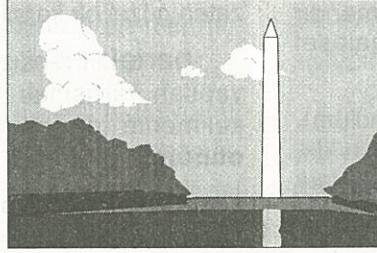
Türk Milletini ve Türk dilini medeniyet tarihinin ve kültür dillerinin derininde förmenin ne yaman bir yanlışı olduğunu bütün dünyaya föstereceğiz.

M. KEMAL ATATÜRK

NE GÜZEL BİR GÜN DEĞİL Mİ?

Tam serçeler yeni ötmeye başlamıştı ki, göz kapaklarına demirden ağır yükler konmuşçasına gözlerini zorlanarak açtı. Elleri, kulakları ve burnu adetâ soğuktan buz kesilmiş ve morarmıştı. Üzerinde bir gece önce çöplükten karıştırıp bulduğu gazete sayfaları vardı. Onları eliyle itip kalkmak istedi. Öyle ya gün ışımaya başlayınca öyle sokak ortalarında yatılmazdı ki! Sokaklar tekin değildi. Gece boyunca serpiştiren yağmuru penceresinden izleyip onu bir rahmet olarak görmemişti ki... Teniyle bütün yağmuru damla damla içmiş gibiydi. Damarlarında akan kanın bile donduğunu hissetmişti. Toprağa yağmurla gelen kokuyu bile duymamıştı. Duyduğu, hissettiği yalnızca açlık, soğuk ve korkuydu. Bir şeyler haykırmak ister gibiydi ama yutkunurken bile isyan eden gırtlığına söz geçiremedi. Zaten ne diyecekti ki, kime diyecekti? O geveze çocuk içinden kendi kendine bile konuşmuyordu. Artık kendini koyvermiş yalnızca dinliyordu. Bır şeyler duymak ister gibi. Duyamadı tabii ki...

Son bir gayretle gazete kağıtlarını itti. Vakit yine kalkma, gitme zamanıydı. Bir yerlerden başka bir yerlere, durmadan... Zaten nerede durabilirdi ki? Yanan evlerinde mi, ailesinin ruhu, çığlıklarıyla dolu o harabede mi? Zaten o da çok uzak bir mahallede kalmıştı. Kendini hiçliğe sürdü. Yürümeye çalıştı. Böyle ısınabileceğini biliyordu. Hiç caddenin ortasından yürümedi. Sabahın köründe de olsa birilerinin onu görebileceğini düşündü. İnsanların ona bakmasından ve gözleriyle aşağılayıcı bir tavır takınarak, zavallı çocuk der gibi ona bakmalarından nefret ederdi. İnsanlardan hep korktu. Kaldırımın kenarında ürkek ürkek büyük bir sessizlikle yürümeye çalışırken ellerini yırtık ceplerine soktu. Başkaları gibi kahkaha sesleriyle kaldırıma basmamıştı hiç. Ona kaldırım çocuğu dendiğinden bile haberi yoktu. Nasıl olabilirdi ki? O asla güçlü ve sert basmamıştı ki yere. Yürümemişti ki emin adımlarla. Hiçbir yere ait olmadığını biliyordu. Gecelediği yerin iki sokak ötesindeki parka varmayı başarmıştı. Parkın içindeki

çeşmelerden birinden su içmeyi düşündü. Bu soğukta da içilemezdi ya. Zaten bir yudum bile içemedi, musluk bile soğuğa yenik düşmüş o da buz tutmuştu. Yerdeki sararmaya yüz tutmuş çimlere baktı, her biri kırağı tutmuştu. İki adım kala diz kapakları çimlere kapandı. Ama o hâlâ kalkmak, ayakta durmak isteyip ağacın dalını tek eliyle yakalamayı başarmıştı. O heybetli görünümüyle koca ağaç bile ona yardım edememişti. Ağaç da elini tutmayıp bırakıvermişti. Çimlere yüzükoyun yığıldı. Ve sonunda kalbi de üşüdü, yüreği buz tuttu. Bir müddet sonra güneş ağacın dalları, yaprakları arasından süzülerek kendini gösterdi ama o artık göremez, ısınamazdı.

Aradan bir iki saat geçti. Gün iyice ışımış, ısınmıştı. Parkın hemen karşısındaki apartmanda oturan kız penceresinden baktı ve karşı apartmanda oturma arkadaşını balkonda gördü ve seslendi:

- Ne güzel bir gün değil mi?...

ESRA AYATA / YAB.D. 2-A

İSTİYORUM

Bir dünya istiyorum;

Sevgi saygı dolu.

Bir dünya istiyorum;

İnsanları neşe dolu...

Üzüntüyü, derdi bir yana atıp,

Etrafıma neşe, mutluluk saçıp,

Karanlığı aydınlatıp,

Yaşamak istiyorum...

Civil civil kuşların olduğu,

Renk renk güllerin açtığı,

Çocukların neşe saçtığı

Bir dünya istiyorum...

EMİNE IŞIK

5-K 9793

IŞIKLAR SÖNÜNCE

*Işıklar sönüyor ve başımı
koyuyorum yastığa*

*O an benim için hayal duruyor
Sen var ya sen geliyorsun aklıma*

Düşünüyorum sınırsızca

Seni, seni ve yine seni

Dudaklarım mırıldanıyor

Konusmaktan aciz bırakan gözlerine

Bakıp da söyleyemediklerini.

Benim için ayrı bir dünya beliriyor

Şözlerim kararıyor, yüreğimin yangını alevleniyor

Sense bunun farkında değil

Hayatın tadındasın

İsyanım sensizliğe, karanlığa sanmayasın.

İstiyorum ki hep karanlıklar olsun

İstiyorum ki hiç güneş doğmasın

Sensizliğin acısıyla düşsem de bıçare

İstemiyorum saatter geçmesin

Sabah olmasın.

Dilin söylese de masum yalanları

Şözlerin bir bir veriyor ilafları

Bana geliyor senden kalanları

İstecelere gömüyorum bu göz yaşalarımı

Ben bu söylediklerimi duy yeter

Yangunum sönmesin alev alsın daha beter...

SEDAT KARAKAYA / 5-G 7675

Sevdalar Artık Sevdalanmıyor

**Denizler köptüğünü vururken kıyıya,
Martıları gök yüzüne gelin ettiler.
Yeşermeyen otlar çıkınca toprağa
Sevdalar bir bir gözlerimde söndüler.**

**Bir gülüşün için dağları mı delmeli?
Sevdalar artık sevdalanmıyor gözlerimde.
Bir bakışın için çöllere mi düşmeli?
Sevdalar artık sevdalanmıyor gözlerinde.**

**Gök yüzüne bakıp gözlerini ararken,
Senin için bir bir sevgilerim tükendi
Yollara çıkıp karartını gözlerken,
Senin için sevdalarım koptu içimden.**

**Bir nefes gibi sevgiyi çekerken içime,
Bir rüzgâr gibi sevgi geçerken yüreğimden,
Bir dere gibi sevgi çağlarken kalbimde
Ama yine de sevdalar sevdalanmadı gözlerimde.**

**Şimdi hatırlarım da eski günleri
Uğrunda ölecek sevda buldum, dediğim günleri
Martıya, ağaca, taşta, dağa selam verdiğim günleri,
Bak şimdi artık sevdalar bile hasret çekmiyor.**

CENNET TÜRK / 1-B 342

ŞİİR

Şiir... Hayatın kara tahtasına düşmüş beyaz, parlak bir ışık... Yürekten akla giden kulvarda dolaşıp duran bir seyyah. Ama yalnızca seven, sevebilen yüreklerde.

Öyle ya! Şiir; sevgilerin sahnesi... Göz yaşındaki sevginin, nefretteki sevginin, sevmekteki sevginin sahnesi. Kuralsız, ışıksız, dekorsuz bir sahne...

"Şiir yazmak yetenek ister" derler. Yalan! Görmek ister, hissetmek ister, sevmek ister. Tarlada çapa sallayan kadının terini, kuş kalbindeki çirpinişi, göz yaşınraki tuzu hissetmek ister. Acıyı sevmek, kötüyü sevmek, düşmanı sevmek, sevebilmek ister.

Şiir akla mal olmamalı! Şiir delilik ister.

Şiir gönüller arasındaki köprü... Yalnızca hissedenlerin geçtiği bir köprü. Doğru veya yanlış, akılcı veya saçma, düzenli ya da düzensiz. Kimin umurunda! Şiir esaret, şiir özgürlük, şiir cesaret.

Şiir olmayanların değil, olup da görülemeyenlerin sesi, öyleyse şiiri rahat bırakın. Bağırın, çığlık atın. Görülmeyeni haykırın.

Şiire sanat diyorlar. Sanat olmasın, hayatla yaşasın.

Çünkü o da bizden!

Soluk alıyor, hissediyor, âşık oluyor, gülüyor, ağlıyor, düşünüyor ve hatta şarkı söylüyor. O da bizden! Gün gelip veda ederek güzelliklere, ölüyor.

Aynı bizler gibi.

Hiç gitmemesi gereken yere gidiyor, hiç bitmemesi gereken yerde bitiyor.

Ta ki yeni bir yürekte yeni bir başlangıca tutuşuna dek...

Alev olup bir kalbi daha sarana dek...

AYFER KARAKAYA / 2-C 245

DAYAK

Karanlık bir oda, yemyeşil duvarlar ve loş bir ortam... Lâmba yanmıyor. Elektrikler var ama, duya ampul yok. Bir köşede sessizce lakin dağınık duran odunlar. Hayır, hayır kozalaklar.

Zayıf, soluk benizli, geniş omuzlu, halısız, soğuk yerde çıplak ayakla dolaşan Rıfat. Volta atıyordu Rıfat odada. Birden aklına ceza evindeki mahkûmlar geldi. Onlar da böyle gezmez miydi odada? Kendisini onlara benzetti ve güldü. Ceza evine girmemişti ama bütün bunları komşularının televizyonunda izlediği bir filmde hatırlıyordu. Yorulmuş olacak ki divana oturdu. Bu sefer de ayaklarını elleri arasına aldı ve bir ileri bir geri giderek, aklınca oyun oynuyordu. Gözü, ince bacağındaki morluklara ilişti. "Geçen, boya sandığının köşesi değmişti, ne biçim de morarmış" dedi, kendi kendine. Hayır, bu imkânsızdı. Çünkü, morluklar birçok yerde mevcuttu. "Belki de Sinan ile yaptığım kavga sırasında oldu" diye düşündü. Ama, yine yanıyordu. Bu morluklar ne boya sandığının ne de Sinan'ın eseri idi. Tüm bu morlukları, geçen gün annesi, attığı dayak ile peyda etmişti Rıfat'ın o çelimsiz vücudunda. Rıfat alışkındı bu morluklara, küfürlere, dayaklara. Ama yine de kendini kandırmak için başka sebepler arıyordu. Başını elleri arasına aldı, pencereden dışarıya, sokağın loş ışığına bakarken, gözlerinden düşen inci taneleri, yamalıkları pantolonunu ıslatıyordu. Sokaktan gelen arkadaşlarının çağırma sesine aldırmaz bile etmedi. Ağlıyordu Rıfat, hem de hıçkararak. Çoktan beri böyle ağlamamıştı. Her gün dayak yedi ama hiç böyle ağladığını hatırlamıyordu. "Niye?" dedi kendi kendine. "Niye hep dayak yiyor, sonra da bu odaya hapis ediliyorum?" Cıvılda cıvılda okuldan gelen öğrencilerin sesi, irkildi ve imrenerek onlara baktı. "Ben de önlük giymek, boyalı kalemler almak, yazı yazmak, kitap okumak istiyorum" dedi. Sekiz yaşındaydı Rıfat. Babası; "gönderirim seni okula" demişti, ama sadece lâfta...

"Ben de önlük giymek, boyalı kalemler almak, yazı yazmak, kitap okumak istiyorum" dedi. Sekiz yaşındaydı Rıfat. Babası; "gönderirim seni okula" demişti, ama sadece lâfta...

Göz yaşlarını siliyordu, boya sandığına ilişti gözü. Simsiyahtı tahtalar, ve kahverengi terlikler duruyordu sandığın üzerinde. Rıfat, onu bazı müşterilerine giydirdi boya yaparken. Terlik, her şeye rağmen, başına geleceklerden habersizdi.

Kalktı, çıplak ayaklarla boya sandığının yanına gitti. Yüzünde intikam hırsı vardı. Soluk, sarı benzi kıpkırmızı oldu. Kan beynine sıçramıştı adeta. Neden, sonra geri döndü; "hayır, hayır" dedi ve döndüğü yolları yeniden adımladı. Sandığı almasıyla yere fırlatması bir oldu. Cebinden, o çatlak, boyadan siyahlaşmış parmaklarıyla bir bıçak çıkardı ve dilmeye başladı terlikleri. "Eğer, bunlar olmazsa, işe gitmem ve her zaman oyun oynayabilirim" diye aklından geçirdi. Yeniden alınabileceği, hiç aklına gelmiyordu. Boya kutularının kapaklarından biri divanın altına, diğeri ise kapının arkasına yuvarlanıyordu Rıfat'tan kaçarcasına.

Neden sonra durdu. Annesinin o güür ve tiz sesi geliyordu mutfaktan. "Rıfat oğlum, buraya gelse ne" diyordu annesi. Rıfat şaşırıldı. Hangi kuvvet, annesine, "oğlum" dedirtmişti, acaba? İntikam hırsına bürünmüş gözler, önce korkunu sonra şaşkınlığın hırsına büründü. "Hayal mi görüyorum" dedi kendi kendine, gözlerini ovuşturuyordu ki annesi daldı içeriye. Ne yapacağını şaşırıldı, bu kadar çabuk beklemiyordu annesini. Titremesi ne korkudan ne de heyecandı. Şaşkınlık titretiyordu onu.

Anne, tahtaları parça parça olmuş boya sandığını ve dilimlenmiş terlikleri gördü. Omzuna düşen yırtık ve soluk baş örtüsünü, yarı ve zayıf elleri ile alırken, çatlak dudağı sadece "Rıfat" diyebilirdi.

NURSEN YAHŞI / Hz. B 414

Ben yabancı dillerin desteğine muhtaç olmayan müstalül bir Türkçe isterim

M. KEMAL ATATÜRK

Mezunların Kaleminden

DÜŞ KIRGINLIĞI

*Böyle bilinsin ki dünyada
Tek yol ölüm var değil!
Yârdan kötü duyup ölmek de
Her yiğide kâr değil!*

*Aşkın tellalları sustu
Gözüme girmez oldu uyku
Ateş dedikleri bu mu
Öyleyse gönüldeki nar değil!*

*Düş bozulur el değince
Yürek sallanır derince
Mecnûn oldum yâr gidince
Söylemesi ar değil!*

*Derdime katıktır göz yaşım
Boz duman oldu dağlarım
Yamandır yüzümdeki nişanım
Aşinâ'ya efkâr değil!*

*Gönül kağıt değil ki sileyim
Nasıl murada ermesin diyeyim
Kimedir efgânım ne bileyim
Leylâ'ya intizar değil!*

*Yaralıyım coştum söylerim
Duaya kaldırdım ellerim
Gayri buralarda neyerim
Rüyada gördüğüm yâr değil!*

ERHAN CANSIZ

Bozkır Bakışım

İklimler yabancılaşmışsa bana
Hayaller saklanıyorsa geceleri benden
Ve zaman bütün acımasızlığını gösteriyorsa yüzüme
Hep senin yüzünden, senin yüzünden.....

Kaçırıyorsan bakışlarını benden
Çekiniyorsan gizemli gözlerden
Ve bu sevdayı yaşamaya yoksa cesaretin
Kaçmalısın kendinden, kaderden, kaçmalısın...

Sitemkâr bakışlarla yorulmasın yüreğin
Sen gizlenirken güneşinden sevdalıların
İlk bakış teklifsizce yine senden gelecek
Dedim ya: Sen istesen de kaçamayacaksın...

Bakışlarındaki o derinliği yalnız ben görürüm
Sen dalıp gitmişken bozkırın serinliğine
Ve bedenin ruhuna direniyorsa çaresiz
Bilmelisin ki yanan tek ateş bendedir...

Beni yeterince anlayabilseydi bakışların
İçimde dolaşan o sevdayı hissedebilirdin
Ve yüz çevirseydin eğer yalancı güzelliklere
Beraber ölmeyi kabul ederdin...

ÜLKÜ KARAKOÇ / 3-B

"sevgileri yarınlara bıraktık..."

Hayata gözlerimizi açtık. Belki babamız erkek olmamızı, annemiz ise kız olmamızı bekliyordu. Sonuçta ikisinden biri hayal kırıklığına uğrayacaktı ve uğradı. İşte belki o gün ikisinden biri tarafından az sevilmeğe mahkûm kaldık.

Sonra günler bir bir geçmeye başladı. Her yeni günde sevdiğimizimize sevgimizi ifade etmeyi ihmal ettik. Belki de büyüklerimizden böyle görmüştük. Büyüklerimizin yanında, toplum içinde sevgimizi belirtmeyi ayıp diye gördük ya da bunun bir zaaf olduğunu düşündük. Aynı toplum için sinirlenince küfür etmeyi görev bildik. Nedense bu normal karşılanıyordu. Günler geçti ve bu hep böyle sürdü. Günler geçtikçe bizim ağızımız devam edegelen bir alışkanlığı sürdürdü. Sevdiklerimize "seni seviyorum" demek için onların kötü bir olayla karşılaşmasını bekledik. Belki de onlara sevgimizi ifade edemeden onları kaybettik.

Anlayamıyorum, sevdiğimizimize bu iki kelimeyi söylememiz için onları kaybetmeyi mi beklemeliyiz?

"Anneler Günü"nde annemize bir çiçek alarak veya sadece onu öperek "seni seviyorum anne" demek yerine, o gün televizyonda seyrettiğimiz bir karate filmiyle daha çok ilgilendik. Galatasaray-Fenerbahçe maçının sonucu belki annemize olan sevgimizi gile getirmemizden daha önemliydi. Nitekim sevgisiz kaldığımızda Fenerbahçe ve Galatasaraylılar bize sevgilerini yeteri kadar verdiler!

Belki de hayatla o kadar meşgul olduğumuz ki sevgiye zaman ayıramadık veya meşgulmuş gibi görüldük. Günlerin bu kadar çabuk geçeceğini düşünemedik ve sevgiye zaman ayıramadık. Evet devam edegelen bir alışkanlığı fazlasıyla yerine getiriyoruz ve sevgileri yarınlara bırakmaya devam ediyoruz...

PINAR CERİT / 2-E 193

zaman/sözüm

...
 fecedeyim, karanlıkta
 ellerimde ve yanaklarımda
 soğumaya yüz tutmuş
 sıcaklığın
 zaman/sözüm

sevdaki armumun
 sevmişim
 tutulmuşum
 tutuşturmuşum
 solmuşum

bir pervaneymişim
 cezbettiyim
 uçmuşum uçmuşum sana
 hasret kanatlarımla
 ümitlere yönelmişim
 yarımışım
 yarılmışım

sen bir bayal gibi
 kayboluyorken
 ufkumdan
 bütün seçmişim gibi
 hicrân sözüm

...

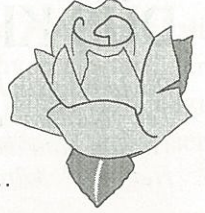
s.aydın

HARP POEMİ

Onlar bağ bozumuna gider gibi
 Ellerinde sıcaklığı karıların
 Dudaklarında vatan türküleri
 Ve dağınk saçlarında rüzgâr,
 Çekip gittiler katar katar.
 Ufki dostlar tanıdılar kara vagonda
 Tarlalara bakıp için için dert yandılar
 Memleket hasretinden,
 Ve bir tünelin kara ağzında
 Görünmez oldular...

bir tutam ateş

Ne sevdalar büyüttük
 Küçük yüreklerimizde
 Yürekler ki doğuştan yaralı
 Yaralar ki eski defterlerde saklı...

Ne ateşler tuttu yüreklerimizde,
 Bir yudum su bile istemedik
 Söndürmek için ateşlerimizi
 Ve bir tutam ateş de sunmadık
 Sevdalı yüreklerle...

Zaman zaman
 Göz yaşlarımıza sığındık
 Kendi gözümüzden akan yaş bile
 İhanet etti,
 Ateşe gönül verdi...
 Verdi de ateşten aldı rengini
 Akan damlalar göz yaşı değil
 Kandı...

Uçurumdaki çiçeklere hasrettik hep
 Gönül koydu içimizdeki çiçekler...
 Uçuruma yaklaştıkça
 Kaydı kaydı ayaklarımız,
 Ne zordu
 Ve
 Ne güzeldi
 Kendi çiçeklerimize,
 Uçurum kenarından bakmak
 Ha düştü düşecek
 Ha soldu solacak...

Dokunulmaz çiçeklere dokundukça
 Soldu içimizdeki çiçekler
 Çiçekler ki
 Kor ateşlerde kan damlalarıyla büyüttük.

KAMİLE AYGÜN / YAB.D. 3-A

KORK ÖKÖNDÖLERDE İNTİZARDAYIM

Kırk ikindiler, âşık ıslatan, nisan yağmurları, damla damla sürüklüyor beni. Küçük küçük ama devamlı. Islattığını fark ettirmeden ve fakat olabildiğince ıslatarak.

Götürüyor... Sürüklüyor...

Sancı. Sancısı var bir şeylerin. Belki de pek çok şeylerin. Önce bir serinlik, sonrasında sancı...

Yağmur yağıyor. İnce ince... Yağmur yağıyor.

İnce yağmurların sessizliğinde gözlerim kapanıyor.

Kulaklarımda bir ses. Yavaş yavaş. Bir tar sesi, yahut tambur olmalı. Ötelerden geliyor. Oldukça ötelerden. İçimde olan ötelerden. Yılkı atlarının ayaklarında ezilen sesler içinde bir Şaman, hayatı ve gizlerini anlatıyor. Atlar geçiyor önümden. Atların kanat yelelerinde şehirler geçip bir şehre geliyorum. Yesi şehrinde bir mahzende hayatın anlamını bir pîr-i fanî ruhuma fısıldıyor.

Sahroşum. İçtiğim ya da içtiğimi zannetiğim, ya da bütün vücudumu kaplayan bengisu irmağının yakalanmamış köpükleridir.

Bir deynek gibi fırlatılıyor ruhum, geçtiğim Buhara'dan, Semerkand'dan alev gülleri, kan ve hasret renginde bırakıp, Hazar kıyılarına yağmur olup yağıyor. Her katrede, toprağı damla dudaklarımla öpüyor, öpüyorum... Kanmak bilmeyen bu öpüş karanfillere dönüşüp yayılıyor, yayılıyor.

Bir kez fırlatılmış olan ruhumu hiçbir toprak, hiçbir iklim kandırmıyor. Ayaklarımda demir çarıklarım. Geride bırakıp akşam güneşlerini, yıldızları alıp yanıma, yollara düşüyorum. Kapısına vardığım evin eşiğini öpüyorum. Dudaklarımda bir ana yanığı sıcaklığı var. Hasretle bekleyen. Hasretine kavuşmuşların şefkat ve ihtimamıyla avuçlarında yanaklarım.

Yanaklarımda başlayan sıcaklık bütün bedenimi sarıyor. Ruhum tutuşmuş hâlde.

Ellerimden tutuyor benden önce gelmişler. Hasret kucaklaşması. Ağrı kadar büyüyor yüreğim. Başımda Numrut'un dumanları. Kıyılarında demir çarıklı ayaklarımı yıkıyorum Dicle'nin.

Savruhan ruhuma kıyafet biçmek de zor. Her iklimde bir kıyafet geçiyor üstümden.

Rengini yüzümden almış topraklar ruhumu doyurmuyor. Gözlerim rengine muhtaç.

Her varış bir sonuç. Her sonuç bir başlangıç.

Suları bulmalıyım, gözlerimin rengini...

Yağmur yağıyor. Yağmur... Yağmur...

Bir cam gerisindeki hayalin şimdi çok uzaklarda. Akşamın ay ışığında başlayan yeni yolculuklar çekiyor

Balkan

*gözüm, hasret
yüzüm, murat*

yeşilim...

*Sevda bir baş
belası...*

*İçimde alev
var, ruhumda*

fırtına...

*Ben bu baharı
görmek için*

çok kışlara

katlandım.

*Tahammülüm
kalmadı artık...*

beni. Kırk ikindilerle başlayan...

Yürüyorum... Yürüyorum... Yürüdükçe dinginleşiyor, dinçleşiyorum. Durmak ruhumda sancı sancı büyüyor... Sancıdan kurtulmalıyım.

Erciyenin doruklarında kar, yaylalarında yılkı atlarını buluyorum. Bir yerlerden tanıdık gelen. Tanışıklığı yolculuklarımla beraber olan.

Atlar, sizleri vuracaklar. Sizleri vurmadan kanat yelelerinin tutunmalıyım. Hasret dinmeyecek yoksa...

Kızılırmak yetişmiyor çoşkuma, Sakarya taşımıyor beni... Ötelerde bir yer bulmalıyım. Elime mendil, dilime türkü olacak, koynuna atılıp ruhuma dolacak yerler, iklimler bulmalıyım. Meriç'le hasbihâl edip Tuna'yı bulmalıyım. Avuçlarıma aldığım suyunu şifa niyetine hasret gözlerime sürmeliyim. Kızılırmak'ın rengini orda yıkamalı, Sakarya'nın kuvvetini onda tazelemeliyim.

Hasret yolculukları yeni iklimler istiyor. İklimler bana muhtaç, ben iklimlere.

Güzellikler diyarında edeble gezmek gerek. Edeble geçmek lazım iklimlere, iklim-i Rûm'a... Ötelere, daha ötelere... Beni çeken bir şeyler var. Bir şeyler... Ruhumda sancı, yüreğimde hasret...

Ruhum gibi kıvrım kıvrım Tuna. Saçlarımla yıkadığım, şimdi hasretini çektiğim Tuna. Bir turna olup beni peşinden koşturan Tuna.

Genişliğinde gözlerimi bulduğum, tül rengi gök yüzünde ruhumu göklere eriştirdiğim yerlere at sürmeliyim. Bedenini orda bırakanların ruhunu bulmalıyım. Ruhumu...

Ruhum, Donmuş Hilâl'in bir taşında kalmış. Dilimde türküler, hasrete dair, yıkılmışlığa dair...

Muhacir gözlerimde şebnem...

Yağmur yağıyor... Yağmur...

Mevsim burda şimdi bahardır. İçimde göç hazırlığı var.

Balkan gözüm, hasret yüzüm, murat yeşilim...

Sevda bir baş belası...

İçimde alev var, ruhumda fırtına...

Ben bu baharı görmek için çok kışlara katlandım. Tahammülüm kalmadı artık...

Bir baş belası sevda...

Bırakmıyor beni...

Yağmur yağıyor. Kırk ikindiler, âşık ıslatanlar, nisan yağmurları yağıyor.

Çok bekledim... Çok...

İntizardayım...

Yağmur yağıyor...

21.04.98 03.20'
s. aydın

 Mezunların Kaleminden

BİR SINAV DAHA GEÇTİ

Evet, bir sınav daha geçti... Ve sınavın da bir sınav olmakla beraber, birçok şeye daha benzediği de söylenebilir. Koşullar sınavın yapılış amacını, sınavın, sınav olma felsefesini alıp götürüyor. Nedir sınav? Neden sınav yapılır? Sınavın amacı

neticesi değildir. Sınavın amacı; sağlıklı koşullar içerisinde bilgiyi özümsemiş insanların, kendilerine bilgiyi biraz daha yerleştirebilmeleri, sahip oldukları bilgiyi yaşatabilmeleri, geliştirebilmeleridir. Ancak sınavı değil de bilgiyi özümseyen insanlar başarının sonucuna ulaşır. Toplumda önemli ya da önemsiz gerçek bir konumda bulunur ve bilgiyi işlevsel hâle getirebilir. Sınavı bir sonuç olarak görmek, var olan bilgiyi yadsımaktır. Sınavı bir amaç edinmek ise; var olan bilgiyi bilgisizce kullanmaktır. Bilgiyi, bilgisizce kullanmak insanların belirli konulara gelebilmek ve bazen de bilgiyi bir takı ya amblem haline getirmeleri yani toplumsal hazlar için bilgiyi pazarlamalarıdır.

Fakat bilginin bütün olumsuz kullanımı ya da sınavın amacının ötesinde gerçekleşmesi, sınavı ve de sonuçları reddetmek, yok saymak anlamına gelmez. Sınav, her şeyden önce sahip olunan bilgiyi yaşatmak, disipline sokmak ve geliştirmek için gereklidir. Sonuçlarsa; bilginin ardından gitmek, onu daha iyi uygulama çabası gösterebilmek için oldukça etkili ve de önemlidir.

Üniversite sınavına gelirsek; üniversite sınavında bilgiden çok sonucun ön plânda olduğu son derece açıktır. Ve sınava girenlerin sonucu dert edinmek zorunda olduğu... Zaten bu zorunluluklardır ki öğrenciler bilgisayar olma

çabasındalar. Öğrenmek, özümsemek yerine en kısa yoldan ezberleme çabasındadırlar. Ve de bu sebeptendir ki; bu kestirmeden teselliler kimilerine çok para kazandırıyor, ezberciliği verimli bir ticarî faktör hâline getiriyor.

*Sınavın amacı;
sağlıklı koşullar
içerisinde bilgiyi
özümsemiş insanların,
kendilerin
bilgiyi biraz daha
yerleştirebilmeleri,
sahip oldukları bilgiyi
yaşatabilmeleri,
geliştirebilmeleridir.*

*Ancak sınavı
değil de bilgiyi özüm-
seyen
insanlar
başarının
sonucuna ulaşır.*

Aslına bakarsanız bu durumda herkes haklı görünmüyor. Çünkü herkes kendi doğrultusunda bir şeyler kazanmaya çalışıyor. İnsanların böyle kişisel çıkarlara kapılmaları yanlıştır. Fakat yine suçlayamayız onları. Çünkü uğruna çok şey verilen, çok emek harcanan artık değer yargıları değil paradır. Böyle bir ortamdayız, ezberleyip sıyrılmak, en çok kazandıran mesleğe atılmak doğaldır ve ne acıdır ki bu durumu eleştiren, reddeden, değer yargılarına önem verdiğini söyleyen birçok kişi de aynı yola hizmet etmektedir. Kim yadsıyabilir ki; öğrenciler de, toplumun geri kalan bireylerini de, artık bilgi peşinde değil, rahat peşinde koşuyor, hatta bazıları koşmak rahatını bozduğu için onu bile yapmıyor.

Peki, çocuklar, doğmamış bebekler ve bu kaygıları, sıkıştırılmışlığı şu an yaşayan öğrenciler, onların geleceği için ne düşünülebilir? Ya da şimdi bunları yaşayan öğrenciler ne yapabilir? Bu sıkıştırılmışlığı, bu yalanı yaşamak gerçekten de zor. Daha da zor olanıysa, bütün bunlardan sıyrılmak. Neyin doğruya gittiğini tespit edebilmek... Ne doğruya gidiyor? Bu soruya cevap verebilmek için, öncelikle soruya cevap verebilecek duruma gelmek gerekiyor. Soruya bilgiyle yanıt verebilmek için öncelikle insanların huzurlu olması gerekir.

Huzurlu olmak için de, çalışmak gerekir. Öğrenciye en zor geleni çalışmaya başlayabilmektir. Sorarsanız kendinize; "çalışmak istiyor muyum?" diye, genelde olumsuzdur verilen cevap. Başlamak acı vericidir. Başlamak gerekiyordur, fakat kendinizde o enerjiyi bulamazsınız. O soruyu hiç sormayın kendinize, hiç "çalışmak istiyor muyum?" demeyin. Ve başlayın. İlk anda hep kaçmak istersiniz. O kaçma isteği yavaş yavaş kaybolur. Bu anda çalışmama isteğini atlatabilmek ona kapılmamak çok önemlidir. Sonra kapılırsınız, bu sefer istemediğiniz şey, çalışmak olur. İnsan niçin çalıştığını da bilmelidir, yani geleceğine dair kararlar almalıdır. Kararsızlık, amaçsızlıktır ve çalışırken amaçsız olmak hiçbir şey getirmez. Kendinizi iyi tanımalı ve doğru kararlar vermelisiniz. Herşeyden önce kendinize ait kararlar vermelisiniz.

Çevremde en sık karşılaştığım şey öğrencilerin popüler mesleklerin ardına düşmesi ya da arkadaşına özenip kendine uyum olmayan meslekler seçmesidir. Bu yalnızca çalışmaları değil, hayatı da çok ters bir yöne sürükler. Zaten çalışmak ya da başarıya ulaşmak için çok şey gerekmiyor. Öyle telkinler, öyle teselliler veriliyor ki, reklâmları bile aştı artık...

Peki, başarıya ulaşmak için özde gerekenler nelerdir? Her şeyden önce rahat olmak çok önemli. Kendinizi rahat bırakın, hem çalışırken hem de, o üç şaate sıkışmış sınav süresinde. Sınav sözcüğüne yoğunlaşmayın, zaten hayat yoğunlaşmak isteyenler için üç saatlerle doludur. Diğer gerekli ve önemli olan şeyse, biraz önce de belirttiğim gibi kararlı olabilmek. Kararlı olabilmekse kolay değildir. Kararlı olabilmek için kendinize güvenmeniz gerekir. Sınavda güvensizlik, çalışmayı bırakmaya sebep olur, az şey bildiğiniz hissine kapılmamızı sağlar. Bu genelde bir kaçıştır.

Çevremde en sık karşılaştığım şey öğrencilerin popüler mesleklerin ardına düşmesi ya da arkadaşına özenip kendine uyum olmayan meslekler seçmesidir.

Bu yalnızca çalışmaları değil, hayatı da çok ters bir yöne sürükler. Zaten çalışmak ya da başarıya ulaşmak için çok şey gerekmiyor. Öyle telkinler, öyle teselliler veriliyor ki, reklâmları bile aştı artık...

Her şeyi bırakmak için güzel bir sebeptir ve de son derece keyifli bir sebeptir. Eğer gerçekten az şey biliyorsanız, bilmemek; öğrenmemek anlamına gelmez. Geçen her dakika herkes için çok değerlidir. Bilenenler için de, bilmeyenler için de...

Her an bir kazançtır. Ve çalışmaya aralıksız devam ettiğiniz sürece kazancınız artar. Ara verdiğinizde kazanmış olduklarınızı tüketirsiniz ve yeniden başlamak gerekir. Başlangıçlar, geçiş evreleri ve sonlar hep birbirini bütünler. Her ayrıntı önemlidir. Her ayrıntı bütünü anlatan bir kesittir. Ayrıntılarınızı tesbit edin ve onlara sahip çıkın.

Ayrıca şunu da unutmamak gerekiyor ki, üniversiteye kadar bir yolun hikâyesinde oynuyoruz. Üniversiteyi kazandıktan sonra da daha büyük bir yolun hikâyesinde oynayacağız.

Ayrıntılar ve başarılar sizinle olsun.

NESLİHAN GÖKÇE

TEBRİK

Okulumuz Müdür Yardımcılarından ve Fizik Öğretmenlerinden Mustafa Kemal KILNAMAZ'ın, DERYA adını verdiği bir kızı olmuştur.

DERYA'ya uzun ve hayırlı bir ömür diliyor, anne ve babasını tebrik ediyoruz.

KAYSERİ LİSESİ

Ben Yabancı Dillerin Desteğine Muhtaç Olmayan Müstakil Bir TÜRKÇE İsterim.

M. Kemal ATATÜRK

Türk Dünyasında Nevruz Bayramı

Nevruz Orta Asya'dan Balkanlara kadar uzanan coğrafyada yaşayan toplulukların birçoğu tarafından yaygın olarak kutlanan bir bahar bayramıdır. Farsça Yeni Gün anlamını taşıyan bu gün, bütün Türk toplulukları tarafından önemle kutlanmaktadır. Nevruz aynı coğrafyada Hindistan ve İran ile bazı Arap topluluklarında da kendi kültür unsurları ile kutlanmaktadır.

Bütün bayramların dinî ve millî bir inanıştan, o toplumu ilgilendiren ortak bir hatıradan, geleneklerden, duygulardan ve tabiattan doğduğu bilinmektedir. İslamiyeti kabul etmiş olan ilk müslüman konar-göçer Türk toplulukları, sürgün avı, toy, şölen, yuğ vb. gibi İslamiyetle çatışmayan adetleri devam ettirmişlerdir. Bu an'aneler günümüz Türk dünyasına bir kültür mirası olarak intikal etmiştir. Bunların içinde hiç şüphesiz, kışın soğuşundan, karından kurtuluş; yeşeren, can bulan tabiata duyulan sevginin şekillendirdiği "bahar bayramları" oldukça önemlidir.

Kaynaklar Türklerde yıl başı gününün, baharın başlangıcı olduğuna işaret etmektedir. Oniki hayvanlı Türk Takvimi'nde yıl başı 21 Mart yani Nevruz günüdür. Türkler bu güne "Yengi-gün" demektedirler.

Aynı kaynaklar, bu günün Ergenekon'dan çıkış yani Kurtuluş günü olduğunu ve bu anlamda günümüze kadar kutlanageldiğini anlatmaktadır. Nevruz geleneği Doğudan Batıya, bütün Türk Dünyasında binlerce yıldan beri sürdürülmektedir. Kazaklar, Kırgızlar, Uygurlar, Özbekler, Saka Türkleri, Tatar Türkleri, Türkmen ve Azeriler, Anadolu ve Balkan Türkleri bu günü büyük törenlerle, kutlamaktadırlar. 1990 yılında istiklallerini ilan eden Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Çuvaşistan ve Yakutistan'da bu gün, "millî bayram", "ulu gün", "nevruz" gibi adlarla resmî, millî bir gün ve tatil niteliği kazanmıştır.

TÜRKİSTAN'DA NEVRUZ

K.K. Yudahin'in eserinden Kırgızlar'da "Nouruz" (Nevruz) gününün, Mart ayında olduğu ve yeni yılın ilk günü anlamına geldiği ifade edilmektedir. Bu günde Kırgızlar "Nouruz Köcö" denilen özel bir yemek yaparlar. "Köcö", darı yarması veya bulgur konulmak suretiyle yapılan bir nevi tırtır. Kırgızlar Nevruz festivali yaparak yeni yılı başlatırlar.

Kazaklar, Nevruz törenlerinde mevlid okuturlar. O günü evler baştanbaşa temizlenir yeni elbiseler giyilir. Nevruz törenleri sırasında ev duvarlarına veya çeşitli eşyalar üzerine kil kaplar atılarak parçalanır. Ateş üzerinden atlanır. Ateşten atlamanın, eski yılın kötülük ve hastalıklarından sıyrılmak ve yeni yıla iyi bir şekilde girmek için yapıldığı bilinmektedir.

Özbekistan'ın Semerkant, Buhara, Andican taraflarında, Nevruz günü başlayan törenler bir hafta devam etmektedir. Halk bu törenlerde çadır çadır gezerek birbirlerinin bayramını kutlar. Bu ziyaretlerde ikram edilen yemek "aş" adı verilen pilavdır. Köpkarı, güreş, at yarışları, horoz dövüşleri gibi spor gösterileri yapılır.

Aerbaycan'da her yılın Mart'ın 21-23'ünde, Nevruz bayramı büyük törenlerle kutlanır. Mezarlık ziyareti yapılır. Bu ziyaretlerde

hazırlanan helva pilav ve dier yiyecekler fakirlere dağıtılır. "Gapı Pusma", "Suya Yüzük Atma", "Su Başı", "Baca Baca" adetlerinde uzun yılların gelenekleri çeşitli motif ve oyunlarla sürdürülür.

Nevruz, nevruz bahara
Güller, güller nahare
Bahçamızda gül olsun
Gü olsun Bülbül olsun
şeklinde maniler söylenir.

Nevruz günü kadın ve erkekler ayrı ayrı toplanarak bayramlaşırlar. O yıl ölenlerin evleri ziyaret edilir. O günlerde yas tutulması günah sayılır. Evlerden toplanan yiyecekler fakirlere dağıtılır. Hasta ve dost ziyaretleri de önemlidir.

Nevruz; Karakalpaklarda Nevruz, Kırım Türklerinde Navrez, gün dönümü; Batı Trakya Türklerinde Nevris, Yugoslavya Türklerinde Sultan-ı Navruz adlarıyla kutlanmaktadır.

Nevruz Bayramının doğuşu ile ilgili olara Ebulgazi Bahadır Han'ın TÜRK ŞECERESİ adlı eserindeki kayıt, bu bayramın menşeyini aydınlatmaktadır.

*Nevruz, nevruz
bahara
Güller, güller nahare
Bahçamızda gül
olsun
Gü olsun Bülbül
olsun
şeklinde maniler
söylenir.*

Anadolu'daki Karakeçili Aşiretleri II. Abdülhamid devrine kadar Ertuğrul Gazi'nin Söğüt'teki kabri başında 21 Mart Nevruz günü büyük bir tören düzenlerlerdi. Bu törenlere Yörük Bayramı adı verilmektedir. Selçuklu Sultanı Melikşah zamanında Celali Takvimi denilen yeni takvi kabul edilmiş, bu yeni Türk takviminde de yıl başı 21 Mart gününe yani Nevruz'a alınmıştır.

Diğer yandan Osmanlı Sarayı'nda 21 Mart Nevruz Bayramı büyük bir coşkuyla kutlanmaktadır. O güne has macunlar, şerbetler, hediyeler hazırlanır, devlet erkani büyükten küçüğe, bunları birbirlerin etakdim ederlerdi. Bu hediyelere "NEVRUZİYYE" adı verilmektedir. Gene gerek Divan şairleri gerekse halk şairleri aynı şekilde "NEVRUZİYYE" adı verilen

kasideler, şiirler yazmışlardır.

Anadolu'da "sultan-ı Nevruz", "Nevruz Sultan", "Mart Dokuzu" gibi adlarla bilinen Nevruz, bugün bütün gelenekleriyle yaşamaya devam etmektedir.

Gaziantep'de "Sultan Nevruz" belli olmayan bir satte gökte, ayaklarındaki halhalleri cıngırdatarak, önünde gergefini işleyerek, batıdan doğuya göç eden güzel bir kızdır.

Orta Anadolu'da Nevruz "Mart Dokuzu" olarak bilinir. Nevruz sabahı diğer bölgelerde olduğu gibi erken kalkılır, mezarlar ziyaret edilir niyet tutulur.

Doğu Anadolu'da Nevruz gecesi mukaddes bir gecedir. Bu gece canlı cansız bütün varlıkların Tanrı'ya secde ettiklerine inanılır. O gün herkesin yıllık rızkı ve mukadderatının belirleneceğine inanılır.

Edirne'de 22 Mart günü yapılan Nevruz kutlamalarında mesire yerlerine gidilir. Eski hasırlar yakılarak üzerinden atlanır

Tarihi İslamiyeti kabulümüzden önceye kadar giden bu önemli bayramımızda bütün insanlarımızın ve Türk Dünyasının bayramını tebrik ediyoruz.

Rifat KEL / 6-B

" SES BAYRAĞIMIZ" A NELER OLUYOR ?

Fevzi ERSOY¹

Son yıllarda, dilimize batı kökenli pek çok kelimenin girdiğine şahit oluyoruz. Bir yandan bu kelimelere hızla kucak açılırken, bir yandan da TDK'nin öncülüğünde bu kelimelere karşı haklı bir hareket başlatıldığını görüyoruz. Gün geçtikçe sayıları artan ve dilimizin geleceğini tehdit eden bu kelimeler, yazıktır ki her geçen gün hayatımızın birer parçası olmaya devam ediyorlar. Bir dilin bir millet için taşıdığı önemden habersiz olanlar ile Türk dilini yeterince sevmeyen bazı kimseler de bu kötü gidişe maalesef çanak tutuyorlar. Şairin "Benim ses bayrağım" diye tanımladığı güzel Türkçemizi, yükseklerde dalgalanmaktan mahrum bırakmaya çalışıyorlar.

TRT'de, devletin televizyonunda, sayısal loto çekilişini gerçekleştirenler bu işi "buton"a basarak yapıyorlar. Ardından televizyon kanalları "rating" savaşına başlıyorlar ve "prime-time"de en çok izlenenlerin kendileri olduklarını ilân ediyorlar. "Mega" ve "ultra" kupon devri bir nebze de olsun belki kapandı ama "promosyon" devri henüz bitmedi. Çünkü "no-frost" buzdolabı verilmedi.

İsteyenler için Türkiye'deki televizyon programlarından bir seçme yaptık. Bu seçim, televizyon izleyicisinin "zapping" yapmasına yardımcı olacaktır. İşte listemiz:

- 1- Televole (Show TV)
- 2- Ayşe Özgün Talk Show (ATV)
- 3- Süper Frikik (Star)
- 4- Klip Ekspres (Nuber 1 TV)
- 5- Airport (HBB)
- 6- Gürman Sportsline (Number 1 TV)
- 7- Life Style (Kanal 6)
- 8- Klip Show (Show TV)
- 9- Paparazzi (Star)
- 10- Art Life (CTV)
- 11- Blooper Sport Show (CTV)

Televizyon izlemekten sıkılırsanız biraz da radyo dinleyebilirsiniz. Belki; Number 1 FM, Best FM, Mega Site, Capital Radio, Metro FM, Power FM, Joy FM, Show Radyo veya Radyo Box'ta hoşlanabileceğiniz bir program bulabilir, "DJ"lerin bazılarının söylediği "Hello millet, how are you'sunuz bakalım" sohbetlerine katılabilirsiniz. Hatta siz de bir "telefon şeytiller" canlı yayın konuşu olabilirsiniz.

Radyo da sizi sıkıyrsa gazetelerinizin ekleriyle vakit geçirebilirsiniz. Magazin Diana, TV Guide, veya Weekend okuyarak neşenize neşe katabilirsiniz.

Tüm bunlar sizin sıkıntınızı gidermediyse, çeşitli samanlarda evinize aldığınız dergilere tekrar bir göz atabilirsiniz: Medyatör, Haber Extra, Cosmopolitan, Top Sante, Power, Marina Aktüel, Fenomen, Home, Country Homes, Klips, Esquire, Focus, Astro, Men's Health, Woman, Macro, Hey Girl, Auto Car, Jazz, Pivot, Fast Break, Blue Jean...

Tespit edebildiğimiz ve isimlerini burada hatırlattığımız bu programlar, bu

radyolar ve bu dergiler yazıktır ki anayasasında "Remsi dili Türkçedir" yazan TC devleti sınırları içinde görülmektedir.

Peki ya televizyon isimlerimiz: Show TV, Star, Flash TV, Number One TV,

Cine 5, Maxi TV... Bu isimleri görünce insanın aklına ister istemez "Nerede yaşıyoruz?" sorusu geliyor. Bir de HBB var. Kendi reklâmını şöyle yapıyor:

"Eyc bi bi, eyc bi bi

Eyc bi bi, iyi ti vi"

Acaba yazı dilimizde bulunan 21 ünsüzün okunuşu mu değişti? Her hâlde değişmemiştir çünkü değişseydi; "Eyc bi bi" diyenler, TRT'den de "Ti ar ti" diye bahsederlerdi. NTV de kendi anonsunu yapıyor: "En ti vi'de bu gün..." ATV, TGRT, TRT okunması gerektiği gibi okunuyor da HBB ve NTV niçin okunmuyor, şaşıyoruz.

Bunun yanında Show TV'nin ismi niçin "Gösteri", hadi o da olmadı, neden "Şov" olmuyor? Star niçin ismini "Yıldız" yapmıyor? Acaba isimler "rating"i mi etkiliyor?

Ya diğerlerine ne demeli? Türkçede tamlamalara iyice bir hâl olmaya başladı. Önce Sümerbank, Etibank dedik; şimdi de Kanal 6, Kanal 7, TRT 3 der olduk. Bu ne zamana kadar böyle gider bilmeyiz. Ama ümit edilir ki dilimiz daha fazla zarar görmeden bu kötü gidişten dönülür ve Türkçemiz "ses bayrağımız" olmaya devam eder. Yabancı bir kültüre girmenin

o kültürün egemenliğini kabul etmek anlamına geleceği düşünülürse durumun ehemmiyeti daha açık olarak sezebilecektir.

ABD'de, İngiltere'de veya herhangi bir batı ülkesinde "Yıldız" isminde bir televizyon, "Başkent Radyosu" isminde bir radyo istasyonu düşünebilir misiniz? Yine bu ülkelerden birinde "Şehir Evleri" adını taşıyan bir dergi çıktığını, Washington Post gazetesinin "Hafta Sonu" ya da "Televizyon Rehberi" isimli hafta sonu ekleri verdiğini hayal edebilir misiniz? Yine mantık sınırlarımızı biraz zorlayarak düşünelim. Amerika'da bid "DJ" dinleyicilerine şöyle seslensin: "Merhaba New York, you are nasılsınız?", "Böyle şey mi olur?" diyebileceklere, "Orada olmaz ise burada niçin oluyor?" sorusunu sormak istiyoruz.

İngiltere'de metroya binen birisi "Sigara içilmez" uyarısıyla karşılaşırsa ne yaygara kopardı değil mi? Ama bizim minibüslerimiz, belediye otobüslerimiz veya çeşitli kapalı mekânlarımızda "No Smoking" yazısından geçilmiyor.

Diller arasında bir etkileşimin olduğu muhakkaktır. Var olan bu etkileşimi biz de kabul ediyoruz. Ama işin etkileşimden de öte âdeti bir istilâya dönüşmesini kabullenemiyoruz. Bu yüzden herkesi Türkçe ile dost olmaya, onu sevmeye ve onu savunmaya davet ediyoruz.

Unutmayalım ki elden giden bir dil, Allah korusun beraberinde pek çok şeyi de götürcektir. Biz, bu yüce milletin Türkçe konuşarak "İlelebet payidar kalacağına" inanıyoruz. Bu uğurda çalışan dil neferlerinin önünde saygıyla eğiliyoruz.

¹ Bu yazı Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanan Türk Dili Dergisi'nin Ocak 1998 sayısından kısaltılarak alınmıştır.

Ahmet Hamdi TANPINAR BİYOGRAFİSİ

Ahmet Hamdi Tanpınar, Cumhuriyet dönemi şair ve yazarlarımızdandır. 1901'de İstanbul'da doğan Tanpınar yine İstanbul'da 1962 yılında ölmüştür. Mezarı, Rumelihisarı Mezarlığı'nda hocası Yahya Kemal'in başucundadır.

ESERLERİ :

Tanpınar, ilk şiirini 1920'de Celal Sahir (Erozan)'ın çıkardığı Altıncı Kitap Dergisi'nde yayımladı. Daha sonra Dergah, Milli Mecmua, Hayat, Görüş, Varlık, Oluş, Ülkü ve Aile dergilerinde yayımladığı şiirlerinden bir bölümünü ölümüne yakın yayımlamıştır. Şiirler (1961). Bu kitabıyla Tanpınar 1962'de Yeditepe Şiir Aramağını'nı kazandı. Şiirlerinde yeni imaj ve müzik kaygısı ön plandadır.

Aynı yıllarda düz yazılarını da tan ve Cumhuriyet gazetelerinde yayımlamaktaydı.

Hikayeleri :

- Abdullah Efendi'nin Rüyaları; 1943.
- Yaz Yağmuru; 1955.
- Romanları:
- Huzur; 1949.
- Saatleri Ayarlama Enstitüsü; 1962.
- Sahnenin Dışındakiler; 1973.
- Mahur Beste; 1975.
- Denemeleri:
- Beş Şehir; 1946.
- Yahya Kemal; 1967.
- Edebiyat Üzerine Makaleler; 1969.
- Yaşadığım Gibi; 1970.
- Monografi:
- XIX. Asır Türk edebiyatı Tarihi, 1949.

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Mektupları'nı da Zeynep Kerman derlemiştir. (1974).

BAŞLICA ESERLERİNİN ÖZETLERİ :

BAŞ ŞEHİR : "Hayatımın tesadüflerindedir" dediği başkent, Tanpınar'ın ilk lise öğretmenlikleriyle bulunduğu Erzurum ve Konya Milletvekilliği ve öğretim üyeliği ile çalıştığı Ankara uygarlık toplamını ve doğal özelliklerini bir sevgi ilişkisi ile birlikte yaşadığı Bursa, ömrünün birçok dönemini dolduran İstanbul'dur. "Beş Şehir'in konusu, hayatımızda kaybolan şeylerin ardından duyulan üzüntü ile yeniye karşı beslenen iştiahtır" diyen tanpınar, gittiği her yeri doğal, tarihî, toplumsal, sanatsal özellikleri ile tanıma çabasını yaşamış, o yörenin önde gelen kişilerinin nüktelerini bile bir anlatım ögesi olarak değerlendirmiştir.

HUZUR : Yazarın ilk romanı. eser dört bölümdür, her bölüm romanın belli başlı dört kahramanından birinin adını taşır: İhsan, Nuran, Suat, Mümtaz. Merkezde Mümtaz vardır, çevresinde öteki

şahıslar. Mümtaz, annesiyle babasının Anadolu'da ölümlerinden sonra İstanbul'a gelmiş, amcaoğlu ve ağabey dediği tarih öğretmeni İhsan'ın evinde büyümüş, şimdi Fakültede asistandır. Ayrıca bir şairdir. Romanın birinci bölümünde olaylar bir gün içinde geçer: Mümtaz, hasta İhsan'ın tedavisi ve evle ilgili işlerle uğraşmış, akşama doğru da bir yıldır bağlandığı, sevdiği ve Edebiyat Fakültesi'nde okumuş genç, güzel Nuran'ın, evvelce boşanmış olduğu kocasıyla barıştığını, onunla tekrar evlenip İzmir'e gideceğini öğrenmiştir. İkinci ve üçüncü bölümlerde, bir geriye dönüşle, Mümtaz, Nuran ve Suat arasında daha önce geçmiş ve Suat'ın kendini asmaya sona eren aşk macerası anlatılır. Zira, Nuran'ı yalnız Mümtaz değil Suat da sevmektedir. Nuran'ın Mümtaz'la evlenmeye hazırlandığını görünce intihar etmiştir. Dördüncü bölümde haztalığı ağırlaşmış olan ağabeyi İhsan için, bir sabah vakti, yengesi Macide'nin telaşları arasında ilaç bulmaya koşan Mümtaz eczane dönüşü, yolda, ölü Suat'ın hayaliyle karşılaşır. Bu hayal onu da ölüme sürüklemek ister. Bir ruh bunalım geçiren Mümtaz yere düşer, sonra yüzü gözü kan içinde eve gelince merdiven başına yıkılır. Radyo, İkinci Dünya Savaşı'nın başladığını haber vermektedir.

SAATLERİ AYARLAMA ENSTİTÜSÜ :

Olayların roman kahramanı Hayri İrdal'ın ağzından aktarıldığı roman "zaman" kavramı üzerine kurulmuş olmakla birlikte ironik bir eserdir. Türk toplumunun 1876'lardan bu yana, İstibdat, İkinci Meşrutiyet, Birinci Dünya Savaşı ve Cumhuriyet devri insanların zaman içinde şuuruz bocalayışları belirtilir. Mehmet Kaplan roman için şunları söyler: "Yazarın asıl gayesi, Türk cemiyetinin, son elli yıl zarfında nasıl donmuş bir hayat şekliyle zamanı gülünç şekilde aşmak istediğini anlatmaktır. Roman, baştan sona kadan, realitenin dışında yaşayan insanların abes hayatını anlatır."

MAHUR BESTE :

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde yaşayan seçkin bir çevreyi ele alır. Bu çevrenin iş ve ev hayatları, sarayla ilişkileri, alışkanlıkları, ilgi alanları, tutkuları sergilenir. Bu romanda Tanpınar, müziğe verdiği önemi ve geçiminde yaşamış varlığını sürdüren değerleri, bir beste aracılığı ile göstermek istemiştir.

ABDULLAH EFENDİNİN RÜYALARI :

Tanpınar'ın hikaye kitabı. Yazar buradaki beş hikayede, değişik kişiler ve kimlikler altında kendi iç dünyasının kargaşa ve karmaşıklıklarını anlatır. Eserindeki kişiler genellikle sıra dışı ilginç ve tabii olmayan özellikler taşıyor. Bunlar geçmişlerindeki belli belirsiz olayların etkisinde kalmış, dış dünya ile olan uyumu yitirmiş, hayatları düşlerle karabasanlar arasında gidip gelen kişilerdir.

YAZ YAĞMURU :

Bu hikaye kitabında da kendi kişiliğinden yola çıkarak yakın çevresinde gözlemlediği insanların karmaşık, ruhi durumlarını sergiler. Bunu yaparken de düşlerle gerçek dünya arasında bir köprü kurar. Ruhî çözümlemeye pek girmez.

SAHNENİN DIŞINDAKİLER :

Bu romanda ise II. Abdülhamid döneminin kalıntılarıyla II. Meşrutiyet dönemi kuşağı anlatılır. Yazar bu romanı ile aynı zamanda Mütareke yıllarındaki İstanbul'u sergiler.

YASIN ÜSTÜN / 5-G

Her Şeyimiz Var

Çok şey değişti hayatımızda
Artık koskoca insanlar olduk
Sözlerimizi tutan
Kucağımıza koşan
Ağzımıza bakan
Çocuklarımız var.

Durmadan konuşan komşularımız
Her şeye karışan kaynanamız
Kirlenen lavabolarımız var.

Boy boy yetişen çiçeklerimiz
Boşa giden emeklerimiz
Çöpe konan sineklerimiz var.

Pantolon yerine eteğimiz
Et tutmayan göbeğimiz
Uyumayan bebeğimiz var.

Kovalanan uykularımız
Görülmeyen duygularımız
Bozuk musluklarımız var.

Kapanmayan televizyonumuz
Boşa giden umudumuz
Besbelli bir sonumuz var.

Nelerimiz yok ki bizim
Her şeyimiz var.
Danısı sizlere
Sizlere dostlar...

FATMA DELİCEOĞLU / Edebiyat Öğretmeni

Mezunların Kaleminden

ELLERİ AVUÇLARINDA

Bir soluk gibi fırlayıp giden
Birkaç satır
Hiçbir şeyi anlatmaya yetmiyor
Bir daha diyorum bir daha
Verdiğiniz zaman esen rüzgârları
Karşılık beklerken
Çekip giden
Bir soluk gibi apansız

Duyamak istemiyorum
İğde dallarının çırpınısını
Diken oluyor yollarımda simsiyah
Güllerin en güzeli
Baktığım zaman duyduğum
Dinlemediğim bir şarkı eskilerden
Yakıyor yüreğimi kibrit uçlarında
Bir soluk gibi apansız
Çekip gidiyorum

Nasıl akıyor kaşlarından terler
Koşarken yürüyorum
Hiç gelmediğim yollardan
Bir ses yumuluyor kucağıma
Kulaklarımda bir fısıltı
Gizli bir çığlık gibi vadilerde dolaşan
Ve çocukların en güzeli
Elleri avuçlarında

Dokunsan küsüyör
Bir soluk gibi apansız

HACER PEKER

Sigara Alkol ve Uyuşturucuya Hayır !

Genç Arkadaşım;

Bugün kötü alışkanlıklarından şikayetçi olduğun büyüklerin gibi olmak istemiyorsan kendine dikkat et!

Gençlikte kazandığın ve temelinde "merak", "arkaşaları kıramamak", "büyüdüğünü hissetmek", "bir kereden bir şey olmaz" gibi düşüncelerin, ya da hislerin yattığı ve ileride hayatını karartacak birer kötü alışkanlık olacak davranışlarına ve eylemlerine dikkat et!

"Alkol" ve "uyuşturucu" ülkemizin ve senin geleceğini karartma amacını güden iki büyük canavardır.

"Denemek" ya da "merakını gidermek" amacıyla da olsa kesinlikle alkol ve uyuşturucu ile tanışma. Unutma ki her şeyin bir ilki vardır, ve devamı da...

Eğer böyle bir problemin varsa yine sana ilk yardım edecek olan ailen, okulun ve emniyetimizdir. Yardım istemekten çekinme!

Unutma ki, erken teşhis çağın yenilmez öldürücü hastalıklarından olan kanseri yenmektedir. Sen de çok gecikmeden tedbirini al ve kanserini yen!!!

Unutma ki seni seviyoruz...

KAYSERİ LİSESİ DERGİSİ

SOKAKTA

Soğuk mart ayının ortalığı buz kestiği, insanların ağızlarından çıkan soluğun havada buhar kütleleri oluşturduğu bir gündü. Binlerce insan kıpır kıpır caddeleri karınca misali paytak adımlarla geçiyorlardı. Kimisi iş telaşıyla hızlı hızlı koşuşturuyor, saatine bakıyor, kimisi ise otobüsüne yetişmeye çalışıyordu. Bazıları ise kafasını önüne eğmiş, elleri paltolarının cebinde, gelen geçenin koluna çarptığı, iteklediği, nereye gittiğini bilmez vaziyette tıpkı rüzgârın önüne kattığı barı yapraklar gibi insan seline kapılmış akıp gidiyorlardı.

Bu telaşlı koşuşturmanın içinde yalnız insanlar değil, hayvanlar da vardı. Onlar da uzun bir gecenin ardından karınlarını doyurmak için ya açıkta bulunan çöp kutularına ya da kasabın orada bir dışarıya attığı sıyrılmış kemikleri kapışmayı plânlıyorlardı. Kimi insanlar kirli bir kedi gördü mü korkarlar, ondan uzak dururlar, sonra birden bakarsınız ki bir çocuk aynı kediye ekmek doğruyor...

İşte bu esnada kalabalıktan şöyle uzaklaşıp durduğunuzda daha nice türlü olaylar gözünüze ilişir. Kulağınıza arı kovanını andıran insan vızırdamaları gelir. İşte beni bu sesler arasından bir tanesi çok etkiledi. O biraz kız, biraz ürkek, biraz da masumca bir sestti. Sokakları "boyacı" çığlıklarıyla inletiyordu. Bu ses kalabalığı bir kurşun gibi delip kulağımda patlıyordu, işte bu ses beni bir an oradaki milyonlarca insanın arasından o minicik çocuğa ulaşmama neden oldu. Şöyle bir baktım... Omzunda asılı kocaman bir boya sandığı, elinde terlikler ve dilinde aynı sözler; "boyayım mı abi?", "boyacı!..." Sonra sarı saçlarının tel tel alnına dökülüşü ve mavi gözlerinin etrafı süzüşü, hepsi yorgundu...

Boyacı çocuk belki de bu soğuk mart gününün kazancı dedirten, kafasında ailesine para götürebilme telaşıyla çırpınıp duruyordu. Sonra müthiş bir hayranlıkla yanından geçen mavi önlükler içindeki çocuklara baktı uzun uzun.

Onlar da kendi akranlarıydı. O da çocuktı. O neden önlük giyinmiyordu? Onun nesi eksikti ki

diğerlerinden? Okuyamaz mıydı? Söylenip durdu. Sonra umutsuzluğun verdiği isyanla gözlerini kaçırdı mavi mavi önlüklerden, sonra omuzlarını silkti ve tekrar işine döndü ve bir daha bağırdı "boyacı..."

Bir an duraksadı ellerindeki boyalara, boya sandığına, elindeki terliklere baktı. İçini derince bir çektikten sonra gözlerinden mercan mercan yaş döktü. Yine o dingin deniz dalgalanıyordu, yine koskoca bir umut daha batıyordu usul usul. Sonra cebinden ufacık bir fotoğraf çıkarıp ona baktı. Azıcık sonra yüzünde beliren hafif bir tebessümle göz yaşlarını kollarına sildi ve burnunu çekti. Cebine fotoğrafı sokup yoluna devam etti. Belki umudunu, belki geleceğini belki de o çok özlemine çektiği okulunu bulabilmek için.

Acaba diyorum ne idi onu bu kadar hüznülükten, gözlerinden yaşı birden sildiren? Bu arada boyacı sesleri yavaş yavaş dalarken derin bir karanlığa, kafamı hâlâ kurcalıyordu; neydi o tılsımlı şey, neydi o efsun, bilemem ama güneş; yine bir soğuk mart gününe daha noktasını koyuyordu. Hep bir dahaki sefere diyerek...

HAFİZE DOĞAN / 2-C 241

AĞLATIR BENİ

Saşırma gözlerim islandı diye

Hep bu son bakışlar

Ağlatır beni

Tutamam kendimi, saklayamam öyle

Hep bu son vedalar ağlatır beni.

Unutma insanım ben de bir yerde

Kim olsa yukeler böyle bir günde

Bir daha görmemek varsa kaderde

Hep bu son vedalar

Ağlatır beni...

GAMZE ÖLÇÜM / 4-A

TÜRKİYE Yeni Bir Döneme Giriyor :

EĞİTİMDE BİLGİSAYAR

Mustafa Kemal KILNAMAZ
Fizik Öğretmeni / Müdür Yardımcısı

Bilgisayar, Türkiye'de eğitimde yerini almaya başlıyor! Çok yakında eğitimin her aşamasındaki Türk öğrencisi ve öğretmeni için bilgisayar vaz geçilmez bir araç olacak. Çünkü bilgisayar, birçok alanda olduğu gibi, eğitim alanında da hızı, verimi arttırıyor, ve belki daha da önemlisi, sınırları kaldırıyor. Öğretmenin daha verimli, daha kapsamlı öğretebilmesini, öğrencinin daha zevkli ve daha boyutlu öğrenebilmesini sağlıyor. İnternet aracılığıyla araştırma için sayılamayacak kadar çok kaynak sunuyor; gelişmiş yazı-sunu programları sayesinde ödevlerin, tezlerin daha başarılı yapılmasına yardımcı oluyor. İşte bu sebeple, Türk öğrencisinin ve öğretmenin bir an önce bilgisayar ve bilgisayarın avantajlarıyla tanışması gerekmektedir. Bilgisayarın eğitimde sayılamayacak kadar çok olan yararlarından faydalanılması ile eğitim seviyemiz kadar, yetişen genç ve bilgili nesil ile ülke kalkınmasında da yeni hamleler başlayacaktır.

Bilgisayar destekli eğitimin yaygınlaşmasının "Bilgisayarla Yeni Ufuklara" açılırken atılmış önemli bir adım olacağına inanıyor, tüm okulların bu imkana kauşarak eğitimin daha dinamik ve verimli gelişmesini diliyoruz.

Her gün milyonlarca insanı, nereye varmak istiyorlarsa oraya ulaştıran güç, bilgisayarlar ve yazılımlarıdır. Son yıllarda yazılım alanındaki Türkçe program sayısının artması bilgisayar

kullanımını hem kolaylaştırmakta hem de geliştirmektedir.

Bilgiye Yolculuk

Bilgi teknolojisi ve internet'in sınırsız olanaklarını keşfetmeye hazır mısınız? Microsoft, 2 Mart- 2 Haziran 1998 tarihleri arasında, Türkiye'yi baştan başa katedecek dev bir etkinliğe imza atıyor. Bu imzanın başlangıç tarihi ise: 21 Nisan 1998.

Bu yolculuğun Kayseri durağının, Kayseri Lisesi için ayrı bir anlamı var. Microsoft'un etkinliğinin düzenlendiği her kentte bir orta öğretim kurumuna üç adet kişisel bilgisayar ve üç adet bir yıllık İnternet bağlantısı bağışı, etkinliğin en anlamlı bölümlerinden birini oluşturuyor. Kayseri için seçilen okul da, Kayseri Lisesi'dir. Katkılarından dolayı Microsoft Türkiye'ye teşekkürlerimizi ifade ediyoruz.

"Microsoft-Bilgiye Yolculuk" etkinliğinde, öğrencilerden, ev kadınlarına ve serbest çalışanlara kadar herkes, küçük ve orta boyutlu işletmelerden büyük bilgisayar ağlarına sahip firmalara kadar tüm kuruluşlar, Bilgi Çağı'na doğru heyecan verici bir ufuk turuna çıkacaklar.

Öğrenciler, nitelikli, çağdaş bir eğitim için gerekli araçları yakında tanıyarak kariyerlerine farklı bir düzeyden başlayacaklar...

Dönüşü Olmayan Yol

Nereye doğru gittiğini bilmiyordu. Aklında bir tek düşünceden başka bir şey yoktu. Zamanın nasıl geçtiğini, günün nerede başlayıp nerede bittiğini anlayamayacak hâle gelmişti...

Ne yapacağım? diye düşündü. Aslında çok geç gelmiş bir soruydu, daha işin başındayken sorması gerekiyordu bunu. Fakat her nedense aklına bile gelmemişti. Şimdi ise öylece düşünüyor fakat hiçbir çıkış yolu bulamıyordu.

Bunu yapmaktansa ölürüm, diye düşündü. Fakat bu düşüncenin gelmesiyle birlikte bütün vücudu sarsıldı. Hayır ölmeyecekti. Bu düpedüz kaçmak olurdu. Kendisini bu kadar kolay teslim edemezdi ölüme. Bugüne kadar nelerle mücadele etmişti ve hepsinin üstesinden gelebilmişti. Yine başarabilirdi. Kendini bugünlere nasıl getirdiğini düşündü...

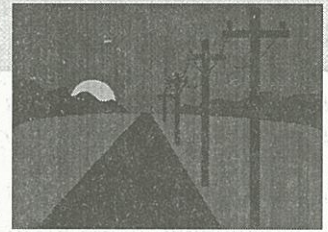
Kendisini düpedüz bir çizginin ortasındaymiş gibi hissediyordu ve atacağı adımların ne kadar kritik olduğunu düşündü. Bu hâlde adım atmak bile

istemiyordu. Harekete geçmesi gerekiyordu. Fakat hiçbir şey onu harekete geçiremedi. Çocukluk ve ilk gençlik dönemlerinin ardından

yaşadıklarını hatırladı. Onu bu çizgiye aldığı kararlar getirmişti. Evet kendisini bulduğu noktaya nasıl geldiğini anlamıştı. Ve bu yolun dönüşü yoktu. Kimse çıktığı yoldan geri dönezdi. Herşeye baştan başlayabilirdi ama bu başlangıç noktası da hiçbir zaman ilk başladığı nokta olmayacaktı. Evet şimdi de alacağı kararlar onu bu çizgiden kurtaracaktı...

İşin ucunu yakalamıştı. Şimdi ne istediğini biliyordu. Ne yapması gerektiğini de. Yeni kararını almış bulunuyordu ve yolunda ilerleyecekti. Bu yolun dönüşü yoktu...

SİBEL ACAR / Hz. C. 412

EN BÜYÜK BALIK:

Dünyanın en büyük balığı "balina, köpek balığı"dır. Okyanusların sıcak sularında yaşayan bu balık hakkında 17-18 metrelik boylara ulaşabileceği iddiaları varsa da, kesin olarak ölçülerle belgelenmiş resmi kayıtlara göre, 12,65 metrelik uzunluğa ve 7 metrelik vücut çevresine sahip olduğudur. 11 Kasım 1949'da yakalanan bu köpek balığının ağırlığı ise imkansızlık sebebiyle ölçülemedi, ancak 15-21 ton arasında olabileceği tahmin edilmiştir. Muazzam görünüşüne rağmen zararsız olan bu tür, sürü halinde yaşayarak büyük kütleler teşkil eden küçük balık ve kabuklu hayvanlar gibi plankton dediğimiz çok küçük canlılarla beslenir. Dünyanın ikinci büyük balığı ise "Büyük Camgöz Köpek Balığı"dır. Bu tür de diğeri gibi saldırgan değildir ve küçük canlılarla beslenir.

EN KÜÇÜK BALIK: En küçük balık rekoru kemikli balıklardan "Cüce Kaya Balığı"na aittir. Hint Okyanusu'nun ortalarındaki Chagos adalarında bulunan bu balıkların erkeklerinin ortalama uzunluğu 8,6 milimetredir. Son zamanlarda keşfedilen ve Yunanistan'ın batı kısımlarında yaşayan diğeri bir tür Kaya Balığı da ikinci küçük balık olup dişilerinin boyu 2,7 santimetredir.

EN HAFİF BALIK: Balıkların en hafifi olan cüce Kaya

Balıklarından Samoa'da yaşayan "Schindleria Præmaturus"dur. Ağırlığı sadece 0,002 gram olan bu türün boyu 12-19 milimetredir.

EN HIZLI BALIK: Bir Kılıç Balığı türü olan Istiophorus'un azami hızı saatte 100 km'nin üzerindedir. Bir Kılıç Balığı ile yapılan ölçüde 91 metreyi üç saniyede kat ettiği ölçülerek saatte 109 km.lik bir hıza ulaştığı hesaplanmıştır.

EN YAVAŞ BALIK: Deniz İğneleri familyasının 35 kadar türü vardır. Bu familyanın bir üyesi olan Cüce Deniz Atı'nın hızı hiç bir zaman saatte 16 metreyi geçmez.

EN KISA ÖMÜRLÜ BALIK: En kısa hayat süren balık Afrika'da yaşayan Aplocheilidae familyasına dahil bir tür olup muhtemelen 8 ay ömür sürer.

UÇAN BALIKLAR: Uçan balıklar diğeri yırtıcı balıklar tarafından takip edilince su yüzeyinin 25-50 cm. üzerinde saatte yaklaşık 60 km. hızla 100 metre kadar mesafeyi uçarak katederler.

CANI BALIKLAR: Turna balığı 5 cm. boyuna erişince tipik bir karnivor davranış gösterir. Tatlı ve tuzlu sularda yaşayan balıklar geceleri avlanırlar. Çok yırtıcı ve doymak bilmeyen bu balıklar suda yiyecek bir canlı bulamadıklarında bir tek birey kalıncaya kadar bir birlerini yerler.

HAYVANLAR ÂLEMİNDEN

√ Yaklaşık dört ton ağırlığındaki bir Asya Fili'nin her bir ayağının 1 cm'lik yüzeyine ancak 600 gramlık bir basınç düşer. Dolayısıyla bazen toprak üzerinde iz bile bırakmazlar.

√ Kuşlar sıcak kanlı olduklarından hemen hemen her mevsimde aktif olarak yaşarlar. Yalnız Çobanaldatan'lar kış uykusuna yatarlar.

√ Kobralar familyasından, Naja Naja adlı kobranın 0,00002 gram zehri bir domuza enjekte edilirse ölür. Bu yılanın 1 gram zehri; 140 köpek, 167000 fare, 165 insanı öldürebilecek güçtedir.

√ Kokarcalar arıların yuvasını boup, ballarını yerler. Arı zehri bunları etkilemez. Dahası bir kokarca türü, dünyanın ikinci büyük zehirli yılanı olan "Lachesis Mutus" tarafından 10 kere ısırılmasına rağmen etkilenmemiştir.

√ Maymun türlerinde en uzun ve en kuvvetli kuyruk, Örumcek Maymunu'nda bulunur. İnsanlar tarafından öldürüldüklerinde bile kuyruklarından daldaki asılı kalırlar.

Neler Oldu Neler Olacak ?

√ Çölleşme tehdidi altında bulunan ülkeler içinde ilk sırada yer alan ülkemizin %40'ı erozyon sonucu çöl haline geldi. Ve bu gün de topraklarımızın %75'i şiddetli erozyon tehdidi altında.

√ Erozyonda bir yılda kaybettiğimiz toprak Kocaeli'nin yüzeyini 20 cm ve Kıbrıs Adası'nı 10 cm. yüksekliğinde örtebilecek düzeye ulaştı.

√ Ozon tabakasının giderek büyümesi dünyada büyük tehlikelere yol açıyor. Böyle giderse 2100 yılına kadar yer yüzünün yüzey sıcaklığı giderek artacak ve denizler 15-73 cm. yükselecek. Bunun sonucu ağaçlandırılmamış sahil kesimleri tamamen sular altında kalacak. 70 milyon insanın hayatı tehlikeye girecek.

√ Bugün dünyamızda her yıl 10 milyon hektar toprak verimsizleşerek terk ediliyor.

√ En son yayınlanan Dünya Atlaslarında Anadolu toprakları, yani ülkemiz çöllük alanlar olarak gösteriliyor.

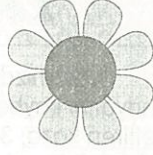
√ Bundan beş sene önce yapılan Rio Çevre Konferansı'nın sonuçlarına göre 2040 yılında ülkemizin %85'i çöle dönüşecek. İşte o zaman biz de göçecek yeni topraklar aramaya başlayacağız. Belki de çölde görülen serap gibi "Orada bir toprak var uzakta" diyerek baş yere kendimizi avutacağız.

HAZIRLAYANLAR: HAKAN YILDIZ 2-B 219/ NEDİM GEZE 2-C 242/ SOYDAN TOKLU 6-H 9642

Papatya

Çok SEVERDİ. SARI SAÇLI KIZIN BEYAZ
duvağı, derdi.

PA-PAT-YA!

O KADAR ÇİÇEĞİN İÇİNDEN ONU SEÇTİ KIRLARIN
Kraliçesi, derdi.

PA-PAT-YA!

SEVİNCİ DE, ÜZÜNTÜSÜ DE ONDAN KAYNAKLANDI. BÜTÜN
kirlarda papatya görmek isterim, derdi.

PAPATYA...

Bu eve bir akrabamız aracılığıyla gelmiştim.
Yalnızdım ve para kazanmam gerekiyordu. Ailemi
baybettikten sonra, tahsilimi yarım bırakmak zorunda
kaldığımdan, iş bulamıyordum. Yakın bir akrabamız
büyük bir evde yaşayan, zengin fakat yalnız bir kızın
ikinci bir yardımcıya ihtiyacı olduğunu ve onun
yardımlarını istediğini söyledi. Benden de gidip,
bakmamı istedi. İşte bu yüzden buradayım, ama çiderken
hep bir ön yargı içindeydim. "Yalnız biri, zaten bir
yardımcısı var, bir ikinciye neden ihtiyaç duysun?" Ama
iş bulmuştum ya fazla düşünmedim.

Buğün evine gittim. Onu ilk defa görecektim.
Hakkında fazla bir şey bilmiyordum. Tek bildiğim beyaz
teni, uzun sarı saçları ve bir de papatyalara olan
düşkünlüğü... Bu yüzden iyi bir izlenim yaratmak için
bir demet papatya götürdüm.

Heyecanlıydım. Kapıyı kısa boylu, şişmanca biri açtı.
Beni içeri aldı. Meğer onun dadısıymış. Beyaz bir
koytuğa oturdum. Onu bekliyordum. Bu arada evi de
inceliyordum. Her yer de sarı ve beyaz renk hakimdi. Ev
iki katlıydı. Her yer beyaz mermerden yapılmıştı. Bir e
asansör vardı, evin içinde. Ne kadar kızdım kendi
kendime; şu iki katı çıkamıyor bir de asansör
yaptırıyorlar, diye. Halılar yeşil, koltuklar beyaz,
duvarlar sarıydı ve her yerde papatya... Vazoda
papatya, vitrinin camkânının arkasında kurtulmuş
papatya, duvarda yağlı boya papatya, asansörde
papatya, her yerde, her şeyde... Ben bunları
düşünürken arkamdan bazı tıkırtıların geldiğini
hissettim. Arkamı döndüğümde gözlerime inanamadım.

Arkamı dönüp onu gördüğümde... Hiç bilmiyordum.
Beyaz papatyalarla süslü bari bir elbise içinde beyaz
bir ten, uzun sarı saçlarla güzel bir kız ve bir
tekerlekli sandalye... Her şeyi daha yeni anlamıştım

Birkaç ay sonra eve iyice alışmıştım. Ona da
papatyalara da...

Birgün odasını temizlerken, onun bir
fotoğrafını gördüm, oldukça
sağlıklıydı. O an beni bir merak sardı
ve dadısına sordum:

- Neden?

Yüzüme baktı ve:

- Papatya, dedi. PA-PAT-YA.

Hayatını mahvetti.

İREM GÜL KAPLAN / YAB.D. 2-F 158

ARA BENİ

Bir gün yolun düşerse

Gurbet akşamlarına

Sor beni

Yorgun hatıralara

Ara beni

Kaybolan şarkılarda...

Sen de kapılırsan eğer

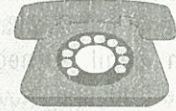
Ayrılık rüzgârına

Sor beni

Hırçın kasırgalara

Ara beni

Kaybolan umutlarda...

KENAN ARIK / 6-I 8050

MUTLULUK

Bazen, bir toplu iğne deliğinden
girecek kadar küçük.

Bazen, sonsuz gökyüzünde uçan bir
kuş kadar özgür.

Bazen, denizlerin maviliğinde gizlenmiş
kadar sinsi.

Bazen, erişilmez zirveler
kadar uzak.

Bazen, âşıkların kalbi
kadar sıcaktır.

Ama önemli bir tek şey
vardır: Onu bulmak ve
bulunca en güzel şekilde yaşamasını
bilmektir.

M. EDA KÖKÇÜ / Hz. B

TEBRİK

Okulumuz Edebiyat Öğretmenlerin-
den Hacı Ali AZGIN'ın, RAŞİT adını
verdiği bir oğlu olmuştur. RAŞİT'e
uzun ve hayırlı bir ömür diliyor, genç
anne ve babasını tebrik ediyoruz.

KAYSERİ LİSESİ

Her Şeye Rağmen MÜZİK

Müzik; hayatımızın bir parçası olmuş sanki. Pop Müziği ile, Türk Sanatı Müziği ile, Türk Halk Müziği ile, Arabeski, Fantezisi ile kısacası her türüyle yaşamımıza girmiş müzik. Onsuz olmuyor. Ne de olsa müzik ruhun gıdasıdır...

Gündemin müzik türü Türk Pop Müziği. Bu alanda başarılı olanlar var ama başarısız olanlar daha çok. Ama çoğu insanın müzik anlayışını ve şarkı sevgisini anlamak mümkün değil. Örneğin, bir Tarkan konserindeki görüntüleri düşünelim. Ayılıp bayılanlar, kendini yerden yere atanlar, ağlayıp sızlayanlar. Bu bana göre müzik anlayışının ne kadar yanlış benimsendiğinin delilidir. Şarkıcılara karşı tabii ki sevgi olmalı, fakat bu sevginin ayarını da kaçırmamak gerekir. Bu bayılmaların sebebinin her halde hiç bir zaman anlayamayacağım. Bir de şu Müslümcüler var! Konserlerde kendine işkence eden bir sürü pisikopat. Sanatçının her konserinde jilet satışları artıyormuş. Bu jiletlemelerin sebebinin anlamak istiyorsanız Müslüm Gürses dinlemenizi öneririm!

Biraz da nostalji takılalım. Muazzez Ersoy'dan bahsedelim. 1., 2. derken üçüncüsü de çıktı işte. Ama hiç de fena olmadı. İnsanlar yeniden Türk Sanat Müziğine karşı olumlu yönde bir şeyler hissetmeye başladılar. Geçmişin güzel şarkıları günümüze aktarıldı. Nostalji rüzgarına kapılan sadece Muazzez Ersoy değil tabii ki. Bu işin daha cazip ve daha kolay olduğunu düşünen çoğu şarkıcı nostalji takılıyor!

Unutmadan, biraz da kliplerden bahsedelim. Günümüzde klip çekmek öyle moda hâl aldı ki daha kaset çıkmadan klipler çekiliyor. Kız babaları klipi olmayana kız vermiyor artık. Şaka bir yana güzel klipler de yok değil. Güzel kliplerin yanında o kadar saçma ve mantıksız klipler var ki söylenilen şarkıyla, klip arasında en ufak bir ortak nokta bulmak mümkün değil. Maksat klip olsun! Öyle değil mi?

Bir müzik sever olarak bunları olumlu ya da olumsuz yönde eleştirmeye hakkım var sanıyorum. Bence bu herkesin hakkı. Şu acı bir gerçek ki, yanlış benimsenen yanlış anlaşılabilir bir şeyler var. Ama yine de her şeye rağmen müzik vaz geçilmezdir. Müzik, müzik, müzik...

BİRSEN KIZILKAYA / 1-B 343

YASAK YASAK

Ülkemizde, her gün onlarca kişi, trafik kazalarında hayatını kaybediyor. En son ya da adından en çok söz ettiren kaza; 38 kişinin yanarak can verdiği ve Karapınar yakınlarında meydana gelen kazaydı. Aslında kaza demek doğru olur mu bilmiyorum! Burası tartışılır. Çünkü, şoför uykusuz, yolcular bilinçsiz, buna resmen intihar denilebilir.

Bu kaza hemen unutuldu. Belki de sadece biz unuttuk. O, ölen insanların aileleri de unutacak değil ya!... Herkesin önlem alması için, her aileden bir insanın trafik kazasında ölmesi mi gerekir?

Türkiye'de insanlar trafik kurallarına uymamayı bir marifet sayıyorlar. Neye yasak denirse, insanlar yasak olan şeyi inadına yapıyorlar. Örnek olarak kendimi vereyim; Cumhuriyet Bayramı'ydı. Polis, kaldırımdan aşağıya kimse inmesin dedi. Dedi ya, ben durur muyum? İçimden bir ses, aşağı in, deyip duruyor. Polis söylemeden önce ne güzel kaldırımdan töreni izliyordum.

İşte böyle neye yasak denirse, içimizden bir ses "yap, yap..." diyor.

Türkiye'de kazalar ne işe yarar? Tabii ki medyaya haber çıkar. Biz de bu görüntülere öyle çok alışmışız ki, televizyonlarda kanlı haber görünce hiç irkilmiyoruz. Alışmışız.

Dileğimiz, böyle olayların bir daha asla olmaması. Herkes trafik kurallarına uysun. Tabii ki, bir gün haberi izlediğimiz kişi olmak istemiyorsak.

ZELİHA AYDOĞDU / 5-F

HÜZÜNLÜ KIŞ

Sen çiçekleri bilir misin?

Onlar ilkbaharda neşe
Sonbaharda hüznü
saçarlar.

İlkbaharda arılar depo yapar

Böcekler sevinç içinde uçarlar.

Ya kış, kış mevsiminde

Neler, neler olur bilir misin?

Sevgilerin bittiği gibi,

Çiçekler de sonsuz mateme yatar

Ta ki, sevgi sulayınca kadar...

HÜRMET SÖYLEMEZ / 1-A 306

DUVAR

*Sensizliğin yankısı var gecede
Sonsuzluğun rüzgârı eser içimde
Sensizliğin yazısı var kaderde
Yazının en karası yazılı duvarda.*

*Hayat bir uzun, bin ince çizgi insanda
O seni unuttur, sen onu hep ansan da
Umursamazlığına ne kadar yansan da
Hayatın bütün acıları kazılı duvarda.*

*Silinmez yazılar yazılır her satıra
Her karesinde duvarın, bir acı hatıra
Hayatın en uzun, en yorgun çizgi alınmda
Kalbimin soğukluğu, yalnızlığı var duvarda.*

*Aylayıp da gülmeyenler var bu diyarda
Sevgiler kalplerde, köşede kenarda
Cevapsız kalır sorular, ne kadar sorsan da
Cevapsız soruların cevabı var duvarda.*

ALPARSLAN TAŞKIN / 2-B

TANELER

*Bir nazlı meltem olsa sıcaklık
Kupkuru bir ayaz seçerdim
Ve baş döndüren mayahoş lezzetlerden,
Apacı bir kök olurdu tercihim
Uzağa sıra gelmezdi
Kendi ücretlerimi yaşamaktan
Açılmazdı gönül kapım bir kez daha,
Sıra gelmezdi ki kapanmayanlardan.*

*Kollarım yel değirmeni şimdi geceleri
Bomboş ayrıntıların her biri şimdi şekilli
Kağıttan uçak yapıp göndermişim hayallerimi
Bulutlara asılı kalmış olmalılar
Göremedim yüzünde tanelerini...*

GÖRKEM ÜSTÜNDAĞ / 3-A

Son Defa

*Boş bir mezar kadar soğuk ve sessiz odam.
Aydınlığı bekliyorum, karanlığın içinde.
Sessizce dağılıveriyor düşünceler odama
Yavaş yavaş uzanıyor ölüm yatağıma, hissediyorum
Yalnızlığımın gölgesi duvarlara vuruyor şimdi
Duvarlara vuruyor göz yaşlarımın nemi.
Acıların zafer çiğlikleri uçulduyor kulağımda
Nasıl da mutlu görünüyor kader karşımda dimdik.
Feryat feryat geçiyor
İçimden anılar
Hiç yıkılmadığım kadar yıkılıyorum aniden
Bir viraneden farksızım artık
Rüzgârla durmadan sürükleniyorum
Ölümün o soğuk nefesini hissediyorum ensemd
Gün be gün ayırıyor zaman beni yaşamdan
Sınırsız vurgunlar yemiş gönlüm yıllardan
Sonsuz bir yolculuğa çıkmışım bilinmezlerde
Belki de son defa atıyorum adımımı uzaklara
Belki de son defa umuyorum yaşamayı...*

FATMA TOK / 6/K 9839

Ne Zaman

*Ne zaman sen gelsen aklıma
En mutlu olduğum yerde hayatın
Sanki bir buruk acı düşer yüreğime
Ne zaman sen gelsen aklıma
Apansız bir yok oluş başlar içimde
Tıpkı söylenmemiş bir söz gibi
Ne zaman sen gelsen aklıma
Gözlerimdeki istek zamansız değişir
Bir gariplik çöker bedenime
Ve ne zaman sen gelsen aklıma
Yönünü unutmuş bir pusula gibi
Unuturum akıp geçen zamanı...*

EMİNE AYDIN 6-C 8295

KAYSERİ'DE SON BİR AYDA EN ÇOK SATAN

KİTAPLAR

Bu sayımızda yine değerli kitabevlerimizin katkıları ile ilimizde en çok satılan kitapları yayınlıyoruz. Kitabevlerimize teşekkür ederken okuyucularımıza da bol kitaplı ve okumalarla dolu günler diliyoruz.
KAYSERİ LİSESİ DERGİSİ

(Kitabevleri alfabetik sırayla verilmiştir)

AKABE KİTABEVİ

- 1- Ceylan Kovalamak, Turan KOÇ, HECE Yayınları.
- 2- İslamî Hareketler ve Modernlik, W. Montgomery WATT, İZ Yayıncılık.
- 3- Varolmanın Boyutları, William CHITTICK, İNSAN Yayınları.
- 4- Dinler Tarihi Sözlüğü, Mircea ELIADE, İNSAN Yayınları.
- 5- A'mâk-ı Hayal, Filibeli Ahmed HİLMİ, KAKNÜS Yayınları.

GEÇİT KİTABEVİ/YAYINEVİ

- 1- Vur Emri, Abdurrahim KARAKOÇ, OCAK Yayınları.
- 2- Sanık, Yılmaz GÜNEY, CAN Yayınları.
- 3- Çile, Necip Fazıl KISAKÜREK, BÜYÜK DOĞU Yayınları.
- 4- İnsandan İnsana, Doğan CÜCELOĞLU, SİSTEM Yayınları.
- 5- Türk İslam Ülküsü, S. Ahmet ARVASİ, BURAK Yayınları.

KIVILCIM KİTABEVİ

- 1- Beyaz Gemi, Cengiz AYTMATOV, ÖTÜKEN Yayınları.
- 2- Ah Refah, Vah Refah, sEmin ÇÖLAŞAN, ÜMİT Yayınevi.
- 3- Hocaefendi ile New York Sohbeti, Nevval SEVİNDİ, SABAH Yayınları.
- 4- İnsan Denen Meçhul, Alexis CARREL, HAYAT Yayınları.
- 5- Hayat Yolu, Taha AKYOL, NİL Yayınları.

BİLGE KİTABEVİ

- 1- Adı Aylin, Ayşe KULİN, REMZİ Kitabevi.
- 2- Sevgili Mathilde, İnsanın Yürümesini Dört Gözle Bekliyorum, Suzanna TAMARO, GENDAŞ Yayınları.
- 3- Aynada Aşk Vardı, Duygu ASENSA, MİLLİYET Yayınları.
- 4- Tarih Boyunca İnkılaplar, İhtilaller ve Siyonizm, Ziya UYGUR, DİVAN Yayınları.
- 5- Simyacı, Paulo COELHO, CAN Yayınları.

KELEPİR KİTABEVİ

- 1- Unutulmayan Şiirler, Cansever EYÜBOĞLU, AKDENİZ Kitabı.
- 2- Unutulmayan Toplumcu Şiirler, Cansever EYÜBOĞLU, AKDENİZ Kitabı.
- 3- 20. Yüzyıl Edebiyat Sanatı, Prof.Dr. Hüseyin SALİHOĞLU, İMGE Yayınları.
- 4- Hobbit, J.R.r. TOLKIEN, ALTIKERKEBEŞ Yayınları.
- 5- Teneke Trampet, Günter GRASS, CEM Yayınları.

NİL KİTABEVİ/YAYINLARI

- 1- Asrın Getirdiği Tereddütler, M. Fethullah GÜLEN, TÖV Yayınları.
- 2- Yüreğinin Götürdüğü Yere Git, Susanna TAMARO, CAN Yayınları.
- 3- İbadetin Getirdikleri, Safvet SENİH, NİL Yayınları.
- 4- İrfan Ordusu, Vehbi YILDIZ, NİL Yayınları.
- 5- Doğudan Batıya Düşünce Atlası, İbrahim REFİK, ADİM Yayınları.

SÖZ OLA !!!

★ Sakladığın sır senin esirindir, açığa vurursan sen onu esiri olursun.

HZ. ALİ

★ Aklın ve ilmin üç büyük düşmanı vardır: Kötülük, bilgisizlik ve tembellik.

HAECKEL

★ Küçük şeylerle fazlaca uğraşanlar, çoğu zaman büyük işleri göremeyecek hâle gelirler.

LA ROCUETOUCAULT

★ Çalıştım ve anladım ki; görev mutluluktur.

Dr. SELYE

★ Başarı cesaretin çocuğudur.

BENJAMİN DISRAELİ

★ Hayatı olduğu gibi kabul etmelisin, fakat, kabul edebileceğin gibi olabilmesi için de çaba sarfetmelisin.

ALMAN ATA SÖZÜ

★ Umudunu kaybetmiş olanın başka kaybedecek bir şeyi yoktur.

BOİSE

★ Geçmiş acılarımıza gülümseyerek bakmayı öğrendiğimiz zaman büyürüz.

KİHEV

★ Dostu severim, ama düşmanı da. Dost gücümü, düşman ödevimi gösterir.

SCHILLER

★ Ya susmak ya da sükuttan daha kıymetli bir söz söylemek gerekir.

PYTHAGORAS

★ Her şeyin üstüne gülmeyi öğren!

Faydası büyüktür.

★ Gerçek sahip olduğumuz en kıymetli şeydir. Onu boş yere harcamayalım.

M. TWAİN

★ Hayatı seviyorsan, zamanını boşa harcama; çünkü zaman hayatın ta kendisidir.

B. FRANKLİN

★ Boş kafalı biri ile mütevazı bir insanı bir birinden ayırmak kolaydır. Çünkü birincisi hep kendinden bahseder.

LA BRUYERE

★ Malını kaybeden, bir şeyini kaybetmiştir. Onurunu kaybeden birçok şeyini kaybetmiştir. Cesaretini kaybeden ise her şeyini kaybetmiştir.

GOETHE

★ Cahil kimsenin yanında kitap gibi sessiz ol.

MEVLANA

★ İnsan iki şeyi unutmalıdır. Yaptığı iyiliği, kendisine yapılan kötülüğü.

★ Mümkün olsaydı, her karış toprağa buğday eker gibi kitap ekerdim.

HORACE

★ Dinlemek gösterebileceğiniz nezaketin en yükseğidir.

D. CARNEGİE

★ Bizim milliyetçiliğimizin esası dil birliğimizin korunmasıyla mümkündür.

M. Kemal ATATÜRK

Derleyen: ASUMAN ÇAKAR / 2-D

ENGLISH PROVERBS

1- To the ignoble the prohibited is more pleasant than the permitted.

2-The crooked grocer lays upon the living the debt of the dead.

3- The horse running at a gallop hates its bridle with a wallop.

4- The loneliest animal is the dog that has a master.

5- Of everything else, the newest; of friends, the oldest.

6- For the mill, two millstones; for friendship, two hearts.

7- The stone thrown by a friend does not hit.

8- He who eats alone.

9- A friend is know in a black day.

10- The friend brings tears; the enemy, smiles.

11- While the pot boils the friendship lasts.

12- Ill-gotten, ill-spent.

13- A landslide takes from a hill and fills the creek at its bottom.

14- He who wants to eat honey must bear the sting of bees.

15- Lat in rain though the bricklayer may cry.

16- You bought silk, you sold silk, where is the profit?

17- The hand that gives is above the hand that takes.

18- It is the generous who open the gate of heaven.

19- What is the difference between paupers and grandees without generosity?

20- He who is not tight with his money is seated at the head table.

21- True wealth is not the abundance of property but a generous heart.

22- To make a poor man happy is another way of worship.

23- Do not let your left hand see what your right hands gives.

24- May God not only save us from the "generosity" of the ignoble man but also of the generous man.

25- A small gift comes from the heart; a big gift, from the purse.

26- The shepherd's present is a pine gum.

27- You cannot entertain your friend with the rice pilaf served at someone's wedding.

28- You cannot hold the horse with an empty bag.

29- A piece of bone keeps the dog's mouth closed.

30- What God gives, no one can take away.

İnglizceniz ne kadar iyi? Verilen atasözlerini tercüme ederek 44. sayfada verilen cevaplarla karşılaştırınız.

OX 'S OFFENCE

One day, an ox came into Nasreddin Hoca's field Nasreddin Hoca took a stick in his hand and started to run after the animal.

The animal ran away and escaped from Nasreddin Hoca.

Days went by.

On the way to Akşehir market, Nasreddin Hoca saw the same ox pulling on ox-cart.

He took a stick right away and started to beat the animal.

The owner of the ox was confused under this situation.

He asked to Nasreddin Hoca.

"Hoca, Hoca, what are you doing? What is the offence of this animal?"

Nasreddin Hoca answered to the man:

"Don't interfere, it knows the offence of itself very well."

HOW LONG WILL IT TAKE?

One afternoon the Hoca was resting at the edge of his vineyard before starting back to the village for his dinner. Along the dusty road, a traveller came. He was a stranger to that neighbourhood.

"I say, Hoca Efendi, how long will it take me to walk to the next village?" the stranger asked.

Nasreddin Hoca studied the traveller quietly, but he did not answer.

This puzzled the stranger. He muttered to himself, "Well, the fellow must be either stupid or deaf! I'll ask him again."

"I say, Hoca Efendi", he repeated more loudly, "how long will it take me to walk to the next village?"

Nasreddin Hoca thought the matter over, but he still wouldn't answer.

This irritated the stranger a lot. He shouted, "I say, Hoca Efendi, how long will it take me to the next village?"

As Nasreddin Hoca still made no reply, the traveller turned away angrily and began to walk with great strides toward the village. After watching him for a minute or two, the Hoca called, "My friend, it will take you no longer than fifteen minutes."

The stranger turned around. "Well, why didn't you tell me that before?" he exclaimed.

"How could I say", answered the Hoca calmly, "until I knew how fast you planned to walk?"

WHAT IS THE TRUTH?

One day there was a powerful king. He decided he would force his people to be truthful.

At the entrance to his kingdom there was a bridge and on the bridge he built a gallows. He put up a notice. It announced, "If someone enters the kingdom, we will question him. If he tells the truth, we will let him come in. If he lies, we will hang him."

Nasreddin was the first to come forward. The guard stopped him and said, "What are you going to do?"

"You will hang me", replied Nasreddin.

"I don't believe you!"

"In that case, if I have told a lie, hang me," said Nasreddin with a smile.

"But, but, but if I hang you for telling a lie, your words will come true!" said the guard, totally confused.

"That's right," said Nasreddin, "so what's the truth?"

BOILED EGGS

When Hasan went to the restaurant, he ordered a plate of boiled eggs. When the bill came, it was for five gold pieces. Hasan called the restaurant owner over and complained that the bill was exorbitant.

"Oh, no, it isn't" said the owner. "If I'd kept those eggs, they would have hatched into chickens. And those chickens would have laid eggs and hatched into more chickens. And they would have laid eggs in their turn. So if I hadn't sold those eggs to you, I would have had thousands more chickens and eggs. So five gold pieces is not at all unreasonable."

Hasan was unconvinced and decided to take his case to Nasreddin, who was the local magistrate.

Nasreddin heard the arguments on both sides. He first ordered some corn to be brought to the courtroom. He then boiled the corn. When it had cooled, he planted it in the garden.

"Why are you doing that?" asked Hasan.

"I'm planting corn so that it will grow and produce more corn," replied Nasreddin.

"But boiled corn can't grow!" exclaimed the restaurant owner.

"Precisely," said Nasreddin. "So return the gold pieces to Hasan."

Katkıda Bulunanlar: CÜNEYT AYDIN Hz. B 503 /
AHSEN BIÇER Hz. B 492

CLIMATES OF THE WORLD

The Equator is an imaginary line round the middle of the earth. It divides the earth into two roughly equal parts. The areas close to the Equator are hotter than the farther away.

The coldest regions in the world are the polar regions near the North and South Poles. They have an arctic climate. The hottest regions are in South Asia, North Africa and Central America. They are in the Tropics. Their climate is tropical.

The countries between the polar and the tropical regions have a temperate climate. This is the climate of Europe. The lowest temperature is warmer than the Poles and the highest temperature is cooler than the Tropics.

The vegetation is the plant growth in a particular region. The vegetation of an area depends on its climate. In wet, tropical regions, wungles are the most common vegetation. The forests in the temperate regions are different. They don't have the thick undergrowth like the tropical wungles.

The deserts are the driest areas. They have very little or no vegetation at all. The regions farthest north and south of the Equator are regions with ice, snow and frost all the year round. Here, too, there is little or no vegetation.

Man's most important interest in vegetation aries from his need for food. Man grows different kinds of crops in different climates. Man cannot change the climate, but he can grow the most of crops.

42. sayfada İngilizce olarak verilen atasözlerinin tercümelere:

- 1- Haram helâlden tatlı gelir nâmerde.
- 2- Sahtekâr bakkal ölülerin borcunu dirilere yükler.
- 3- Doludizgin giden at nefret eder dizginden.
- 4- Hayvanların en yalnızı sahipli köpektir.
- 5- Her şeyin yenisi; dostun eskisi.
- 6- Değirmen iki taştan; muhabbet iki baştan.
- 7- Dostun attığı taş baş yarmaz.
- 8- Yalnız yiyen sofrasını yalnız kaldırır.
- 9- Dost kara günde belli olur. 10- Dost ağlatır; düşman gülür.
- 11- Kazan kaynarken dostluk devam eder.
- 12- Haydan gelen, huya gider. 13-Bir tepe yıkılır, bir dere dolar. 14-Bal yiyen belâsını çekmek gerek.
- 15- Yağmur yağsın da, varsın kiremitçi ağlasın.
- 16- Aldığın ipek, sattığın ipek, kazancın nerede?
- 17- Veren el, alandan üstündür.
- 18- Cennetin kapısını cömert açar.
- 19- Keremsiz kibarın fukaradan farkı ne?
- 20- Parası ucun olanın kendisi kıymetli olur.
- 21-Asıl zenginlik mal, mülk çokluğu değil, gönül zenginliğidir. 22- Fukara kalbini yapmak da ibadet sayılır. 23- Sağ elin verdiği sol el görmesin.
- 24- Hûda nâmerde değil, marde dahi etmeye muhtaç. 25- Az veren candan, çok veren maldan.
- 26- Çoban armağanı çam sakızı. 27- Düşün pilavı ile dost ağırılmaz. 28- Boş torba ile at tutulmaz.
- 29- İt ağzını kemik tutar. 30-Allah'ın verdiği kimse alamaz.

DEDE KORKUT'S TAKE OF DELİ DUMRUL

Among the Oğuz people there is ea man called Deli Dumrul He has built a bridge over the dry bed of a stream. Many travellers cross this bridge. He takes thirty pieces of gold and there pieces of silver from every traveller.

Some times a treveller does not want to cross the bridge. Then jild Dumrul beats him and takes forty pieces of silver from him. Why does he do this? He says, "I'm braver and stranger than anyone else too!"

So he invites everyone to fight with him. He wants to be a famous warrior. One day some people from a tribble of the Oğuz came and camped next to Deli Dumrul's bridge. A fine handsome warrior of this tribble falls ill and dies. It is the will of God.

Some of the tribble weep for their son, others weep for their brother.

Suddenly Deli Dumrul runs into their camp.

"What are you crying for?" he says "Why are you making all the noise near my bridge?"

"A fine handsome warrior of our tribble has died" they say "we are weeping for him." Who killed him?"

Deli Dumrul asks, "It was God's will" they explain.

"The Angel of Death, Azrail of red wings has taken the man's life!"

"Who killed him?" Deli Dumrul asks:

"Show him to me, God, and I'll fight him. I'll take back the warrior's soul. Azrail want take the lives of fine warriors again!"

Almighty God has heard Deli Dumrul's words, and he doesn't like them. He gives orders to Azrail.

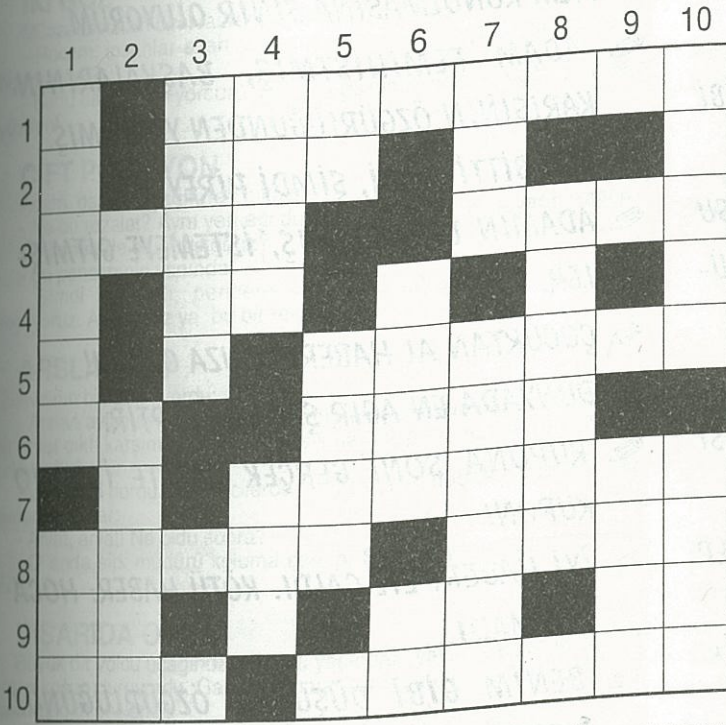
"Go, Azrail and show yourself to that madman. Make him howl!"

"Deli Dumrul is eating and drinking with his forty warriors. Suddenly Azrail appears. The door keepers old didn't see him. But he has came in Deli Dumrul's eyes cannot see and his hands cannot hold. The world is dark for him."

DEMET AY / Hz. B 408

A CROSSWORD PUZZLE

ACROSS

- 1- Something to cut with.
- 2- To move the head to mean "yes."
- 3- A word to start a friendly letter to hit with the inside of the hand.
- 4- Not ' out!
- 5- Something to put papers inside.
- 6- First person plural pronoun (back word) to be able to decode writing.
- 7- Pictures hung on walls.
- 8- Plural of goose (back ward); a journey.
- 9- A preposition; what you call yourself; there fore.
- 10- Not dry (back ward); a place to buy food.

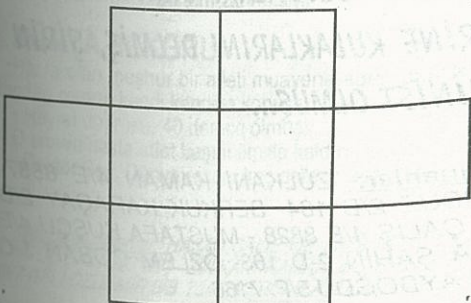

**D
O
W
N**

- 1- A canfusing question with a funny answer; to chew and to swallow something.
- 2- Not needed anymore, left over.
- 3- A slow moving animal.
- 4- A type of crop; something to write with.
- 5- Short for identification card; a green animal that jumps.
- 6- We have ten fingers and ten _____; short for mother.
- 7- Stetters for help'; not the former.
- 8- Something we use to climb up to a high place.
- 9- Not to sink or set.
- 10- Wonderful; an exact place.

Ahmet Timur Hz.B - 417

- BİR SORU -

Yandaki kutalara 1'den 8'e (8'de dahil) kadar olan sayıları öyle yerleştiriniz ki ne alt alta geldiklerinde, ne üst üste geldiklerinde nede çapraz olduklarında kesinlikle ardışık sayı gelmesin. Mesela 1'den sonra 2 gelmesin.

Birsen Kızılkaya Yab. Dil. 1-B / 343

Duvar Yazıları ...

- ✎ İYİLİK YAP DENİZE AT, BARI DENİZ KURTULSUN!
- ✎ AŞK BİR SUDUR; İÇ İÇ ÂŞIK OL, DUT GİBİ OTUR!
- ✎ KURNAZLIK; SAMAN ALTINDAN SU YÜRÜTMEK DEĞİL, SAMANI TOPTAN YÜRÜTMEKTİR!
- ✎ AKILSIZ KÖPEĞİ ZABITA VURUR!
- ✎ ADAMIN BİRİ MAAŞ ALACAKMIŞ, PARASI YETMEMİŞ.
- ✎ CAHİLE SÖZ ANLATMAK, DEVEYE STEP YAPTIRMaktan ZORDUR!
- ✎ AĞACI KURT, İNSANI ENFLASYON YER!
- ✎ ADAM TAVINDA DÖVÜLÜR!
- ✎ KAZANIRSAN DOST KAZAN, SAYISAL LOTOYU BOŞ VER!
- ✎ DAMLAYA DAMLAYA GÖL OLUR, KÖŞEYİ BEN DÖNERİM: MUSLUK TAMİRCİSİ.
- ✎ ADAMIN NİKAHINI KIYMIŞLAR, O GÜN BU GÜN YAPIŞTIRMAYA ÇALIŞIYORMUŞ...
- ✎ İÇİMİ KİME DÖKTÜYSEM BÖBREĞİMDE TAŞ OLDUĞUNU SÖYLEDİ!
- ✎ TANRIM BANA YÜRÜ YA KULUM DEDİ, ARABAMI SATTIM!
- ✎ OKUL BİZİM İKİNCİ EVİMİZ, O HÂLDE ALT-ÜST EDELİM!
- ✎ SIK SIK AMELİYAT OLUN, İÇİNİZ AÇILSIN!
- ✎ REKLÂMLARIN EN HEYECANLI YERİNDE FİLM KONULMASINA SINIR OLUYORUM...
- ✎ ADAM FEMİNİSTMİŞ, BAŞKALARININ KARISININ ÖZGÜRLÜĞÜNDEN YANAYMIŞ.
- ✎ BEN BİTTİM ABİ, ŞİMDİ PİREYİM...
- ✎ ADAMIN BİRİ KIZMIŞ, İSTEMEYE GİTMİŞLER.
- ✎ ÇOCUKTAN AL HABERİ UCUZA GELSİN!
- ✎ DÜNYADA EN AĞIR ŞEY BOŞ CEPTİR.
- ✎ KUPONA SON! GERÇEK GAZETE İÇİN 10 KUPON!
- ✎ İYİ HABER: ZİL ÇALDI. KÖTÜ HABER: HOCA DUYMADI...
- ✎ BENİM GİBİ DÜŞÜNME ÖZGÜRLÜĞÜNÜZ ELBETTE VARDIR...
- ✎ SANA BASKI YAPMIYORUM. Dİ Mİ LAN!...
- ✎ DURDURUN DÜNYAYI, BİRİ PARAYI EKSİK VERMİŞ...
- ✎ EVİN'E ÇOK BAĞLI BİR ERKEKTİ, HIÇ AYMAR ALMAZDI.
- ✎ UÇAK KAÇIRMA, AKLIN VARSA HOSTESİ KAÇIR!
- ✎ GÜLME KOMŞUNA DAYAK YERSİN...
- ✎ NERDE O ESKİ SEVDALAR? ŞİMDİ FERHAT DAĞ YERİNE KULAKLARINI DELMİŞ, ŞİRİN İSE FEMİNİST OLMUŞ...

Katkıda bulunanlar: ZÜLKANİ KAMAN 4/E 8837- ERKAN GÜRBÜZ 2/D 184- BERKUK KARAÇAY 2/D 103- HASAN ÇALIŞ 4/E 8828 - MUSTAFA KUŞÇU 4/E 8145- DERYA ŞAHİN 2-D 163- ÖZLEM ÇOBAN 1-C 371 - ZELİHA AYDOĞDU 5/F 7166

FIKRALAR

İKİ GÖZ

Münasebetsizin biri Nasreddin Hoca'ya sormuş:
- Hocam, insanlar silah kullanırken neden bir gözlerini kapatarak nişan alırlar?
- Bunu da mı bilmiyorsun? Eğer iki gözünü kapatırsa göremez de o yüzden!

ÇİFT PORSİYON

Adam, garsonu çağırarak çıkışır:
- Ne bu rezalet? Aynı yemeği dün de yedim. Bu onun yarısı kadar!
- Dün nerede oturmuştunuz?
- Şu pencerenin yanında!
- Şimdi anlaşıldı, pencere kenarına oturanlara çift porsiyon koyuyoruz. Anlarsınız ya, bu bir reklâm işi!

ARSLAN AVI

Avcının biri anlatıyordu:
- Arslan avlamayı severim. Fakat bir türlü avlayamadım. Geçen gün bir fırsat çıktı karşıma. Arslanın karşısına geçip nişan aldım, tam tetiği çekiyordum ki...
Avcı bir an durdu. Dinleyicilerde heyecan son haddine varmıştı, hep birden sordular:
- Anlat, anlat! Ne oldu sonra?
- O anda sirk müdürü koluma sarılıp, Sen ne yapıyorsun? demez mi?

DIŞARIDA OYNA

Büyük bir yolcu uçağında, beş-altı yaşındaki yaramaz çocuk oradan oraya koşup duruyordu. Gazete okumakla meşgul olan annesi, başını kaldırmadan seslendi:
- Yavrum başımın etini yedin, çık biraz da dışarıda oyna!

ACEMİ ÇAYCI

Acemi çaycı gemide iş bulmuştu. Daha ilk gün kuvvetli bir fırtına çıkıp arkadaşı denize düşmez mi! Hemen bağırır:
- Denize bir adam düştü!
Az sonra kendisi de denize düşünce daha kuvvetli bağırır:
- Denize düşen iki oldu!

ALLAH BİLİYOR

Nasreddin Hoca, bir cimri tanıdığıının evine gittiğinde ona bayat ekme ile bir tabak bal ikram eder. Hoca bayat ekmeği dili kesmeyince, balı kaşıkla yemeye başlar. Ev sahibi bakar ki bal bitecek:
- Aman efendim, der, bal ekmele yenmezse insanın içini yakar!
Hoca istifini bozmadan:
- Kimin içinin yandığını Allah biliyor!

NİÇİN KAÇMIŞ

Hakim sabıkalı hırsıza sorar:
- Bu hanımın evine girdin mi?
- Evet efendim, sarhoştum. Bizim ev sandım!
- Öyleyse, bu hanımı görünce korkup niye kaçtın?
- Onu da kendi hanımım zannettim!

DÜNYA REKORU

Hasta olan meşhur bir atleti muayene eden doktor, dereceyi koltuk altından çıkarıp kendi kendine konuştu:
- Hayret doğrusu, 40 derece olmuş!
O sırada hasta atlet başını ümitle kaldırıp sorar:
- Doktor Bey, Dünya rekoru kaç derece acaba?

Katkıda bulunanlar: HASAN ÇALIŞ 4/E 8828-BETÜL ÖZTOPRAK Hz.A - SONGÜL ÇALI 2/C 201- ZÜLKANİ KAMAN 4/E 8837- TUGBA ERKAN 4/A 7627-ASLI ÖZDEMİR 5/B 7548- MERCAN AYDOĞAN 2/D 149

Bir Element

Adı: Öğrenci

Simgesi: ÖGR

Fiziksel Emareler: 1.60 boylarında, siyah ya da kumral saçlı, siyah, elâ, kahverengi, yurdumuzda az olmakla beraber mavi gözlüdür.

İlk keşfeden: Bilinmiyor.

Tabiatla en çok yoğunlaştığı yerler: Okulda, form kuyruklarında, öğretmenin çekim alanlarında çokça bulunur.

Fiziksel Özellikleri:

- 1- Yazılıdan zayıf alınca "nemlenmeye" başlar.
- 2- Hayatta kaldığı sürece kilo alır.
- 3- 12 yaşından sonra saf halde bulmak çok zordur.
- 4- Boş derslerde mutlu olur, bu ortamı yaratmak için uğraşır.

Kimyasal Özellikleri:

- 1- Derse girince uyku hâline geçer.
- 2- Boş derslerde çözüme başlar.
- 3- Öğretmenin öğütlerine ters tepki verir.
- 4- Arkadaşları ayrışma gösterse de kopmaz, etrafında dolanır.
- 5- Yazılılarda, kısa zamanda, birden fazla arkadaşıyla reaksiyona girebilir.

Saklama Şekli:

İki yıl üst üste sınıfta kalmamalıdır. Aksi taktirde kokabilir. Bazen bu olay şok etkisi yapabilir.

Kullanma Alanları:

Bağırırda, kopya çekmede, tahta karalamada kullanılır.

Kullanma Talimatı:

Yazılı yapmamalı, ödev vermemeli, sınıfta bırakmamalıdır.

ZELİHA AYDOĞDU / 5-F 7166

AÇIM

*Sabah kahvaltı yapamıyorum,
Çünkü seni düşünüyorum.
Öğle yemek yiyemiyorum
Seni düşünüyorum.
Akşam yemek yiyemiyorum
Yine seni düşünüyorum.
Gece uyuyamıyorum,
Çünkü AÇIM!*

GAMZE ÖLÇÜM / 4-A

FIKRALAR

PENCERE

Küçük Levent yaşlı adama yaklaşarak:
 - Amca şu demir parmaklıklı kapıyı açar mısın?
 - Tabii evladım, der ihtiyar. Bak açtım bile. O kadar da zor değilmiş, gördün mü? Üzülme yakında sen de açarsın.
 - Tabii açarım, çünkü o zamana kadar kapının boyası iyice kurumuş olur!

USULEN

Londra'daki bir ziyafette Rus sefiri, İsviçre sefirinin yanına yaklaştı:
 - Merak ettim, dedi. Bir tek harp geminin olmadığı hâlde neden Deniz Bakanlığınız var?
 İsviçre sefiri gülümseyerek cevap verdi:
 - Usûlen konuşmuş olacak... Mesela sizde de adalet olmadığı hâlde Adalet Bakanlığı var...

ÇIKARIM DA

İki akıl hastası nasılsa ellerine bir cep feneri geçirmiş, gece hastanede yakıp söndürüyorlardı. Biri fenerin ışığını gök yüzüne tuttu ve:
 - Hadi, dedi, marifetini göster... Tırman bakalım bu ışık direğinin tepesine.
 - Çıkarım çıkmasına da sana nasıl güveneyim? Ben tam tepedeyken söndürürsen!...

TEHLİKELİ

Gazeteci, akıl hastanesini gezdiren baş hekime, kendisine kötü kötü bakan bir kadını göstererek sordu:
 - Tehlikeli mi?
 - En tehlikelisi!
 - Peki neden serbest bıraktınız, kapatsanıza bir yere...
 - Olmaz, kapatamam... Çünkü benim karım...

HESABI KAPATALIM

Nasrettin Hoca bir lokantanın önüne sergi açıp ticaret yaparken lokantanın sahibi Hoca'ya der ki:
 - Hocam her gün lokantanın önünde yemeklerin kokusundan istifade ediyorsunuz, bunu parasını ödemeniz lâzım.
 - Yemek kokusuna da para mı ödenir?
 - Benim sade pilav ile mantılarım için değil, onun kokusuna da para ödeyeceksiniz, yoksa kadiya giderim.
 Hoca razı olmaz kadiya giderler. Kadı dinler, hocaya söz verir:
 - Buyrun Hocam siz bu işe ne diyeceksiniz?
 - Doğru demiş Hoca. Yemeklerinin kokusundan ağzımın suyunun aktığı doğru, ama her gün saydığım paraların sesini duyan bu adamın gönlüne para hayalleri geldiği de doğru. Yemek kokusuna para sesi ödeyerek kapatalım!

SAHİBİ DE KAYSERİLİ

Kayserili'nin biri Amerika'ya gider. Yirmi yıldan beri Amerika'da kalan hemşehrisini görür. Konuşma arısında hemşehrisinden, yirmi yıldan bu yana Amerika'da ne yaptığını sorar. Muhatabı, "bir fabrikada işçiyim" deyince, Kayserili:
 - Yirmi yıldan beri çalışıyorsun da hâlâ o fabrikanın sahibi olmadın mı? Yazık sana!
 Muhatabı gayet sakin:
 - Hemşehrim bu kadar hiddetlenmeye gerek yok! Benim o fabrikaya sahip olmam mümkün değil!
 - Neden yahu?
 - Çünkü fabrikanın sahibi de Kayserili!...

ÖĞRENCİ SÖZLÜĞÜ

Okul: Öğrenci hapisanesi

İdareci: Gardiyan

Diploma: Hayat pasaportu

Karne: İdam fermanı

Not: KDV'si olmayan tek şey

Takdirname: Anormallik belirtisi

Kalem: Yazılıda kırılmaya, sözlüde kırmaya yarayan alet

Evet efendim: Öğrenci sakızı

Zil: Bir kurtarıcı, bir felaket habercisi

Deffer: Uçurtmanın kuyruk malzemesi

Yazılı: Çalışmadan girilen, kopye çekilerek geçilen sistem

Egoist: Yazılıda kağıdın üstüne kapananlar

Fazilet: Yazılıda arkadaşına yardım etmek

Facia: Veli toplantısından sonraki ev hali

Sanık: Eylülde gelen zavallı

Masal: Geç kalanların anlattıkları hayal ürünü şeyler

Uyku: En güzel ders dinleme şekli

Rapor: Geçici kurtuluş reçetesi

Cennet: Bilumum tatiller

Arka sıralar: Özel lojman

Kara tahta: Göz rengini bozan şey

Öğrenci: Okula gelme nezaketini gösteren kişi

Yakarış: Bir tür not isteme şekli

Tebeşir: En uzun mermi

Tuzak: Diğer sınıfların yazılı sorularının sınavda çıkmaması

Komando: 8.15 okul kaçakları

Beden: Ölüm sporu

Şampiyon: Sınavdan beş alan öğrenci

İlallah: Öğretmenin öğrenciye, öğrencinin öğretmene nezaketi

Şanssızlık: Kopya çekerken yakalanmak

Sıra: Yedek defter.

SEHER İŞTAHLI / 4-H 9330

EKMEK PARASI

Bir gün Temel, Dursun'a:

- Ha Dursun, insanlar ne için çalışırlar?

Dursun:

- Ekmek parası için.

Temel:

- Anlamadığım bir şey var da! Fırıncılar ne için çalışırlar?

Bilmeceler

- 1- İlk omleti kim yapmıştır?
- 2- Adamın kafasına radyo düşmüş bir şey olmamış, neden?
- 3- Öfke ile kalkan ne ile oturur?
- 4- Hangi kanalda naklen yayın yapılmaz?
- 5- Çalmak fiilinin gelecek zamanı nedir?
- 6- Saat niçin tehlikelidir?
- 7- Kim 100 çuval samanı taşır da, bir çakıl taşını taşıyamaz?
- 8- En çabuk resmi kim verir?
- 9- Gelip gittiği hâlde yer değiştirmeyen şey nedir?
- 10- İki dil bilen insan nasıl konuşur?
- 11- Kirpilerle hangi oyun oynanmaz?
- 12- Hangi güreşçi bir treni durdurabilir?
- 13- Belgeli su baskınına ne denir?

Cevaplar: 1-İkinciden bir önceki. 2-Çünkü kafasızmış. 3-Yırtık bir pantolonla. 4-Süveuş Kanalında. 5-Hapse düşmek. 6-Akrep olduğu için. 7-Deniz. 8-Ayına. 9-Kapı. 10-Ağzıyla. 11-Uzun eşek. 12-İmdat frenini çeken bir güreşçi. 13-Belgesel.

ALİ ŞAHİN SOYLU / 4-E 9417

ANALİZ

Kalbim atıyor kızla
Belki küküdü fazla
Seviyorum seni ben
Potasyum oksitten fazla.

Karbon monoksit gibi
Yakıcı nefeslerin
Cevap vermezsen eğer
Arsenik içeceğim.

Acele et, çabuk ol
Oksitleniyor içim
Ne olursun gel beni
Analiz et sevgilim.

SONAY KAHRAMAN / 6-H 9117

FIKRALAR

SEN EŞEK OLARAK KIYMETİNİ BİLİRSİN DE!

Kayseri'de çocuklar bir mahalle meydanında ellerindeki antika paralarla bilye oynamaktadırlar. Oradan geçen Yahudi, çocukların oynadıkları paranın antik değerinin yüksek olduğunu anlayınca, bunları çocuklardan satın almak ister. Çocuklara teklifini yaparak:

- Oynadığınız paraları bana verin, size bir avuç para vereyim.

Çocuklar, kayıtsızca Yahudi'ye bakarlar, içlerinden biri:

- Amca bunların parayla satılmasına ne gerek var. Eğer çok beğendinse, beni sırtına al, şu karşığı ağaca kadar götür, ben bunları sana bedava vereyim.

Yahudi keyiflenir. Çocuğu kaptığı gibi omzuna alır. Dediği yere doğru götürür. Çocuk Yahudi'nin sırtında bir teklif daha yapar:

- Bu paralardan cebimde de var. Ağacın yanına kadar anırırsan, sana onları da veririm.

Yahudi cevap olarak anırmaya başlar.

Ağacın dibine gelirler, çocuğu indiren Yahudi, parayı beklerken çocuk kaçar, arayı biraz açtıktan sonra, karşısına durup gülmeye başlar. Yahudi neye uğradığını şaşırmıştır, parayı alamayacağını anladığı için de, yapacağı bir şey yoktur. Yalnız, niçin bırakıp kaçtığını merak eder ve sorar:

- Evladım, sırtında taşıttın kendini. Parayı da vermedin. Üstelik anır dedin, onu da yaptım. Peki niye kaçyorsun, niye parayı vermiyorsun?

Çocuğun cevabı orijinaldir:

- Bre ahmak adam, sen eşek olarak, bu paranın değerini biliyorsun da, ben Kayserili olara bilmez miyim?...

BAŞKA KEDİLERİ NASIL SATAYIM?

Bir Kayserili'nin dükkanına giren Yahudi, dükkanda kedinin oldukça kıymetli bir kap içerisinde süt içtiğini görür. Kabin değeri yüksek ama, satın almaya kalksa, olmayacaktır. Düşünür, taşınır, kendi kendine; kediyi almaya karar verir ve teklifini yapar:

- Mehmet Ağa, kedin hoşuma gitti, şunu bana satan mısın?

Mehmet Ağa, Yahudi'ni kediyeye istekli olduğunu farkedince nazlanır:

- Kedi benim değil, çocuğun pek razı olmaz.

Yahudi ısrar eder:

- Buna beş lira vereyim.

Mehmet Ağa yanaşmaz. Yahudi parayı artırmaya devam eder. Bakar ki, Yahudi'nin niyeti ciddi, bir teklif yapar:

- Belki yüz lira olursa çocuğu ikna edebilirim.

Yahudi hemen kabul eder. Çıkarır yüz lira verir. Kediyi kucağına alır, ama gözü kedinin süt tabağındadır. Mehmet Ağa'yı şüphelendirmeyecek bir tavırla kapıdan çıkmaya yönelir, birden durur, içeri geri döner ve:

- Mehmet Ağa, kedi daha çok paraya değerdi. Sağ olasin. Bunu sattın. Bari şu sütü dökülmesin, onu da kabıyla birlikte bir liraya ver de hayvan onu bitirsin...

Mehmet Ağa tebessüm eder:

- Yo, yoo. O kabı satarsam, bir daha Yahudi'lere kedi satabilir miyim?!

SAHTE PARA

Birgün Yahudi pazara bir topal eşek getirir. Ancak eşeğin doğuştan sakat olduğunu belirtmemek için de nalını ters çıkar ve satacağı müşterilerine, nalın ters olduğu için hayvanın aksadığını söyler. Eşeği pazarda Kayserili alır. Pazarlık bitip de para alış-veriş yapılmınca, Yahudi Kayserili'ye takılır:

- Kayserili hani kurnazdınız. Bak sana sattığım o eşeğin ayağı naldan dolayı aksamıyor. Hayvan aslında sakattı. Seni aldattım.

Kayserili güler ve:

- Var git işine Yahudi. Benim de sana verdiğim paralar sahteydi...

KARE BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

SOLDAN SAĞA

1- Osmanlı İnan arasında yapılan ilk resmî anlaşma... Abdülhak Hamit Tarhan'ın bir eseri... Kü-kürtün simgesi... 2- Tiyatroda eserden önce gösterilen müzikli ve danslı oyun... Bir meyve... Rütbesiz asker... Dar ve geniş iki ünlü harf... 3- Manganez'in simgesi... Soğuk havanın etkisiyle veya bilinmeyen nedenlerden dolayı vücutta meydana gelen istemsiz hareketler... Edebiyatta köpek... 4- İsim... Razi etme... Benilyum'un simgesi... Bir hayvan... 5- Reel... Vagonlardan oluşan ulaşım aracı... 6- Bir hayvan... Elementlerin en küçük yapı taşı... Amerikyum'un simgesi... Ayağa giyilen deri çorap... 7- Nesneyi bulmak için yükleme sorulan soru... Karakter... Suâl... Dar ünlü bir harf... 8- Doğal bir felaket... Konum... Kırmızı... Bir meyve... 9- Kalın bir ünlü... Potasyum'un simgesi... Siyah... Sert ünsüz bir harf... Kilogram (Kıs.)... 10- Türk Radyo Televizyonu Anadolu Saati (kıs.)... Kü-kürtün simgesi... Durum... Simgesi "C" olan elementin 3. harfi... 11- Yabancı... Bir renk... Kâbe... 12- Güney Doğu Anadolu Projesi (kıs.)... 1469'da Venediklileri Osmanlı ordusu _____'da yendi... ant,-az,-r terimlerinin baş harfleri... 13- Ribonükleik Asit (kıs.)... Mother (İng.)... ___ Deskartes... 14- 3. tekil kişi... Hayâl.. Tom Ugras (kıs.)... Bir peygamber... 15- Şehirlerde konaklama yeri... Potasyum'un simgesi... Aynı köken ve aynı beden özellikleri olan ve bu özellikleri ile öteki insan kümelerinden ayrılan insan topluluğu... Yayla atılan alet... İtنيyum'un simgesi...

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1- Hediye... Bir müzik terimi... 2- "S" kıvrımlar oluşturan Akarsu aşındırma şekli... Argo bir kelime... 3- Avcının yakaladığı hayvan... Reel ısı (kıs.)... İlave... Necib Fazıl'ın bir eseri... 4- Bir içecek... Türk Malı (kıs.)... Nam... 5- Bir kaynaştırma harfi... -ri teriminin baş harfi... Çay (İng.)... Simgesi "Cr" olan element... 6- Eski Yunan-Latin Tiyatrosu... Beyaz... 7- Anadolu Radyo Kurulu (kıs.)... Müziğin hakim olduğu baştan sona bestelenmiş tiyatro çeşidi... 8- Arabaları durdurmaya yarayan sistem... Tesadüf... 9- Satrançta Şah _____ Peygamber efendimizin yüzüne düşen ışık... 10- Azot'un simgesi... Geniş bir ünlü harf... Deprem olaylarının gözlemlendiği yer... Potasyum'un simgesi... 11- Tellür'ün simgesi... Bir müzik terimi... Su giden kanal... 12- Geç (zıt)... Bir göz rengi... Brezilya'daki karnavalın adı... 13- Azot'un simgesi... İlkel aydınlatma aracı... Sıva üzerine yapılan duvar resmi... 14- Ek... Bir ülke... 15- Bilginin imkanından ilke olarak şüphe eden felsefe anlayışı... Türkiye Eğitim Enstitüsü (kıs.)... Bir kaynaştırma harfi...

KELİME BULMACA

A	S	A	K	N	A	B	İ	Z	A	D	E	N	A	Z	İ	M	A	Z	B
K	Ü	E	L	K	İ	Z	İ	H	A	K	İ	N	R	O	Z	İ	Y	D	İ
İ	L	A	M	U	C	İ	T	A	C	E	N	İ	O	L	A	S	U	F	E
L	E	Ü	L	Ü	G	A	Y	R	E	D	A	M	R	İ	A	M	E	L	S
T	Y	Ç	R	T	A	R	İ	K	B	U	Ğ	R	A	O	Z	N	İ	A	A
F	M	Ü	E	Y	Y	A	H	Y	A	A	K	E	N	G	İ	N	K	Ş	N
Y	A	H	R	A	A	K	E	N	D	O	N	E	T	V	Z	İ	Ü	A	A
E	N	İ	E	Ş	İ	S	Y	T	E	S	D	Ş	E	K	N	A	Ç	P	R
B	Ç	M	L	İ	A	İ	L	Ö	R	İ	E	A	Ü	A	E	R	Ü	K	D
L	E	A	S	K	Z	Y	İ	N	L	Z	B	B	K	Ö	S	A	K	İ	P
A	L	S	E	V	A	L	H	V	Ü	A	Ü	A	C	K	İ	H	A	F	İ
M	E	N	S	E	K	A	E	G	B	Z	H	Ü	Ç	Ü	N	A	Ğ	E	H
E	B	İ	N	Y	İ	M	R	E	L	E	G	L	Ö	G	Ç	Ş	A	V	U
K	İ	T	A	S	M	E	T	E	V	F	İ	K	F	İ	K	R	E	T	M
A	A	T	D	E	S	K	A	R	A	B	İ	B	İ	K	L	Ü	S	E	T
Y	Z	E	M	L	H	N	H	A	Y	R	İ	Y	Y	E	H	B	A	M	E
H	A	S	İ	A	İ	A	A	E	Ğ	İ	L	D	A	Ğ	L	A	R	H	M
A	R	M	Z	N	S	H	F	E	M	A	N	R	Ü	B	A	B	T	A	H
Y	Y	E	A	G	İ	R	A	L	Ğ	A	B	E	L	İ	A	K	A	R	A
D	A	Ş	S	E	Y	O	S	R	E	F	İ	K	A	T	E	M	H	E	M

MEHMET AKİF ERSOY - SAFAHAT
 ORHAN KEMAL - BABA EVİ, EL KIZI
 NABİZADE NAZİM - KARABİBİK
 NEFİ - SİHÂM - İ KAZA
 YAHYA KEMAL BEYATLI - EĞİL DAĞLAR
 TEVFİK FİKRET - ŞERMİN
 NECATİ CUMALI - NALINLAR, DERYA GÜLÜ
 YAHYA AKENGİN - AİLE BAĞLARI
 SÜLEYMAN ÇELEBİ - MEVLİD

AHMET MUHİP DRANAS - GÖLGELER
 TARIK BUĞRA - KÜÇÜK AĞA
 ŞEMSETTİN SAMİ - SERGÜZEŞT
 BABÜRŞAH - BABÜRNAME
 AŞIK VEYSEL - SAZIMDAN SESLER
 AHMET VEFİK PAŞA - ZOR NİKAHI, AZARYA
 AZİZ NESİN - ZÜBÜK
 NABİ - HAYRİYYE
 HAKANİ - HİLYE

Hazırlayan : Meral GÜNEŞ / Edebiyat Öğretmeni

Haberler

OKULUMUZA DÖRT YENİ TAYİN

Yeni tayin döneminde okulumuza dört yeni tayin yapıldı. Felsefe grubundan iki arkadaşımız, İngilizce ve Resim'den de birer arkadaşımız okulumuza tayin olmuşlardır.

Arkadaşlarımızın branşları ve mezun oldukları üniversiteler ise şöyle:

Sevinç TUNÇ, (Sosyoloji) İnönü Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü'nden mezun.

Hatice YARAY, (Sosyoloji) Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü'nden mezun.

Rahşan AYDIN, (İngilizce) Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, İngiliz Ana Bilim Dalı, İngilizce Öğretmenliği'nden mezun.

Edibe Banu ÇAPAN, (Resim-İş) Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Resim-İş Eğitim Bölümü'nden mezun.

Genç arkadaşlarımıza okulumuza hoş geldiniz diyor, meslek hayatlarında başarılar diliyoruz.

18 MART ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNİ ANMA PROGRAMI YAPILDI

Çanakkale Zaferinin yıl dönümünde, 18 MART ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNİ ANMA Programı yapıldı. Okulumuz Kültür Edebiyat Kolu Rehber öğretmenlerinden Süleyman Aydın'ın yönetiminde hazırlanan program, okul bahçesinde gerçekleştirildi. Program içinde okulumuz Müzik öğretmeni Sibel Özdolap yönetimindeki okul korumuz da Çanakkale ile ilgili türküler ve marşlardan oluşan bir konser verdi.

TEŞEKKÜRLER MICROSOFT - TÜRKİYE MICROSOFT - TÜRKİYE'nin EĞİTİME BÜYÜK KATKISI ve OKULUMUZA ANLAMLI HİZMETİ

Microsoft Türkiye, "Microsoft-Bilgiye Yolculuk" etkinlikleri çerçevesinde, okulumuza üç adet Hawlett Packart kişisel bilgisayar, bir adet yazıcı ve Netone firmasının katkıları ile üç adet bir yıllık İnternet bağışında bulunuldu. Her ilde bir okulu kapsayan bu etkinlikte ilimizden okulumuzun seçilmesi ise bizi sevindirdi. Nisan ayı içinde gelecek olan hizmet için Microsoft Türkiye'ye teşekkür ediyoruz.

ŞİİR OKUMA YARIŞMASI

İlkini 1996'da yaptığımız ve artık geleneksel hale getirdiğimiz Kayseri Lisesi Şiir Okuma Yarışması'nın üçüncüsü yapılıyor. Okulumuz öğrencilerinin tamamına açık olan yarışma bu yıl Mayıs ayı içinde gerçekleştirilecek. Başarılı olan öğrencilerimizin çeşitli armağanlarla ödüllendirileceği yarışmada bütün arkadaşlarımıza başarılar diliyoruz.

Celasin BAŞKAN Emekli Oldu

Okulumuz matematik öğretmenlerinden Celasin Başkan emekli oldu. Değerli öğretmenimize bundan sonraki hayatında başarılar diliyoruz.

KAYAKTA BAŞARILI ÖĞRENCİMİZ

Okulumuz Hazırlık B sınıfından Yasemin YILMAZ, Bursa Uludağ'da 20 Mart 1998'de yapılan Asım Kurtkapan Yıldız Bayanlar Küçük Slalom Kayak Yarışmasında Altın Madal'ya aldı.

Genç arkadaşımız Yasemin YILMAZ'ı tebrik ediyor başarılarının devamını diliyoruz.